

**Gabinet Tècnic
d'Auditoria i Consultoria, s.a.**

**GRUP TRANSPORTS METROPOLITANS
DE BARCELONA (GRUP TMB)**

**INFORME D'AUDITORIA
COMPTES ANUALS CONSOLIDATS DE L'EXERCICI 2016
INFORME DE GESTIO CONSOLIDAT DE L'EXERCICI 2016**

Abril 2017

Gabinet Tècnic d'Auditoria i Consultoria, s.a.

Balmes 89-91, 2n. 4a.
Tel. 933199622 – Fax 933101739
08008 Barcelona

Julián Hernández, 8, 1è. A
Tel. 913882180 – Fax 917599612
28043 Madrid

Barcelona, 3, 2n. 1a.
Tel. 972201959 – Fax 972220920
17001 Girona

I

INFORME D'AUDITORIA INDEPENDENT DE COMPTES ANUALS CONSOLIDATS

A l'accionista únic de **FERROCARRIL METROPOLITÀ DE BARCELONA, S.A. (Societat Unipersonal)**,

Informe sobre els comptes anuals consolidats

Hem auditat els comptes anuals consolidats del **GRUP TRANSPORTS METROPOLITANS DE BARCELONA (Grup TMB)**, del qual **FERROCARRIL METROPOLITÀ DE BARCELONA, S.A. (FMB)** n'és la societat dominant als efectes de formular els esmentats comptes anuals consolidats, que comprenen el balanç consolidat a 31 de desembre de 2016, el compte de pèrdues i guanys consolidat, l'estat de canvis en el patrimoni net consolidat, l'estat de fluxos d'efectiu consolidat i la memòria consolidada corresponents a l'exercici finalitzat en aquesta data.

Responsabilitat dels administradors en relació amb els comptes anuals consolidats

Els administradors de la societat dominant són responsables de formular els comptes anuals consolidats adjunts, de forma que expressin la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera i dels resultats consolidats del **Grup TMB**, de conformitat amb el marc normatiu d'informació financera aplicable al Grup a Espanya, que s'identifica en la nota 2 de la memòria consolidada adjunta, i del control intern que considerin necessari per a permetre la preparació de comptes anuals consolidats lliures d'incorrecció material, deguda a frau o error.

Responsabilitat de l'auditor

La nostra és expressar una opinió sobre els comptes anuals consolidats adjunts basada en la nostra auditoria. Hem dut a terme la nostra auditoria de conformitat amb la normativa reguladora de l'auditoria de comptes vigent a Espanya. Aquesta normativa exigeix que complim els requeriments d'ètica, així com que planifiquem i executem l'auditoria a la fi d'obtenir una seguretat raonable que els comptes anuals consolidats estan lliures d'incorreccions materials.

Una auditoria requereix l'aplicació de procediments per a obtenir evidència d'auditoria sobre els imports i la informació revelada en els comptes anuals consolidats. Els procediments seleccionats depenen del judici de l'auditor, inclosa la valoració dels riscos d'incorrecció material en els comptes anuals consolidats, deguda a frau o error. En efectuar aquestes valoracions del risc, l'auditor té en compte el control intern rellevant per a la formulació per part dels administradors de la societat dominant dels comptes anuals consolidats, a fi de dissenyar els procediments d'auditoria que siguin adequats en funció de les circumstàncies, i no amb la finalitat d'expressar una opinió sobre l'eficàcia del control intern de l'entitat. Una auditoria també inclou l'avaluació de l'adequació de les polítiques comptables aplicades i de la raonabilitat de les estimacions comptables realitzades, així com l'avaluació de la presentació dels comptes anuals consolidats presos en el seu conjunt.

Considerem que l'evidència d'auditoria que hem obtingut proporciona una base suficient i adequada per a la nostra opinió d'auditoria.

Opinió

Segons la nostra opinió, els comptes anuals consolidats adjunts expressen, en tots els aspectes significatius, la imatge fidel del patrimoni consolidat i de la situació financera consolidada del **Grup TMB** a 31 de desembre de 2016, així com dels seus resultats consolidats i fluxos d'efectiu consolidats corresponents a l'exercici anual finalitzat en aquesta data, de conformitat amb el marc normatiu d'informació financera que resulta d'aplicació i, en particular, amb els principis i criteris comptables que hi estiguin continguts.

Informe sobre altres requeriments legals i reglamentaris

L'informe de gestió consolidat adjunt de l'exercici 2016 conté les explicacions que els administradors de la societat dominant consideren oportunes sobre la situació del Grup TMB, l'evolució dels seus negocis i sobre altres assumptes i no forma part integrant dels comptes anuals consolidats. Hem verificat que la informació comptable que conté l'esmentat informe de gestió concorda amb la dels comptes anuals consolidats de l'exercici 2016. El nostre treball com a auditors es limita a la verificació de l'informe de gestió consolidat amb l'abast esmentat en aquest mateix paràgraf i no inclou la revisió d'informació diferent de l'obtinguda a partir dels registres comptables de les societats del grup.

Barcelona, 3 d'abril de 2017

GABINET TÈCNIC
D'AUDITORIA I CONSULTORIA, S.A.

Col·legi
de Censors Jurats
de Comptes
de Catalunya

Col·legi de Censors Jurats de Comptes de Catalunya
Gabinet Tècnic
de Auditoria i
Consultoria, S. A.

GABINETE TÉCNICO DE
AUDITORIA Y
CONSULTORIA, S.A.

Any 2017 Núm. 20/17/00129

IMPORT COL·LEGAL: 96,00 EUR

.....
Informe d'auditoria de comptes subjecte
a la normativa d'auditoria de comptes
espanyola o internacional
.....

Grup Consolidat
Transports Metropolitans de Barcelona
COMPTES ANUALS 2016

**Transports
Metropolitans
de Barcelona**

INDEX

1- BALANÇ.....	1
2- COMPTE DE PÈDUES I GUANYS.....	3
3- ESTAT DE CANVIS EN EL PATRIMONI NET.....	4
4- ESTAT DE FLUXOS D'EFECTIU.....	5
5- MEMÒRIA	
NOTA 1. PERÍMETRE DE LA CONSOLIDACÓ.....	7
NOTA 2. BASES DE PRESENTACIÓ DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS.....	22
NOTA 3. NORMES DE REGISTRE I VALORACIÓ.....	24
NOTA 4. IMMOBILITZAT MATERIAL.....	37
NOTA 5. IMMOBILITZAT INTANGIBLE.....	52
NOTA 6. ENTITATS PÚBLIQUES.....	54
NOTA 7. INSTRUMENTS FINANCERS.....	71
NOTA 8. MONEDA ESTRANGERA.....	101
NOTA 9. SITUACIÓ FISCAL.....	102
NOTA 10. INGRESSOS I DESPESES.....	114
NOTA 11. PROVISIONS I CONTINGÈNCIES.....	119
NOTA 12. INFORMACIÓ SOBRE EL MEDI AMBIENT.....	121
NOTA 13. RETRIBUCIONS A LLARG TERMINI AL PERSONAL.....	126
NOTA 14. SUBVENCIONS, DONACIONS I LLEGATS.....	130
NOTA 15. FETS POSTERiors AL TANCAMENT.....	133
NOTA 16. OPERACIONS AMB PARTS VINCULADES.....	139
NOTA 17. ALTRA INFORMACIÓ.....	141
NOTA 18. INFORMACIÓ SEGMENTADA.....	145

GRUP CONSOLIDAT
TRANSPORTS METROPOLITANS DE BARCELONA
BALANÇ

BALANÇ CONSOLIDAT DEL GRUP TRANSPORTS METROPOLITANS DE BARCELONA

Balanç de Situació Consolidat a 31 de Desembre de 2016 i 2015
(Euros)

	Nota	Any 2016	Any 2015
ACTIU			
ACTIU NO CORRENT		1.093.935.703,61	1.092.971.171,51
Immobilitzat intangible	5	15.392.589,43	13.814.840,48
Despeses d'investigació i desenvolupament		45.089,85	59.500,85
Patents, llicències, marques i similars		8.620,40	6.956,48
Aplicacions Informàtiques		9.747.089,67	7.972.135,19
Altres immobilitzat intangible		5.591.789,51	5.776.247,96
Immobilitzat material	4	532.436.191,20	516.389.399,49
Terrenys i Construccions		188.603.314,59	184.984.784,74
Instal·lacions tècniques i altres immobilitzat material		301.244.963,28	294.432.242,25
Immobilitzat en curs i acomptes		42.587.913,33	36.972.372,50
Inversions en empr.del Grup i assoc.a llarg termini		3.440.813,92	4.916.175,71
Participació en empr.assoc.posada en equivalència		3.350.813,92	4.916.175,71
Crèdits a empreses		90.000,00	0,00
Inversions financeres a llarg termini	7	542.666.109,06	557.850.755,83
Instruments de patrimoni		3.469.834,86	3.369.834,35
Valors representatius de deute		1.542,65	1.542,65
Altres actius financers		80.587.685,71	70.058.121,23
Entitats Públiques	6	458.607.045,84	484.421.257,60
<i>Deutors per subvencions Contracte Programa</i>		458.607.045,84	484.421.257,60
<i>Altres deutes Entitats Públiques</i>		0,00	0,00
ACTIU CORRENT		214.533.041,57	152.348.522,37
Existències		9.337.102,30	9.195.191,39
Deutors comercials i altres comptes a cobrar	7	119.364.341,47	71.551.906,77
Deutors varis		13.171.778,27	10.879.083,12
Personal		1.198.674,91	1.256.771,68
Altres crèdits amb Administracions Públiques		20.439.484,22	15.382.300,36
Entitats Públiques	6	84.554.404,07	44.033.751,61
<i>Deutors per subvencions Contracte Programa</i>		79.330.337,43	38.756.652,92
<i>Altres deutes Entitats Públiques</i>		5.224.066,64	5.277.098,69
Inversions financeres a curt termini	7	10.293.098,35	10.491.359,87
Instruments de patrimoni		6.055.407,87	7.069.953,30
Derivats financers		246.903,20	0,00
Altres actius financers		3.990.787,28	3.421.406,57
Periodificacions a curt termini		1.038.031,64	485.798,44
Efectiu i altres actius líquids equivalents		74.500.467,81	60.624.265,90
Tresoreria		68.387.303,90	55.010.001,62
Altres actius líquids equivalents		6.113.163,91	5.614.264,28
TOTAL ACTIU		1.308.468.745,18	1.245.319.693,88

BALANÇ CONSOLIDAT DEL GRUP TRANSPORTS METROPOLITANS DE BARCELONA

Balanç de Situació Consolidat a 31 de Desembre de 2016 i 2015
(Euros)

	Nota	Any 2016	Any 2015
PATRIMONI NET I PASSIU			
PATRIMONI NET		353.258.390,58	377.534.000,57
Fons propis	7.10	294.753.353,97	290.475.811,58
Capital escriturat		18.641.641,48	18.641.641,48
Reserves		271.834.170,10	266.577.894,98
Resultats negatius d'exercicis anteriors		0,00	-1.757,49
Resultats de l'exercici		4.277.542,39	5.258.032,61
Ajustaments per canvi de valor	7	-42.840.726,90	-22.491.145,49
Operacions de cobertura		-42.840.726,90	-22.491.145,49
Subvencions, donacions i llegats rebuts	14.1	101.345.763,51	109.549.334,48
PASSIU NO CORRENT	7	701.838.033,77	695.531.817,24
Deutes a llarg termini		701.838.033,77	695.531.817,24
Deutes amb entitats de crèdit		447.464.548,76	456.414.701,59
Creditors per arrendament financer		122.410.155,81	112.074.998,42
Derivats financers		39.174.733,92	21.148.403,61
Altres passius financers		92.788.595,28	105.893.713,62
PASSIU CORRENT		253.372.320,83	172.253.876,07
Provisions a curt termini	11	12.412.543,00	11.191.728,68
Deutes a curt termini	7	125.229.508,01	63.609.421,34
Deutes amb entitats de crèdit		24.458.852,54	819.863,43
Creditors per arrendament financer		20.623.431,52	22.866.735,07
Derivats financers		4.036.424,68	1.342.386,21
Altres passius financers		76.110.799,27	38.580.436,63
Creditors comercials i altres comptes a pagar		103.449.707,97	90.268.185,13
Proveïdors		9.362.507,15	17.472.038,15
Creditors varis		61.358.352,08	40.534.580,15
Personal, remuneracions pendents de pagament		17.154.826,24	18.239.844,54
Altres deutes amb Administracions Públiques		15.574.022,50	14.021.722,29
Periodificacions a curt termini		12.280.561,85	7.184.540,92
TOTAL PATRIMONI NET I PASSIU		1.308.468.745,18	1.245.319.693,88

Les notes 1 a 18 de la Memòria adjunta formen part del Balanç a 31 de desembre de 2016

GRUP CONSOLIDAT
TRANSPORTS METROPOLITANS DE BARCELONA
COMPTE DE PÈRDUES I GUANYS

COMPTE DE PÈRDUES I GUANYS CONSOLIDAT DEL GRUP TRANSPORTS METROPOLITANS DE BARCELONA

Compte de Pèrdues i Guanys Consolidat dels exercicis 2016 i 2015
(Euros)

	Nota	Any 2016	Any 2015
A) OPERACIONS CONTINUADES			
INGRESSOS	10.1		
Vendes		397.703.779,42	386.685.311,73
Accessoris a l'explotació		26.738.324,41	20.998.813,15
Subvencions especials		9.445.146,54	9.492.544,30
Subvencions al servei		356.947.593,33	323.266.504,48
TOTAL INGRESSOS		790.834.843,70	740.443.173,66
DESPESES D'EXPLOTACIÓ	10.2		
Aprovisionaments		18.319.086,68	17.907.479,57
Carburants i Electricitat		45.266.361,40	48.825.818,14
Personal operatiu		376.766.244,82	369.405.840,09
Aportació al Sistema Complementari de Pensions		555.068,04	657.340,27
<i>Sistema Complementari de Pensions Contingència Jubilació</i>		0,00	0,00
<i>Sistema Complementari de Pensions Contingència Risc</i>		555.068,04	657.340,27
Personal en procés de regulació		748.694,87	616.383,01
Serveis exteriors		274.278.652,13	222.064.299,25
Tributs		988.470,33	785.683,61
Variacions de provisions		272.352,29	2.173.547,54
Deteriorament i resultats per vendes d'immobilitzat		114.934,51	874.975,95
Altres resultats		-2.129.156,23	0,00
TOTAL DESPESES ABANS D'AMORTITZACIONS		715.180.708,84	663.311.367,43
Amortitzacions	10.3	65.930.907,36	64.170.498,51
Subvencions en capital imputades a pèrdues i guanys	10.5	-10.672.757,72	-9.852.750,77
AMORTITZACIÓ NETA		55.258.149,64	54.317.747,74
TOTAL DESPESES D'EXPLOTACIÓ		770.438.858,48	717.629.115,17
RESULTAT FINANCER	10.4		
Despeses financeres per sanejament CP		16.657.387,60	16.013.985,95
Resultat financer estructural		-228.052,32	2.217.982,21
TOTAL DESPESES FINANCERES		16.429.335,28	18.231.968,16
PARTICIPACIÓ EN BENEFICI SOCIETATS POSADES EN EQUIVALÈNCIA		434.638,21	672.296,76
RESULTAT TOTAL ABANS D'IMPOSTOS		4.401.288,15	5.254.387,09
IMPOST SOBRE SOCIETATS		-123.745,76	3.645,52
RESULTAT CONSOLIDAT DE L'EXERCICI PROCEDENT D'OPERACIONS CONTINUADES (Després de l'Impost sobre Beneficis)		4.277.542,39	5.258.032,61
B) OPERACIONS INTERROMPUDES			
RESULTAT CONSOLIDAT DE L'EXERCICI PROCEDENT D'OPERACIONS INTERROMPUDES (Després de l'Impost sobre Beneficis)		0,00	0,00
RESULTAT DE L'EXERCICI		4.277.542,39	5.258.032,61

Les notes 1 a 18 de la Memòria adjunta formen part del Compte de Pèrdues i Guanys a 31 de desembre de 2016.

**GRUP CONSOLIDAT
TRANSPORTS METROPOLITANS DE BARCELONA
ESTAT DE CANVIS EN EL PATRIMONI NET**

GRUP CONSOLIDAT TRANSPORTS METROPOLITANS DE BARCELONA
**ESTAT DE CANVIS EN EL PATRIMONI NET CORRESPONENT ALS EXERCICIS
ACABATS EL 31-12-2016 I 31-12-2015**

(Euros)

**A) ESTAT D'INGRESSOS I DESPESES RECONEGUTS CORRESPONENT ALS EXERCICIS
ACABATS EL 31-12-2016 I 31-12-2015**

	Notes	Any 2016	Any 2015
A) Resultat del compte de pèrdues i guanys		4.277.542,39	5.258.032,61
Ingressos i despeses imputades directament al patrimoni net			
II. Per cobertures de fluxos d'efectiu	7	-21.528.470,08	1.440.767,04
III. Subvencions, donacions i llegats rebuts	14.1	2.732.213,15	-2.441.991,00
B) Total ingressos i despeses imputades directament al patrimoni net		-18.796.256,93	-1.001.223,96
Transferències al compte de pèrdues i guanys			
IX. Per cobertures de fluxos d'efectiu	7	1.178.888,67	1.196.288,99
X. Subvencions, donacions i llegats rebuts	14.1	-10.935.784,12	-10.072.779,84
C) Total transferències al compte de pèrdues i guanys		-9.756.895,45	-8.876.490,85
TOTAL D'INGRESSOS I DESPESES RECONEGUTS		-24.275.609,99	-4.619.682,20

**B) ESTAT TOTAL DE CANVIS EN EL PATRIMONI NET CORRESPONENT ALS EXERCICIS
ACABATS EL 31-12-2016 I 31-12-2015**

	Capital		Reserves	Resultats d'exercicis anteriors	Resultat de l'exercici	Ajustaments per canvis de valor	Subvencions, donacions i llegats rebuts	TOTAL
	Escripturat	No exigit						
SALDO INICI DE L'EXERCICI 2015	18.641.641,48		261.376.051,06	-1.657,60	5.201.744,03	-25.128.201,52	122.064.105,32	382.153.682,77
I. Total ingressos i despeses reconeguts					5.258.032,61	2.637.056,03	-12.514.770,84	-4.619.682,20
III. Altres variacions del patrimoni net			5.201.843,92	-99,89	-5.201.744,03			0,00
SALDO FINAL DE L'EXERCICI 2015	18.641.641,48		266.577.894,98	-1.757,49	5.258.032,61	-22.491.145,49	109.549.334,48	377.534.000,57
I. Total ingressos i despeses reconeguts					4.277.542,39	-20.349.581,41	-8.203.570,97	-24.275.609,99
III. Altres variacions del patrimoni net			5.256.275,12	1.757,49	-5.258.032,61			0,00
SALDO FINAL DE L'EXERCICI 2016	18.641.641,48		271.834.170,10	0,00	4.277.542,39	-42.840.726,90	101.345.763,51	353.258.390,58

Les notes 1 a 18 de la Memòria adjunta formen part de l'Estat de Canvis en el Patrimoni Net a 31 de desembre de 2016.

**GRUP CONSOLIDAT
TRANSPORTS METROPOLITANS DE BARCELONA
ESTAT DE FLUXOS D'EFECTIU**

GRUP CONSOLIDAT TRANSPORTS METROPOLITANS DE BARCELONA
**ESTAT DE FLUXOS D'EFECTIU CORRESPONENT ALS EXERCICIS
ACABATS EL 31-12-2016 I 31-12-2015**

(Euros)

	Notes	Any 2016	Any 2015
A) FLUXOS D'EFECTIU DE LES ACTIVITATS D'EXPLOTACIÓ			
1. Resultat de l'exercici abans d'impostos		4.401.288,15	5.254.387,09
2. Ajustaments del resultat		70.286.209,89	74.973.448,09
a) Amortització de l'immobilitzat (+)	10.3	65.930.907,36	64.170.498,51
b) Correccions valoratives per deteriorament (+/-)		-292.080,16	921.888,77
c) Variació de provisions (+/-)	10.2	-818.544,96	2.173.547,54
d) Imputació de subvencions (-)	10.5	-10.935.784,12	-10.072.779,84
e) Resultats per baixes i vendes de l'immobilitzat (+/-)	10.2	407.014,70	592,64
f) Resultats per baixes i vendes d'instruments financers (+/-)	7.5	0,00	0,00
g) Ingressos financers (-)	10.4	-4.801.263,55	-2.825.327,50
h) Despeses financeres (+)	10.4	19.181.511,16	21.010.931,13
i) Diferències de canvi (+/-)	10.4	49.087,67	-78.381,73
k) Altres ingressos i despeses (+/-)		1.565.361,79	-327.521,43
3. Canvis en el capital circulant		22.676.779,62	-47.820.443,23
a) Existències (+/-)		-407.392,84	171.216,04
b) Deutors i altres comptes a cobrar (+/-)	7	5.377.646,26	-40.804.657,19
c) Altres actius corrents (+/-)	7	-549.909,23	-176.137,88
d) Creditors i altres comptes a pagar (+/-)	7	13.056.844,40	-4.036.667,73
e) Altres passius corrents (+/-)	7	5.096.020,93	-8.380.504,97
f) Altres actius i passius no corrents (+/-)		103.570,10	5.406.308,50
4. Altres fluxos d'efectiu de les activitats d'exploració		-13.737.217,80	-18.232.402,01
a) Pagament d'interessos (-)	10.4	-18.065.124,27	-20.414.729,50
b) Cobrament de dividends (+)		2.378.998,39	523.248,80
c) Cobrament d'interessos (+)	10.4	2.526.013,66	1.940.725,60
d) Cobraments (pagaments) per impost sobre beneficis (+/-)		-61.648,33	131.076,67
e) Altres pagaments (cobraments) (+/-)	10.4	-515.457,25	-412.723,58
5. FLUXOS D'EFECTIU DE LES ACTIVITATS D'EXPLOTACIÓ (1+2+3+4)		83.627.059,86	14.174.989,94
B) FLUXOS D'EFECTIU DE LES ACTIVITATS D'INVERSIÓ			
6. Pagaments per inversions (-)		-86.520.029,01	-45.858.225,19
b) Immobilitzat Intangible	5	-4.815.322,16	-3.615.441,49
c) Immobilitzat material	4	-71.443.670,58	-34.445.328,34
e) Altres actius financers	7	-10.261.036,27	-7.797.455,36
g) Altres actius		0,00	0,00

GRUP CONSOLIDAT TRANSPORTS METROPOLITANS DE BARCELONA
**ESTAT DE FLUXOS D'EFECTIU CORRESPONENT ALS EXERCICIS
ACABATS EL 31-12-2016 I 31-12-2015**

(Euros)

	Notes	Any 2015	Any 2015
7. Cobraments per desinversions (+)		3.651.310,54	19.959.400,91
b) Immobilitzat Intangible		0,00	48.451,50
c) Immobilitzat material	4	21.010,86	135.969,86
e) Altres actius financers	7	3.016.930,16	19.035.194,98
g) Altres actius	7	613.369,52	739.784,57
8. FLUXOS D'EFECTIU DE LES ACTIVITATS D'INVERSIÓ (6+7)		-82.868.718,47	-25.898.824,28
C) FLUXOS D'EFECTIU DE LES ACTIVITATS DE FINANÇAMENT			
9. Cobraments i pagaments per instruments de patrimoni		2.732.213,15	0,00
e) Subvencions, donacions i llegats rebuts (+)	14	2.732.213,15	0,00
10. Cobraments i pagaments per instruments de passiu financer		10.385.647,37	19.135.166,58
a) Emissió:			
2. Deutes amb entitats de crèdit (+)	7	45.875.465,50	54.040.060,90
4. Altres deutes (+)		0,00	2.401.168,69
b) Devolució i amortització de:			
2. Deutes amb entitats de crèdit (-)	7	-23.611.667,87	-32.806.063,01
4. Altres deutes (-)	7	-11.878.150,26	-4.500.000,00
12. FLUXOS D'EFECTIU DE LES ACTIVITATS DE FINANÇAMENT (9+10)		13.117.860,52	19.135.166,58
D) EFECTE DE LES VARIACIONS DELS TIPUS DE CANVI			
E) AUGMENT / DISMIN.NETA DE L'EFECTIU O EQUIV.(5+8+12)		13.876.201,91	7.411.332,24
Efectiu o equivalents al principi de l'exercici		60.624.265,90	53.212.933,66
Efectiu o equivalents al final de l'exercici		74.500.467,81	60.624.265,90

Les notes 1 a 18 de la Memòria adjunta formen part de l'Estat de Fluxos d'Efectiu a 31 de desembre de 2016.

**GRUP CONSOLIDAT
TRANSPORTS MEROPOLITANS DE BARCELONA
MEMÒRIA**

NOTA 1 – PERÍMETRE DE LA CONSOLIDACIÓ

L'exercici 2005 va ésser el primer en que el Grup Transports Metropolitans de Barcelona va presentar Comptes Anuals Consolidats.

A l'any 2005 aquest grup estava format per les societats següents:

- Societat que formula els Comptes Anuals Consolidats:
Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA (Metro)
- Societats del grup consolidades per integració global:
Transports de Barcelona, SA (TB)
Projectes i Serveis de Mobilitat, SA
Transports Metropolitans de Barcelona, SL
- Societat associada consolidada per posada en equivalència:
Transports Ciutat Comtal, SA

En data 21 d'octubre de 2011 es va constituir la societat TMB France, EURL unipersonal, propietat al 100% de Projectes i Serveis de Mobilitat, SA, però donada la poca rellevància d'aquesta societat dins els comptes del Grup TMB, per aquest any 2016 no s'inclou dins el Grup.

Les Societats estan integrades al Grup Consolidat Transports Metropolitans de Barcelona, amb domicili al carrer 60, núm. 21-23, Sector A, Polígon Zona Franca, de la ciutat de Barcelona, que diposita els seus Comptes Anuals Consolidats, pendents de formulació al Registre Mercantil de Barcelona. La dominant última del Grup és l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB), amb domicili al municipi de Barcelona.

Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA forma part del Sector Públic Metropolità, atès que la totalitat de les seves accions són propietat de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, en la qual estan integrats els Ajuntaments de Badalona, Badia del Vallès, Barberà del Vallès, Barcelona,

Begues, Castellbisbal, Castelldefels, Cerdanyola del Vallès, Cervelló, Corbera de Llobregat, Cornellà de Llobregat, Esplugues de Llobregat, Gavà, L'Hospitalet de Llobregat, Molins de Rei, Montcada i Reixac, Montgat, Pallejà, La Palma de Cervelló, El Papiol, El Prat de Llobregat, Ripollet, Sant Adrià de Besòs, Sant Andreu de la Barca, Sant Boi de Llobregat, Sant Climent de Llobregat, Sant Cugat del Vallès, Sant Feliu de Llobregat, Sant Joan Despí, Sant Just Desvern, Sant Vicenç dels Horts, Santa Coloma de Cervelló, Santa Coloma de Gramenet, Tiana, Torrelles de Llobregat i Viladecans.

Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA presta els seus serveis de transport de viatgers de forma totalment coordinada amb Transports de Barcelona, SA, sota la denominació de Transports Metropolitans de Barcelona (TMB). La primera per al transport soterrani i la segona per al transport de superfície, essent comuna la direcció i la gestió del negoci.

Les societats Projectes i Serveis de Mobilitat, SA i Transports Metropolitans de Barcelona, SL també formen part de Grup TMB, del qual Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA n'és la Societat que formula els Comptes Anuals Consolidats, per les següents raons:

- a) L'estratègia de transport del Grup es vertebrava sobre Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA.
- b) L'activitat de Transports de Barcelona, SA, que també forma part del Sector Públic Metropolità (100% AMB) és complementària a la de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA.
- c) Addicionalment tant el nombre de viatgers transportats, com la xifra de negoci i el valor dels actius immobilitzats en explotació ho confirmen.

Com a conseqüència dels punts anteriors, Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA lidera la política de transports del Grup.

1.1 - Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA es va constituir per temps indefinit segons consta en l'escriptura autoritzada pel que va ésser notari d'aquesta ciutat [

el dia 17 de desembre de 1920, amb el nom de "Ferrocarril Metropolità de

Barcelona, S.A.", sofrint posteriorment diverses modificacions recollides en les pertinents escriptures públiques, com la municipalització de la Societat el 1959, la fusió per absorció de les Societats "Gran Metropolitano de Barcelona, S.A." i "Ferrocarril Metropolitano de Barcelona, S.A.", mitjançant l'augment del capital social de la societat absorbida, Gran Metropolitano de Barcelona, S.A., posteriorment, el canvi a la denominació de "Ferrocarril Metropolità de Barcelona, S.A., (S.P.M.)", el 1981 i, finalment, el canvi a la denominació actual de "Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA", després de la seva metropolitanització a l'abril de 1991. Figura inscrita en el Registre Mercantil de Barcelona, volum 29.381, NIF A-08005795. El seu domicili social es troba al carrer 60, núm. 21-23, Sector A, Polígon Zona Franca, de la ciutat Barcelona.

L'exercici econòmic coincideix amb l'any natural.

Constitueix l'objecte de la Societat:

-
- a) Exercir l'activitat de gestió, d'explotació, d'organització, d'administració i en definitiva de prestació dels serveis urbans i metropolitans relacionats amb el transport col·lectiu per camí fix de rodament o per cable, especialment ferrocarril, funicular, tramvia, telefèric o qualsevol altre mode de transport, tant de superfície com subterrani o aeri i de llurs concessions; i proveir la seva prestació sota les directrius i reglaments emanats de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB).
  - b) El disseny, la construcció, la gestió, l'explotació i l'administració de qualssevol dels serveis que es creïn, rescatin, incorporin o reverteixin, dins de la competència que l'AMB té atribuïda, en matèria de transport públic de persones o objectes i sigui quin sigui el tipus de vehicle, el seu mitjà de tracció o el seu emplaçament.
  - c) Les activitats que li encomani l'AMB dintre dels anteriors enunciats.
  - d) Projectar, prestar, gestionar o realitzar, per si mateixa o amb participació d'altres empreses, obres de construcció d'infraestructures de transport, de serveis d'explotació i operacions de transport, generació d'energia, sistemes de telecomunicacions, transferència de tecnologia, realització d'estudis, assessorament i peritatges en tots els camps del transport i tant en l'àmbit territorial que li és propi, com fora d'ell i àdhuc a l'estranger i crear empreses filials,

per si mateixa o amb qualsevol forma de col·laboració o cooperació amb altres societats o entitats, tant nacionals com estrangeres.

- e) La prestació de serveis i la realització d'activitats comercials complementàries i relacionades amb el transport, per als seus clients o per a tercers, tot comprnent la comunicació i formació, escrita i gràfica, per ràdio, televisió o qualsevol altre mitjà tecnològic, la publicitat, tant pròpia com de tercers, en qualsevol modalitat, incloent l'explotació d'espais per aquesta finalitat, la telefonia i qualsevol sistema de telecomunicacions, inclòs el transport de senyals o comunicacions, per cable o altres mitjans.
- f) L'adquisició, construcció, reparació, muntatge, reforma, conservació i manteniment de tota mena de béns immobles i d'edificis, materials, equipaments, instal·lacions elèctriques i de telecomunicacions, estructures, terrenys, dependències i tota classe de béns mobles necessaris o afectes a l'explotació de serveis de transport i tant per l'explotació de tot el patrimoni com per a la seva comercialització i rendibilització, de manera directa o juntament amb d'altres empreses sigui quin sigui el seu objecte social, tant nacionals com estrangeres.

L'objecte social es pot realitzar per la Societat, directament o indirecta mitjançant la titularitat d'accions o participacions en societats amb objecte idèntic, anàleg o semblant.

El 8 de novembre de 2012 el Consell d'Administració de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA va aprovar per unanimitat la proposta d'adequació dels Estatuts i es va acordar presentar-la a la Junta General per a la seva aprovació. Els Estatuts es van adequar a la llei 31/2010 de 3 d'agost, per la qual es va crear l'Àrea Metropolitana de Barcelona, que és la titular de les accions, i es va aprofitar per a fer uns canvis per adequar-los a modificacions de lleis que també els afectaven, bàsicament la Llei de societats de capital, el text refós de la qual va aprovar el RD Llei 1/2010, de 2 de juliol.

El 18 de desembre de 2012 el Consell Metropolità de l'AMB, constituït en Junta General de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA, va aprovar la modificació dels Estatuts i sotmetre al text refós a informació pública pel termini de 30 dies.

Passat el termini d'informació pública, sense haver rebut al·legacions, el 5 de febrer de 2013 la Junta General de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA va aprovar definitivament els Estatuts.

En data 11 de novembre de 2013, previ examen i qualificació, aquests Estatuts van quedar inscrits en el Registre Mercantil de Barcelona en el volum 43053, foli 167, full B 21021, inscripció 283.

Principal activitat i actius no generadors de fluxos d'efectiu

La principal activitat de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA és el transport col·lectiu soterrani de viatgers a la ciutat de Barcelona i municipis del seu entorn metropolità, complementant-se amb la xarxa d'autobusos existent de Transports de Barcelona, SA i amb la resta d'empreses de l'àrea.

La prestació del servei es realitza en l'àmbit de l'AMB (Àrea Metropolitana de Barcelona), que es va constituir el 21 de juliol de 2011 i assumeix les competències per successió administrativa universal que fins llavors tenia l'Entitat Metropolitana del Transport, i per tant, és l'Ens que coordina els serveis de transport públic urbà de viatgers dels municipis inclosos en la seva àrea territorial. Igualment, l'AMB té assignada com a competència la prestació del servei públic soterrani de viatgers de Barcelona, sense perjudici de les competències de la Generalitat de Catalunya.

Dins de l'àmbit de competències en el que Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA desenvolupa la seva activitat cal assenyalar que en el Decret 48/1997 de 18 de febrer del Departament de Política Territorial i Obres Públiques, publicat en el Diari Oficial de la Generalitat del 25-02-1997, s'aprova la constitució del Consorci per a la coordinació del sistema metropolità de transport públic de l'àrea de Barcelona. L'Autoritat del Transport Metropolità es constitueix en data 19 de març de 1997 com un Consorci entre la Generalitat de Catalunya, l'Ajuntament de Barcelona i l'Entitat Metropolitana del Transport (actualment AMB) i té com a funcions principals la planificació de les infraestructures del transport públic, la planificació del

servei i l'elaboració i aprovació d'un marc tarifari comú i actuar com a ròtula financera del sistema de transport públic de la regió metropolitana de Barcelona, entre altres.

L'oferta de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA es presta dins de l'àrea territorial de l'AMB, àmbit en el que també hi actua FGC (Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya). Aquesta oferta està formada, bàsicament, per 8 línies de Metro (s'inclou el Funicular integrat a la línia 3) amb una longitud total (semisuma de recorreguts d'anada i tornada) a 31-12-2016 de 119 quilòmetres (l'any 2016 s'ha canviat el criteri de mesura per adaptar-la als estàndards internacionals i només es té en compte la via en servei comercial) i 156 estacions de les quals 108 eren senzilles, 18 dobles o d'enllaç i 4 de triple enllaç, la qual cosa permet el transbord entre línies.

L'esmentada xarxa presta servei a una població de 2,5 milions d'habitants, a 11 municipis de l'àrea metropolitana, enllaçant la ciutat de Barcelona amb els municipis de L'Hospitalet de Llobregat, Cornellà de Llobregat, Esplugues de Llobregat, Santa Coloma de Gramenet, Badalona, Sant Adrià de Besòs, Montcada i Reixac, Sant Just Desvern, Sant Joan Despí i El Prat de Llobregat.

Cal esmentar que el 29 de juliol de 2008 el Consell de Govern de la Generalitat de Catalunya va concedir a l'EMT (actualment AMB) l'explotació de la totalitat de la línia 9/10 de metro. En la sessió del 2 d'octubre de 2008, l'EMT (actualment AMB) acordà gestionar directament aquest servei per mitjà de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA de conformitat amb l'article 255 del Decret Legislatiu 2/2003 de 28 d'abril pel qual s'aprova el text refós de la Llei Municipal i de Règim Local de Catalunya. En data 13 de desembre de 2009 es va posar en servei el primer tram en 5 estacions: Can Zam, Singuerlin, Església Major, Fondo i Can Peixauet, totes dins el terme municipal de Santa Coloma de Gramenet. En data 18 d'abril de 2010 van entrar en funcionament les estacions de Gorg, La Salut, Llefià dins el terme municipal de Badalona (L-10) i Bon Pastor a Barcelona i també el tram de Can Peixauet a Bon Pastor. En data 26 de juny de 2010 es van posar en funcionament 2 estacions més, Onze de Setembre i La Sagrera, pertanyents al terme municipal de Barcelona, i el 19 de setembre de 2011 es va posar en servei l'estació de Santa Rosa situada entre les de Fondo i Can Peixauet al terme municipal de Santa Coloma de Gramenet. El 12 de febrer de 2016, es va inaugurar el tram L9 sud, format

per 15 estacions i 19,6 quilòmetres de longitud. Aquest tram passa pels municipis de Barcelona, L'Hospitalet de Llobregat i El Prat de Llobregat, amb les estacions de Zona Universitària, Collblanch, Torrassa, Can Tries/Gornal, Europa Fira, Fira, Parc Logístic, Mercabarna, Les Moreres, El Prat Estació, Cèntric, Parc Nou, Mas Blau, Aeroport T2 i Aeroport T1. Amb aquest tram, el metro arriba fins a l'aeroport i connecta zones industrials i d'important activitat econòmica i social de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. La posada en servei de la L9 sud comporta per primer cop, que hi hagi una tarifa diferent en un sector de la xarxa de metro, que són les estacions Aeroport T1 i Aeroport T2 pels usuaris ocasionals.

Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA presta, a més a més, un conjunt de serveis especials orientats a satisfer demandes puntuals en la celebració d'esdeveniments de caràcter social, esportiu, d'interès ciutadà, etc., així com d'altres d'assessorament a empreses i institucions nacionals i estrangeres relacionades amb el transport públic.

D'acord amb la seva activitat, els elements de l'immobilitzat material i intangible de la Societat no es mantenen amb la finalitat d'obtenir un rendiment comercial (beneficis) sinó els fluxos econòmics socials que generen aquests actius i que beneficien a la col·lectivitat, és a dir, el seu benefici social o potencial de servei.

En definitiva, la totalitat dels actius materials i intangibles de la Societat són actius no generadors de fluxos d'efectiu, d'acord amb els pronunciaments de l'ICAC i de la IGAE, pel tractament d'aquest tipus d'actius a les empreses públiques (Ordre EHA/733/2010 de 25 de març de 2010 per la qual s'aproven aspectes comptables d'empreses públiques que operen en determinades circumstàncies).

1.2 - Transports de Barcelona, SA es va constituir per temps indefinits segons consta en l'escriptura autoritzada pel que va ésser notari d'aquesta ciutat Don el dia 9 de juliol de 1925, amb el nom de "Tranvías de Barcelona", sofrint posteriorment diverses modificacions recollides en les pertinents escriptures públiques, com la municipalització de la Societat el 1956, el canvi a la denominació de "S.P.M. Transportes de Barcelona, S.A." el 1969, el canvi a la denominació de "S.P.M. Transports de Barcelona, S.A.", el 1984 i, finalment, el

canvi a la denominació actual de "Transports de Barcelona, SA", després de la seva metropolitanització a l'abril de 1991. Figura inscrita en el Registre Mercantil de Barcelona, volum 28.750, NIF A-08016081. El seu domicili social es troba al carrer 60, núm. 21-23, Sector A, Polígon Zona Franca, de la ciutat de Barcelona.

Constitueix l'objecte de la Societat:

- a) Exercir l'activitat de gestió, d'explotació, d'organització, d'administració i en definitiva de prestació dels serveis urbans i metropolitans relacionats amb el transport col·lectiu de superfície, especialment mitjançant autobusos, microbusos, tramvies o qualsevol altre mode i de llurs concessions; i proveir la seva prestació sota les directrius i reglaments emanats de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB).
- b) El disseny, la construcció, la gestió, l'explotació i l'administració de qualsevol dels serveis que es creïn, rescatin, incorporin o reverteixin, dins de la competència que l'AMB té atribuïda, en matèria de transport públic de superfície, de persones o objectes i sigui quin sigui el tipus de vehicle, el seu mitjà de tracció o el seu emplaçament.
- c) Les activitats que li encomani l'AMB dintre dels anteriors enunciats.
- d) Projectar, prestar, gestionar o realitzar, per si mateixa o amb participació d'altres empreses, obres de construcció d'infraestructures de transport, de serveis d'explotació i operacions de transport, generació d'energia, sistemes de telecomunicacions, transferència de tecnologia, realització d'estudis, assessorament i peritatges en tots els camps del transport i tant en l'àmbit territorial que li és propi, com fora d'ell i àdhuc a l'estranger i crear empreses filials, per si mateixa o amb qualsevol forma de col·laboració o cooperació amb altres societats o entitats, tant nacionals com estrangeres.
- e) La prestació de serveis i la realització d'activitats comercials complementàries relacionades amb el transport, per als seus clients o per a tercers, tot comprnent la comunicació i formació, escrita i gràfica, per ràdio, televisió o qualsevol altre mitjà tecnològic, la publicitat, tant pròpia com de tercers, en qualsevol modalitat, incloent l'explotació d'espais, per aquesta finalitat, la

telefonía i qualsevol sistema de telecomunicacions, inclòs el transport de senyals o comunicacions, per cable o altres mitjans.

- f) L'adquisició, construcció, reparació, muntatge, reforma, conservació i manteniment de tota mena de béns immobles i d'edificis, materials, equipaments, instal·lacions elèctriques i de telecomunicacions, estructures, terrenys, dependències i tota classe de béns mobles necessaris o afectes a l'explotació de serveis de transport i tant per l'explotació de tot el patrimoni com per a la seva comercialització i rendibilització, de manera directa o juntament amb d'altres empreses sigui quin sigui el seu objecte social, tant nacionals com estrangeres.

L'objecte social es pot realitzar per la Societat, directament o indirecta mitjançant la titularitat d'accions o participacions en societats amb objecte idèntic, anàleg o semblant.

El 8 de novembre de 2012 el Consell d'Administració de Transports de Barcelona, SA va aprovar per unanimitat la proposta d'adequació dels Estatuts i es va acordar presentar-la a la Junta General per a la seva aprovació. Els Estatuts es van adequar a la llei 31/2010 de 3 d'agost, per la qual es va crear l'Àrea Metropolitana de Barcelona, que és la titular de les accions, i es va aprofitar per a fer uns canvis per adequar-los a modificacions de lleis que també els afectaven, bàsicament la Llei de societats de capital, el text refós de la qual va aprovar el RD Llei 1/2010, de 2 de juliol.

El 18 de desembre de 2012 el Consell Metropolità de l'AMB, constituït en Junta General de Transports de Barcelona, SA, va aprovar la modificació dels Estatuts i sotmetre el text refós a informació pública per termini de 30 dies.

Passat el termini d'informació pública, sense haver rebut al·legacions, el 5 de febrer de 2013 la Junta General de Transports de Barcelona, SA va aprovar definitivament els Estatuts.

En data 11 de novembre de 2013, previ examen i qualificació, aquests Estatuts van quedar inscrits en el Registre Mercantil de Barcelona en el volum 43754, foli 184, full B 21019, inscripció 368.

Principal activitat i actius no generadors de fluxos d'efectiu

La principal activitat de Transports de Barcelona, SA és el transport col·lectiu de viatgers per superfície a la ciutat de Barcelona i municipis del seu entorn metropolità, complementant-se amb la xarxa de metro existent de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA i amb la resta d'empreses de l'àrea.

La prestació del servei es realitza en l'àmbit de l'AMB (Àrea Metropolitana de Barcelona), que es va constituir el 21 de juliol de 2011 i assumeix les competències per successió administrativa universal que fins llavors tenia l'Entitat Metropolitana del Transport, i per tant, és l'Ens que coordina els serveis de transport públic urbà de viatgers dels municipis inclosos en la seva àrea territorial. Igualment, l'AMB té assignada com a competència la prestació del servei públic soterrani de viatgers de Barcelona, sense perjudici de les competències de la Generalitat de Catalunya.

Dins de l'àmbit de competències en el que Transports de Barcelona, SA desenvolupa la seva activitat cal assenyalar que en el Decret 48/1997 de 18 de febrer del Departament de Política Territorial i Obres Públiques, publicat en el Diari Oficial de la Generalitat del 25-02-1997, s'aprova la constitució del Consorci per a la coordinació del sistema metropolità de transport públic de l'àrea de Barcelona. L'Autoritat del Transport Metropolità es constitueix en data 19 de març de 1997 com un Consorci entre la Generalitat de Catalunya, l'Ajuntament de Barcelona i l'Entitat Metropolitana del Transport (actualment AMB) i té com a funcions principals la planificació de les infraestructures del transport públic, la planificació del servei i l'elaboració i aprovació d'un marc tarifari comú i actuar com a ròtula financera del sistema de transport públic de la regió metropolitana de Barcelona, entre altres.

L'oferta de Transports de Barcelona, SA està formada per la xarxa composta per 99 línies amb una longitud (semisuma dels recorreguts d'anada i tornada) de 857,06 quilòmetres a 31-12-2016.

L'1 d'octubre de 2012 es va iniciar la implantació de la nova xarxa de Bus de Barcelona amb l'entrada en servei de les 5 primeres línies. El 18 de novembre de 2013 van entrar en funcionament 5 noves línies d'aquesta nova xarxa i corresponien a eixos amb una elevada demanda. El 15 de setembre de 2014 van entrar en servei 3 noves línies i es va reestructurar una línia de la fase anterior. El 15 de setembre de 2015 han entrat en servei 3 noves línies i s'ha ampliat una línia creada al 2013. El 29 de febrer de 2016 han entrat en funcionament 3 noves línies, una d'horitzontal i dues de verticals. Un cop estigui totalment implantada estarà formada per 28 línies que es complementaran amb la xarxa de proximitat, les línies interurbanes i el Bus del Barri.

Algunes de les característiques principals de la nova xarxa són:

- Facilitat d'ús, amb recorreguts horitzontals, verticals i diagonals.
- Més eficiència, ja que amb els mateixos recursos oferirem un millor servei a la ciutadania.
- Disseny rectilini: afavoreix la velocitat i la regularitat.
- Amb un sol transbordament es pot fer el 95% de desplaçaments.
- Més sostenibilitat.

L'esmentada xarxa presta el seu servei a una població de 2,5 milions d'habitants, corresponents a 11 municipis de l'àrea metropolitana.

Com a serveis dirigits bàsicament al segment de l'oci i turisme es troben els següents:

- Línies 99/100/101/90 (nocturna). S'ha ofert durant tot l'any, excepte els dies de Nadal i Any Nou, la possibilitat de realitzar un recorregut de 45 parades i 49,01 quilòmetres, al voltant de les quals es troben alguns dels llocs més característics i interessants de Barcelona ciutat.
- Tramvia Blau. Presta els seus serveis des de 1901, amb un recorregut de 2 parades i 1,28 quilòmetres i disposant d'un parc de 7 cotxes.

Transports de Barcelona, SA presta, a més a més, un conjunt de serveis especials orientats a satisfer demandes puntuals en la celebració d'esdeveniments de caràcter social, esportiu, d'interès ciutadà, etc., així com substituir altres empreses de transport quan es produeixin anomalies d'importància en el servei.

D'acord amb la seva activitat, els elements de l'immobilitzat material i intangible de la Societat no es mantenen amb la finalitat d'obtenir un rendiment comercial (beneficis) sinó els fluxos econòmics socials que generen aquests actius i que beneficien a la col·lectivitat, és a dir, el seu benefici social o potencial de servei.

En definitiva, la totalitat dels actius materials i intangibles de la Societat són actius no generadors de fluxos d'efectiu, d'acord amb els pronunciaments de l'ICAC i de la IGAE, pel tractament d'aquest tipus d'actius a les empreses públiques (Ordre EHA/733/2010 de 25 de març de 2010 per la qual s'aproven aspectes comptables d'empreses públiques que operen en determinades circumstàncies).

1.3 - Projectes i Serveis de Mobilitat, SA amb NIF A-63645220 domiciliada a la ciutat de Barcelona, carrer 60, núm. 21-23, Sector A, Polígon Zona Franca, es va constituir per temps indefinit segons consta en l'escriptura autoritzada pel notari d'aquesta ciutat Don el dia 6 d'octubre de 2004, amb inscripció al Registre Mercantil de Barcelona, Volum 37068, Foli 21, Full B-297086, Inscripció 1ª.

Es constitueix com a companyia mercantil limitada, amb la denominació de "Telefèric de Montjuïc, SL", que es registrarà per la vigent Llei de Societats de Responsabilitat Limitada, demés disposicions legals aplicables, i, especialment, pels Estatuts Socials.

En data 28 d'abril de 2005 es va aprovar la transformació de la companyia en Societat Anònima amb la denominació "Telefèric de Montjuïc, SA", segons escriptura autoritzada pel notari d'aquesta ciutat Don el dia 17 de maig de 2005.

En data 14 d'octubre de 2008 es va aprovar el canvi de denominació social per "Projectes i Serveis de Mobilitat, SA", segons consta en escriptura autoritzada pel notari d'aquesta ciutat Don

Constitueix l'objecte de la Societat:

- a) El projecte, el disseny, la planificació, la construcció, la gestió i l'explotació de serveis i modes de transport públic o d'altres formes de mobilitat, de persones i equipatges, amb caràcter o finalitat de lleure, turística o cultural, i que siguin complementaris, accessoris o connexes amb els transports públics de caràcter essencial o de prestació obligatòria per les Administracions Públiques, així com l'administració dels béns que els integrin o estiguin afectes.
- b) El disseny, la planificació, el desenvolupament i la gestió d'activitats i prestació de serveis d'estudi i assessorament, investigació, producció i distribució de recursos, comercials i publicitaris, transferència de tecnologia, sistemes de telecomunicacions i generació d'energia, comptables, laborals, administratius, de gestió i organització d'empreses.
- c) Les activitats de transport o mobilitat que li encomani l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB) o qualsevol altra Administració que tingui competències en la matèria.

Per al desenvolupament dels actes que constitueixen l'objecte social podrà adquirir o arrendar béns mobles i immobles, fer instal·lacions de tot ordre i, en general, realitzar qualsevol altra activitat mercantil o industrial complementària, connexa o accessòria a les assenyalades.

L'objecte social es pot fer en tots els camps del transport, tant a l'àmbit territorial que li és propi com fora d'ell i àdhuc a l'estranger, per la societat, directament o indirecta mitjançant la titularitat d'accions o participacions en societats mercantils, i entitats o organismes públics, amb objecte idèntic, anàleg o semblant, tant nacionals com estrangeres.

1.4 - Transports Metropolitans de Barcelona, SL amb NIF B-63645253 domiciliada a la ciutat de Barcelona, carrer 60, núm. 21-23, Sector A, Polígon Zona Franca, es va constituir per temps indefinit segons consta en l'escriptura autoritzada pel notari d'el·lecció de Barcelona al dia 6 d'octubre de 2004, amb inscripció al Regis Volum 37068, del Mercantil de Barcelona, Foli 29, Full B-297088, Inscripció 1^a.

Es constitueix com a companyia mercantil limitada, amb la denominació de "Transports Metropolitans de Barcelona, SL" que es registrarà per la vigent Llei de Societats de Responsabilitat Limitada, demés disposicions legals aplicables, i, especialment, pels Estatus Socials.

Constitueix l'objecte de la Societat:

- a) La gestió, l'explotació i l'operació de serveis i modes de transport públic, de persones i equipatges, tot incloent el seu disseny, planificació i construcció, així com l'administració dels béns que els integrin o estiguin afectes.
- b) El disseny, planificació, desenvolupament i gestió d'activitats i prestació de serveis d'estudi i assessorament, investigació, producció i distribució de recursos, comercials i publicitaris, transferència de tecnologia, sistemes de telecomunicacions i generació d'energia, comptables, laborals, administratius, de gestió i organització d'empreses.
- c) Les activitats que li encomani l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB).

Per al desenvolupament dels actes que constitueixen l'objecte social podrà adquirir o arrendar béns mobles i immobles, fer instal·lacions de tot ordre i, en general, realitzar qualsevol altra activitat mercantil o industrial complementària, connexa o accessòria a les assenyalades.

L'objecte social es pot fer en tots els camps del transport, tant a l'àmbit territorial que li és propi com fora d'ell i àdhuc a l'estranger, per la societat, directament o indirecta mitjançant la titularitat d'accions o participacions en societats mercantils, i entitats o organismes públics, amb objecte idèntic, anàleg o semblant, tant nacionals com estrangeres.

En data 1 de juliol de 2015 va iniciar la seva activitat de venda de títols de transport mitjançant una plataforma d'e-commerce.

1.5 – La informació relativa a les empreses associades, incloses en el perímetre de consolidació és la següent (nota 7.8):

1. Transports Ciutat Comtal, SA: la seva activitat principal consisteix en la realització de les següents activitats relacionades amb el transport terrestre:

- a) L'explotació i administració de les línies de transport públic per autobusos i "Personas con Movilidad Reducida Severa", que han estat objecte de concessió per l'Entitat del Metropolitana del Transport (actualment AMB).
- b) L'explotació i administració de qualsevol altra línia de transport públic o privat per autobusos, microbusos o altres mitjans de transport terrestre col·lectiu per viatgers que puguin ser objecte d'adjudicació per qualsevol Administració Pública, de cessió per una empresa concessionària, o d'adquisició per qualsevol altre títol.
- c) L'explotació i administració de qualsevol altre activitat relacionada directament amb els transports terrestres públics o privats.

Els Comptes Anuals Consolidats incorporen els valors dels seus Comptes Anuals Individuals a 30 de novembre de 2015 (últim disponible).

1.6 – La memòria dels Comptes Anuals Consolidats del Grup TMB es presenta en milers d'euros i els estats financers es presenten en euros. L'euro és la moneda funcional i de presentació del Grup.

NOTA 2 – BASES DE PRESENTACIÓ DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS

2.1 – Imatge Fidel

Els Comptes Anuals Consolidats adjunts s'han preparat a partir dels registres comptables de les Societats i es presenten d'acord amb la legislació mercantil vigent i amb les normes i principis establerts en el Pla General de Comptabilitat aprovat pel RD 1514/2007 i les seves posteriors modificacions, així com d'acord amb el RD 1159/2010 de 17 de setembre de 2010 pel qual s'aproven les normes per a la formulació dels Comptes Anuals Consolidats, amb l'objecte de mostrar la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera, dels resultats de les seves operacions així com de la veracitat dels fluxos incorporats en l'Estat de Fluxos d'Efectiu.

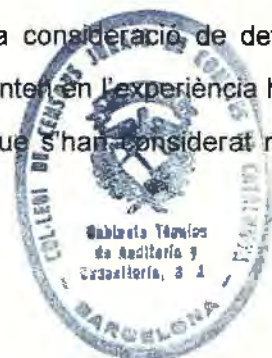
Cal esmentar que el compte de pèrdues i guanys es presenta en un format adaptat a les característiques que particularitzen les Societats.

Aquests Comptes Anuals Consolidats se sotmetran a l'aprovació de la Junta General d'Accionistes, i s'estima que seran aprovats sense cap modificació.

No hi ha cap disposició legal en matèria comptable que, tenint un efecte significatiu en els Comptes Anuals Consolidats, s'hagi deixat d'aplicar.

2.2 – Aspectes crítics de la valoració i estimació de la incertesa

La preparació dels Comptes Anuals Consolidats requereix la realització per part de la Direcció de les Societats de determinades estimacions comptables i la consideració de determinats elements de judici. Aquests s'avaluen contínuament i es fonamenten en l'experiència històrica i altres factors, incloent les expectatives de successos futurs, que s'han considerat raonables d'acord amb les circumstàncies.

Si bé les estimacions considerades s'han realitzat sobre la millor informació disponible a la data de formulació dels presents Comptes Anuals Consolidats, qualsevol modificació en el futur d'aquestes estimacions s'aplicaria de forma prospectiva des d'aquell moment, reconeixent l'efecte del canvi en l'estimació realitzada en el compte de pèrdues i guanys de l'exercici en qüestió.

Les principals estimacions i judicis considerats en l'elaboració dels Comptes Anuals Consolidats són els següents:

- Vides útils dels elements de l'immobilitzat material (notes 3.4 i 4).
- Valors raonables dels instruments financers no cotitzats (notes 3.7 i 7).
- Les hipòtesis emprades en el càlcul actuarial dels compromisos per pensions (nota 3.14 i 13).
- El càlcul de les provisions (nota 3.12).

2.3 – Comparabilitat de la informació

Els Comptes Anuals Consolidats del present exercici han estat formulats utilitzant els mateixos criteris de presentació i classificació de la informació que en l'exercici anterior, presentant-se el balanç tal i com indica el Pla General de Comptabilitat, aprovat pel RD 1514/2007, de 16 de novembre de 2007 i el RD 1159/2010 aprovat el 17 de setembre de 2010; i el compte de pèrdues i guanys en un format d'acord amb les característiques que particularitzen les Societats.

2.4 – Mètodes de consolidació

La consolidació dels Comptes Anuals del Grup es realitza aplicant el mètode d'integració global per les empreses del grup i el mètode de posada en equivalència per l'empresa associada.

NOTA 3 – NORMES DE REGISTRE I VALORACIÓ

Les principals normes de registre i valoració utilitzades per les Societats en l'elaboració dels presents Comptes Anuals Consolidats, han estat les següents:

3.1 – Homogeneïtzació de partides

Les partides incloses en els Comptes Anuals Individuals de les Societats que formen part del Grup consolidable es presenten en tots els seus aspectes significatius amb criteris homogenis quant a temporalitat, valoració, operacions internes i estructura.

3.2 – Transaccions entre societats incloses en el perímetre de consolidació

Durant els exercicis 2015 i 2016 s'han realitzat operacions de compravenda entre les societats incloses en el perímetre de consolidació. A efectes de la consolidació, s'ha procedit a l'eliminació de crèdits i dèbits i de les compres i vendes entre les societats consolidades.

3.3 – Immobilitzat intangible

Aplicacions informàtiques: Figuren valorades pel seu cost d'adquisició minorades per l'amortització acumulada. S'amortitzen linealment en un termini de cinc anys.

Les despeses de manteniment es carreguen directament al compte de pèrdues i guanys.

3.4 – Immobilitzat material

L'immobilitzat material es valora pel seu cost d'adquisició, ajustat per les actualitzacions de valor practicades a l'empara de la legislació vigent en el seu moment (Llei 76/1961, Llei

74/1980, Llei 9/1983), i minorat per l'amortització acumulada i, si procedís, per les pèrdues estimades per deteriorament que resultessin de comparar el valor net comptable amb el seu valor en ús. Aquest valor en ús es calcula per als actius no generadors de fluxos d'efectiu com el seu valor actual considerant el seu potencial de servei en el moment de l'anàlisi, determinat per referència al cost de reposició depreciat de l'actiu.

Les reparacions que no representen una ampliació de la vida útil i les despeses de manteniment es carreguen directament al compte de pèrdues i guanys. Els costos d'ampliació o millora que donen lloc a una major duració dels béns són objecte de capitalització. Els acomptes pagats a proveïdors a compte d'equipaments a incorporar als trens i cabines i els derivats dels contractes de leasing dels autobusos, pagats a les entitats signatàries, són classificats com a immobilitzacions materials en curs.

Les inversions realitzades per a l'explotació i operació del material mòbil disposat en cessió per a la prestació del servei públic de transport col·lectiu s'amortitzen amb aplicació dels coeficients detallats en el quadre següent.

L'amortització es calcula pel mètode lineal d'acord amb la vida útil i els coeficients resultants es troben dins l'interval dels autoritzats per la normativa de l'Impost sobre Societats.

Les dotacions a l'amortització es practiquen a partir del moment en que els elements s'incorporen a l'actiu.

Els coeficients aplicats l'any 2016 i 2015 són els que resulten de prendre els períodes d'amortització que tot seguit es detallen:

	<u>Anys</u>
- Instal·lacions fixes	10-33
- Edificis i altres construccions	10-66
- Maquinària i instal·lacions	10-12,5
- Utilitatge	4-5
- Elements de transport	
Trens sèries noves	25
Autobusos: estàndards, articulats i midis	12
Mini autobusos	10
Cabines	20
Flota auxiliar	7
- Mobiliari i estris	10
- Equips per a procés d'informació	4
- Recanvis per a l'immobilitzat	4
- Instal·lacions complexes especialitzades	10-16

Les inversions d'exercicis anteriors que havien estat objecte d'actualització han estat amortitzades prenent els valors nets actualitzats i el nombre d'anys de vida útil restant en cada cas.

A Telefèric de Montjuïc li són d'aplicació les normes europees CEN relatives al transport per cable. En aquestes normes s'estableix la periodicitat de les grans revisions, sent la primera gran revisió als 15 anys o a les 22.500 hores de funcionament, la que es compleixi primer.

Degut al nombre d'hores de funcionament anual del Telefèric de Montjuïc, superior a les 3.000 hores, implicaria (segons la Norma 1709) fer les grans revisions als 7 anys la primera, als 4 o 5 anys la segona i cada 2 anys les següents. Aquesta freqüència de revisions és del tot inviable, en termes de temps d'aturada i de cost econòmic.

Per tal d'evitar aquesta situació, es va plantejar una revisió de màxims a l'exercici 2014 en la que es van substituir sistemàticament molts elements sotmesos a fatiga. D'aquesta forma es va fer una "posada a zero" amb l'objectiu de permetre mantenir la freqüència de grans revisions en els 7 anys (aquesta sol·licitud va ser acceptada pel Servei de Coordinació i Gestió del Transport Ferroviari i per Cable de la Generalitat de Catalunya).

En aquest sentit, les vides útils de tots els elements afectats per aquestes "revisions de màxims" es van adaptar a aquesta situació, sempre respectant els intervals d'amortitzacions autoritzats per la normativa de l'Impost sobre Societats.

3.5 - Arrendaments

Els arrendaments es classifiquen com arrendaments financers sempre que de les condicions dels mateixos es dedueixi que es transfereixen a l'arrendatari substancialment els riscos i beneficis inherents a la propietat de l'actiu objecte del contracte. Els altres arrendaments es classifiquen com a operatius.

Arrendaments financers

En les operacions d'arrendament financer en que les Societats actuen com arrendatàries, es presenta el cost dels actius arrendats en el balanç de situació segons la naturalesa del bé objecte del contracte i, simultàniament, un passiu pel mateix import. Aquest import és el menor entre el valor raonable del bé arrendat i el valor actual a l'inici de l'arrendament de les quantitats mínimes acordades, inclosa l'opció de compra, quan no existeixin dubtes del seu exercici. No s'inclouen en el càlcul les quotes de caràcter contingent, el costos dels serveis i els impostos repercutibles a l'arrendador. La càrrega financera total del contracte s'imputa al compte de pèrdues i guanys en l'exercici que es merita aplicant el mètode del tipus d'interès efectiu. Les quotes de caràcter contingent es reconeixen com a despesa de l'exercici en que s'incorren.

Els actius registrats per aquest tipus d'operacions s'amortitzen amb criteris similars als aplicats al conjunt dels actius materials, atenent a la seva naturalesa.

Arrendaments operatius

Les despeses derivades dels acords d'arrendaments operatius es carreguen al compte de pèrdues i guanys en l'exercici que es meriten.

Qualsevol cobrament o pagament que es pugui efectuar al contractar un arrendament operatiu, es tracta com un cobrament o pagament avançat que s'imputa a resultats en el decurs del període d'arrendament, a mesura que es cedeixin o rebin els beneficis de l'actiu arrendat.

La informació relativa als arrendaments financers mantinguts per les Societats es detallen a les notes 4.7 i 7 i la informació relativa a arrendaments operatius en les notes 10.6 i 10.7.

3.6 – Instruments financers

a) Criteris emprats per a la qualificació i valoració de les diferents categories d'actius financers i passius financers

De forma general, en el balanç adjunt es classifiquen com a corrents els actius i passius amb venciment igual o inferior a l'any, i com a no corrents si el seu venciment supera l'esmentat període.

Les Societats classifiquen els instruments financers en les diferents categories atenent a les característiques i les intencions de la Direcció en el moment del seu reconeixement inicial.

Actius financers

- Préstecs i partides a cobrar

Són aquells actius financers que s'originen per la venda de béns i la prestació de serveis per operacions de tràfic de les Societats. També s'inclouen en aquesta categoria els crèdits per operacions no comercials que es defineixen com aquells actius financers que, no sent instruments de patrimoni ni derivats, no tenen origen comercial, els seus cobraments són fixos o determinables i no cotitzen en un mercat actiu.

Es registren inicialment al valor raonable de la contraprestació ~~l'irada~~ incloses les despeses de transacció que li siguin directament imputables. Posteriorment es valoren pel

seu cost amortitzat. Els interessos meritats es comptabilitzen al compte de pèrdues i guanys aplicant el mètode del tipus d'interès efectiu.

Malgrat tot, aquells crèdits per operacions comercials amb venciment no superior a un any i que no tinguin un tipus d'interès contractual, així com les bestretes i crèdits al personal i els saldos amb entitats públiques, els imports dels quals es preveu rebre en el curt termini, es valoren a valor nominal, tant en la valoració inicial com en la valoració posterior, quan l'efecte de no actualitzar els fluxos d'efectiu no sigui significatiu.

Almenys al tancament de cada exercici s'efectuen les oportunes correccions valoratives necessàries per deteriorament de valor si existeix evidència de que no es cobraran tots els imports consignats, reconeixent les correccions de valor i les seves possibles reversions en el compte de pèrdues i guanys. L'import de la provisió és la diferència entre el valor comptable de l'actiu i el valor actual dels fluxos d'efectiu futurs estimats, descomptats al tipus d'interès efectiu.

- Actius financers mantinguts per negociar i altres actius financers a valor raonable amb canvis al compte de pèrdues i guanys

Estan inclosos en aquesta categoria aquells actius que s'adquireixen amb el propòsit de procedir a la seva venda en el curt termini o formen part d'una cartera instrumentada per obtenir guanys a curt termini, així com els actius financers que designen les Societats en el moment del seu reconeixement inicial en aquesta categoria per resultar en una informació més rellevant. S'inclou en aquesta categoria la cartera de valors dels fons de Contracte Programa rebuts per a finançar les despeses per pensions que es meritin a partir de l'any 2013 i la materialització de provisions.

Aquests actius es valoren, tant en el moment inicial com en les valoracions posteriors a valor raonable, imputant les diferències que es produeixin al compte de pèrdues i guanys.

- Actius financers disponibles per a la venda

En aquesta categoria s'inclouen els valors representatius de deute i instruments de patrimoni que no es classifiquen en cap de les categories anteriors. S'inclouen en els actius no corrents a no ser que es vulguin vendre en el curt termini.

Es valoren, tant en el moment inicial com en les valoracions posteriors, a valor raonable registrant els canvis que es produeixin directament en el patrimoni net fins que l'actiu es vengui i deteriori, moment en que les pèrdues i guanys acumulades al patrimoni net s'imputen al compte de pèrdues i guanys, sempre que sigui possible determinar l'esmentat valor raonable. En cas que no sigui possible, es registren pel seu cost menys les pèrdues per deteriorament de valor.

En el cas d'instruments de patrimoni que es valoren a cost, atès que no és possible determinar el seu valor raonable, la correcció de valor es realitza com si fossin inversions en el patrimoni d'empreses del Grup, multigrup i associades.

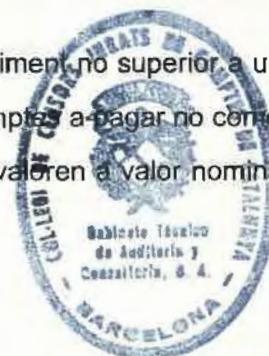
Passius financers

- Dèbits i partides a pagar

Són aquells dèbits i partides a pagar que tenen les Societats tant amb origen financer com comercial i que no són considerats instruments financers derivats.

Es registren inicialment pel seu valor raonable que es correspon a l'efectiu rebut net dels costos de transacció. Posteriorment aquestes obligacions es valoren a cost amortitzat, utilitzant el tipus d'interès efectiu.

Malgrat tot, aquells dèbits per operacions comercials amb venciment no superior a un any i que no tinguin un tipus d'interès contractual, així com altres comptes a pagar no comercials, els imports dels quals es preveu liquidar en el curt termini, es valoren a valor nominal, tant

en la valoració inicial com en la valoració posterior, quan l'efecte de no actualitzar els fluxos d'efectiu no sigui significatiu.

- Passius financers a valor raonable amb canvis a pèrdues i guanys

Estan inclosos en aquesta categoria aquells passius financers que designen les Societats en el moment del seu reconeixement inicial en aquesta categoria per resultar en una informació més rellevant. S'inclouen les partides cobertes amb cobertures de valor raonable.

Aquest passius es valoren, tant en el moment inicial com en les valoracions posteriors a valor raonable, imputant les diferències que es produeixin al compte de pèrdues i guanys.

b) Criteris emprats per al registre de la baixa d'actius financers i passius financers

Les Societats registren la baixa d'un actiu financer quan s'ha extingit o s'han cedit els drets contractuals sobre els fluxos d'efectiu de l'actiu financer, essent necessari que s'hagin transferit de forma substancial els riscos i beneficis inherents a la seva propietat, que en el cas concret de comptes a cobrar s'entén que aquest fet es produeix en general si s'han transmès els riscos d'insolvència i de mora.

De forma similar, la baixa d'un passiu financer es reconeixerà quan l'obligació s'hagi extingit.

c) Criteris emprats en la determinació dels ingressos o despeses procedents de les diferents categories d'instruments financers

Tant els ingressos per interessos d'actius financers com les despeses financeres, quan no són objecte de capitalització com a major cost de l'immobilitzat associat, són reconeguts al compte de pèrdues i guanys atenent a la seva meritació com a ingressos o despeses, respectivament:

d) Derivats financers i cobertures comptables

Els derivats financers es valoren, tant en el moment inicial com en valoracions posteriors, pel seu valor raonable. El mètode per reconèixer les pèrdues i guanys resultants, depèn de si el derivat s'ha designat com a instrument de cobertura o no i, en tot cas, del tipus de cobertura. Les Societats designen determinats derivats com:

- Cobertures de valor raonable

Els canvis en el seu valor raonable es registren en el compte de pèrdues i guanys, junt amb qualsevol canvi en el valor raonable de l'actiu o passiu cobert que sigui atribuït al risc cobert.

- Cobertures de fluxos d'efectiu

La part efectiva dels canvis en el seu valor raonable (que en el futur ens serviran per cobrir fluxos d'efectiu de la partida coberta) es registren transitòriament en el patrimoni net. La seva imputació al compte de pèrdues i guanys es realitza en els exercicis en els que l'operació coberta prevista afecti al resultat. La pèrdua o guany atribuïble a la part no efectiva es reconeix immediatament a pèrdues i guanys.

El valor raonable dels diferents instruments financers derivats es calcula mitjançant els següents procediments:

- Per als derivats cotitzats, la seva cotització al tancament de l'exercici.
- En cas de derivats no negociables, les Societats utilitzen el descompte de fluxos de caixa esperats i es basen en les condicions del mercat, tant de comptat com de futurs, a la data de tancament de l'exercici.

3.7 – Existències

Les existències, que corresponen a materials per al consum i reposició, són valorades a preu mitjà ponderat d'adquisició corregides per la corresponent provisió de deteriorament, si s'escau.

En el decurs de l'exercici s'han dotat 265 milers d'euros de correccions per deteriorament, restant un saldo a 31 de desembre de 2016 de 1.401 milers d'euros. A l'exercici 2015 es van dotar 442 milers d'euros per aquest concepte.

3.8 – Transaccions en moneda estrangera

Les transaccions en moneda estrangera es converteixen a la moneda funcional de les Societats (euro) utilitzant els tipus de canvi vigents a la data de la transacció. Les pèrdues i guanys en moneda estrangera que resulten de la liquidació d'aquestes transaccions i de la conversió als tipus de canvi de tancament dels actius i passius monetaris denominats en moneda estrangera es reconeixen al compte de pèrdues i guanys.

3.9 – Impost sobre Beneficis

Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA, Transports de Barcelona, SA i Projectes i Serveis de Mobilitat, SA estan subjectes a l'Impost sobre Beneficis amb bonificació del 99% sobre la quota líquida positiva. El Grup segueix el criteri de no activar els crèdits fiscals derivats de les bases imposables negatives i dels incentius pendents de deducció i de no aplicar diferències temporànies atesa la seva bonificació fiscal.

3.10 – Ingressos i despeses

Els ingressos es registren, d'acord amb el principi de la meritació i el de correlació entre ingressos i despeses, pel valor raonable de la contraprestació rebuda o a rebre per la venda de béns i serveis en el curs ordinari de les activitats de les Societats, descomptant les devolucions, rebaixes, descomptes i l'impost sobre el valor afegit.

Les Societats reconeixen els ingressos quan l'import dels mateixos es pot valorar amb fiabilitat, és probable que els beneficis econòmics futurs vagin a fluir a les Societats i es compleixin les condicions específiques per cadascuna de les activitats.

Les despeses es reconeixen en funció del criteri de meritació.

3.11 – Provisions i contingències

Tenen per objecte fer front a responsabilitats probables o certes, procedents de litigis en curs i obligacions pendents, de quanties indeterminades. Les estimacions dels imports de les provisions s'han fet considerant les possibilitats de resolució de cadascun dels litigis.

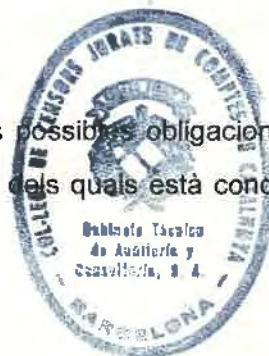
Les provisions es reconeixen quan les Societats tenen una obligació present, ja sigui legal o implícita, com a resultat de successos passats, és probable que sigui necessària una sortida de recursos per liquidar l'obligació i l'import es pot estimar de forma fiable.

Les provisions es valoren pel valor actual dels desemborsaments que s'espera seran necessaris per liquidar l'obligació utilitzant un tipus abans d'impostos que reflecteixi les avaluacions del mercat actual del valor temporal del diner i els riscos específics de l'obligació. Els ajustaments en la provisió amb motiu de la seva actualització es reconeixen com una despesa financera conforme es meriten.

Les provisions amb venciment inferior o superior a un any, amb un efecte financer no significatiu, no es descompten.

Quan s'espera que part del desemborsament necessari per liquidar la provisió sigui reemborsat per un tercer, el reemborsament es reconeix com un actiu independent, sempre que sigui pràcticament segura la seva recepció.

Per la seva part, es consideren passius contingents aquelles possibles obligacions sorgides com a conseqüència de successos passats, la materialització dels quals està condicionada a

que esdevingui o no un o més fets futurs independents de la voluntat de les Societats. Aquests passius contingents no són objecte de registre comptable i se'n presenta un detall a la memòria.

3.12 – Elements patrimonials de naturalesa mediambiental

Les despeses derivades de les actuacions empresarials que tenen per objecte la protecció i millora del medi ambient es comptabilitzen, si escau, com a despeses de l'exercici en què s'incorren. No obstant això, si suposen inversions com a conseqüència d'actuacions per minimitzar l'impacte mediambiental i la protecció i millora del medi ambient, es comptabilitzen com a major valor de l'immobilitzat.

No s'ha considerat cap dotació per a riscos i despeses de caràcter mediambiental atès que no existeixen contingències relacionades amb la protecció del medi ambient.

3.13 – Compromisos per pensions

Els compromisos per pensions de les Societats així com els seus criteris de registre i valoració es detallen a la nota 13. Per aplicació de les Lleis de Pressupostos Generals de l'Estat per als anys 2015 i 2016, les Societats no han fet aportacions corrents per jubilació en els exercicis 2015 ni 2016.

3.14 – Negocis conjunts

En relació a les explotacions controlades de manera conjunta (UTE), el Grup registra en el seu balanç la part proporcional que li correspon, en funció del seu percentatge de participació, dels actius controlats conjuntament i dels passius incorreguts conjuntament. Així mateix reconeix en el seu compte de pèrdues i guanys la part que li correspon dels ingressos generats i de les despeses incorregudes pel negoci conjunt. En l'estat de canvis en el patrimoni net i l'estat de

fluxos d'efectiu també s'integra la part proporcional dels imports de les partides del negoci conjunt que li correspongui en funció del percentatge de participació establert en els acords assolits. Si el negoci conjunt elabora estats financers a efectes del control de la seva gestió, s'integren directament en els comptes anuals consolidats del Grup en funció del percentatge de participació. Les integracions esmentades es realitzen una vegada efectuada la necessària homogeneïtzació temporal i valorativa, en cas que el negoci conjunt hagi utilitzat criteris valoratius diferents, i les conciliacions i reclassificacions de partides necessàries. Aquests Comptes Anuals Consolidats del Grup Transports Metropolitans de Barcelona integren el 25% de la UTE CTB (CATALUNYA BUS TURÍSTIC, UNIÓ TEMPORAL D'EMPRESES) amb NIF U63233696 i domicili social a Barcelona, avgda.Miramar, 20-30, 1^a planta.

3.15 – Subvencions, donacions i llegats

Les subvencions que tinguin caràcter de reintegrables es registren com a passius fins complir les condicions per considerar-se no reintegrables, mentre que les subvencions no reintegrables es registren com a ingressos directament imputats al patrimoni net i es reconeixen com a ingressos sobre una base sistemàtica i racional de forma correlacionada amb les despeses derivades de la subvenció.

A aquests efectes, una subvenció es considera no reintegrable quan existeix un acord individualitzat de concessió de la subvenció, s'han complert totes les condicions establertes per a la seva concessió i no existeixen dubtes raonables de què es cobrarà.

Les subvencions de caràcter monetari es valoren pel valor raonable de l'import concedit referit al moment del seu reconeixement.

Les subvencions no reintegrables relacionades amb l'adquisició d'immobilitzat material s'imputen com a ingressos de l'exercici en proporció a l'amortització dels corresponents actius o, si és el cas, quan es produeixi la seva alienació, correcció valorativa per deteriorament o baixa al balanç.

D'altra banda, les subvencions no reintegrables relacionades amb despeses específiques es reconeixen al compte de pèrdues i guanys en el mateix exercici en què es meriten les corresponents despeses.

3.16 – Criteris emprats en transaccions entre parts vinculades

Les operacions entre empreses del Grup i vinculades es realitzen a valor de mercat.

3.17– Entitats Públiques

Inclou els imports a cobrar d'Entitats Públiques a curt i llarg termini, derivats dels diferents compromisos de finançament assumits en el Contracte Programa 2014-2017 i anteriors, per l'Administració General de l'Estat (fins al Contracte Programa 2013) i les Administracions Consorciades (Generalitat de Catalunya, Ajuntament de Barcelona i AMB) que integren l'Autoritat del Transport Metropolità, (veure nota 6).

Es recullen també en aquest apartat altres deutes per subvencions especials i operacions comercials.

NOTA 4 – IMMOBILITZAT MATERIAL

L'actiu immobilitzat de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA no inclou el valor de les infraestructures (ni de part de les superestructures) dels trams de línia construïts a partir de l'any 1967. Aquest diferent tractament comptable és l'efecte de les successives normes que han modificat la distribució de competències, titularitats i finançament entre els diversos Ens Públics relacionats amb el servei, alhora que les actes de lliurament no defineixen amb claredat el títol jurídic sota el qual la Societat rep aquests actius. Així doncs, només s'inclouen a

l'immobilitzat les inversions finançades directament per la Societat, i resten excloses les finançades per l'Estat i la Generalitat de Catalunya amb càrrec als seus Pressupostos.

En conseqüència, l'amortització es limita exclusivament a les inversions que han estat finançades per la Societat.

En tot cas, d'acord amb la normativa comptable d'aplicació, l'eventual incorporació al compte de pèrdues i guanys de les despeses pel seu ús suposaria alhora una major subvenció corrent rebuda de les Administracions.

4.1 – Estat de moviments de l'immobilitzat material

Els moviments registrats pels comptes, en milers d'euros, que integren l'epígraf d'immobilitzacions materials han estat els següents:

	Terrenys i Construccions			Instal·lacions tècniques i altre immobilitzat material				Immobilitzat en curs i acomptes	Total
	Terrenys i béns naturals	Edificis i Construccions	Instal·lacions fixes	Instal·lacions tècniques i Maq.	Mobiliari i estris	Elements de transport	Altres immobilitzats		
SALDO INICIAL BRUT, EXERCICI 2015	23.162	117.347	250.409	229.143	10.508	671.151	56.767	70.235	1.428.722
(+) Adquisicions	0	514	4.053	2.902	353	16.641	2.783	15.404	42.650
(+) Incorporació 25% CBT	0	0	0	0	0	0	9	0	9
(-) Baixes	0	0	35	998	53	3.120	35	0	4.241
(-) Correccions valoratives per deteriorament	0	0	0	684	0	238	0	0	922
(+/-) Traspassos entre partides	0	119	1.337	1.513	-21	45.365	74	-48.667	-280
SALDO FINAL BRUT, EXERCICI 2015	23.162	117.980	255.764	231.876	10.787	729.799	59.598	36.972	1.465.938
SALDO INICIAL BRUT, EXERCICI 2016	23.162	117.980	255.764	231.876	10.787	729.799	59.598	36.972	1.465.938
(+) Adquisicions	0	715	11.577	7.665	238	35.336	3.101	20.268	78.900
(+) Incorporació 25% CBT	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(-) Baixes	0	0	290	2.073	59	2.791	7.218	0	12.431
(-) Correccions valoratives per deteriorament	0	0	0	-154	0	-138	0	0	-292
(+/-) Traspassos entre partides	0	484	3.207	6.378	-3	2.515	1.758	-14.652	-313
SALDO FINAL BRUT, EXERCICI 2016	23.162	119.179	270.258	244.000	10.963	764.997	57.239	42.588	1.532.386
AMORT. ACUM., SALDO INICIAL EXERCICI 2015	0	41.705	157.447	155.909	7.016	480.047	50.614	0	892.738
(+) Dotació a l'amortització de l'exercici	0	3.388	9.218	12.362	732	31.088	3.738	0	60.526
(+) Amortització incorporació 25% CBT	0	0	0	0	0	0	1	0	1
(+) Augments per adquisicions o traspassos	0	0	202	-179	-15	18	363	0	389
(-) Disminuc. per sortides, baixes, reducc. o trasp.	0	6	32	869	43	3.120	35	0	4.105
SALDO FINAL BRUT, EXERCICI 2015	0	45.087	166.835	167.223	7.690	508.033	54.681	0	949.549
AMORT. ACUM., SALDO INICIAL EXERCICI 2016	0	45.087	166.835	167.223	7.690	508.033	54.681	0	949.549
(+) Dotació a l'amortització de l'exercici	0	3.345	8.965	13.314	723	32.995	3.061	0	62.403
(+) Augments per adquisicions o traspassos	0	0	34	2	-35	-235	235	0	1
(-) Disminuc. per sortides, baixes, reducc. o trasp.	0	0	271	2.073	59	2.382	7.218	0	12.003
SALDO FINAL BRUT, EXERCICI 2016	0	48.432	175.563	178.466	8.319	538.411	50.759	0	999.950
V.NET COMPT., SALDO FINAL EXERCICI 2016	23.162	70.747	94.695	65.534	2.644	226.586	6.480	42.588	532.436

4.2 – Inversions de l'any

Les inversions dels exercicis 2016 i 2015, en milers d'euros, han estat les següents:

	Any 2016
Autobusos	32.615
Vies	12.839
Equips sistemes d'informació	5.683
Remodelació d'estacions/xarxa	4.083
Remodelació trens sèrie 2000	2.796
Elements mobilitat passatge (ascensors/escales mec.)	2.447
Revisió extraordinària Funicular	2.215
Sistemes de veu i dades	2.087
Senyals, Enclavaments i Telecomandament	1.898
Wifi Ciutadà	1.869
Sistemes seguretat i protecció contra incendis	1.634
Material de reserva de trens	987
Cobres	876
Subcentrals	707
Vehicles manteniment	664
Centre transformació	650
Millores trens	611
Maquinària i estris manteniment	465
Millores edificis	457
Pous ventilació i ventilació estacions/tunels	424
Climatització	386
Electrificació línies i enllumenat	371
Equips mesura i laboratori	309
Megafonia e interfonia	235
Màquines autoliquidadores	174
Mobiliari oficines	126
Instal·lacions d'aigua i depuradores	113
Equipaments nova flota	83
Plataformes i equips elevadors	61
Remodelació sistema venda i validació	50
Instal·lació DA	32
Varis	953
Total	78.900

	Any 2015
Autobusos	14.556
Remodelació d'estacions/xarxa	3.847
Vies	3.727
Equips sistemes d'informació	2.985
Revisió extraordinària Funicular	1.944
Senyals, Enclavaments i Telecomandament	1.905
Sistemes seguretat i protecció contra incendis	1.361
Material de reserva de trens	1.125
Remodelació trens sèrie 2000	780
Cotxeres	775
Elements mobilitat passatge (ascensors/escales mec.)	745
Instal·lació sistema WIFI 10 trens	718
Detector descarrilament 10 trens	694
Horta	618
Subcentrals	608
Portes frontals 4 trens	594
Sistema de validació i venda	573
Climatització	499
Maquinària i estris manteniment	438
Sistemes de veu i dades	352
Equips inspecció	310
Centre transformació	304
Mobiliari oficines	294
Túnels i màquines de rentar	280
Millores edificis	269
Instal·lacions d'aigua i depuradores	149
Equipaments nova flota	140
Pous ventilació	137
Wifi Ciutadà	137
Vehicles manteniment	133
Electrificació línies i enllumenat	125
Plataformes i equips elevadors	115
Projecte ZEUS	106
Instal·lació DA	28
Varis	1.279
Total	42.650

4.3 – Vida útil

L'amortització es calcula pel mètode lineal d'acord amb la vida útil i els coeficients resultants es troben dins l'interval dels establerts per la normativa de l'impost sobre Societats (veure nota 3.4).

4.4 – Béns totalment amortitzats

Al tancament dels exercicis 2016 i 2015, els comptes d'immobilitzat inclouen béns totalment amortitzats en ús, amb el següent detall en milers d'euros:

	<u>Any 2016</u>	<u>Any 2015</u>
Construccions	127.009	115.175
Resta d'immobilitzat material:		
- Maquinària	101.346	88.906
- Mobiliari	4.086	3.424
- Equips per a processos d'informació	15.031	14.971
- Elements de transport	257.376	246.655
- Recanvis	30.203	33.360
Total Resta d'immobilitzat material	408.042	387.316
Total immobilitzat material	535.051	502.491

4.5 – Subvencions en capital rebudes

Les subvencions rebudes relacionades amb l'immobilitzat material, així com l'import dels actius relacionats, es mostren a continuació, en milers d'euros:

Any 2016
(Milers d'euros)

	Subvencions rebudes	Cost dels actius relacionats	Valor net comptable
Subvenció Infraestr. Generalitat. 2on Conveni	2.807	2.807	0
Subvenció Integració tarifària	5.939	5.939	0
Subvenció Peatge L-2	162	207	0
Subvenció Infraestr. Generalitat. 1er Conveni	7.373	7.373	0
Subvenció 6 trens per conversió L-4 a L-2	36.365	36.365	14.381
Subvenció ATP/ATO trens Can Cuiàs	12.403	12.403	5.936
Subvenció 16 portes frontals trens L-9	6.350	6.350	4.571
Subvenció MOU TV	350	367	27
Subvenció 6 trens S/9000	43.674	43.674	41.114
Subvenció Inserso	4.595	165.264	13.221
Subvenció medi ambient reducció emissions NOx	72	1.080	321
Subvenció Institut Català d'Energia	216	3.474	1.329
Subvenció Gas Natural per reducció emissions	11.490	71.819	30.900
Subvenció IDAE transformació busos dièsel-híbrids	3.516	8.361	2.597
Subvenció IDAE compra busos híbrids	931	6.093	3.779
Subvenció Projecte Scada	58	224	143
Subvenció ACCIÓ transformació busos gas-híbrids	127	677	286
Subvenció Wifi Ciutadà	2.353	2.363	2.039
Subvenció Distribuïdora Automàtica	60	60	55
TOTAL	138.841	374.900	120.699

A l'any 2016 Transports de Barcelona, SA ha rebut una subvenció en capital Wifi ciutadà que correspon a l'objectiu de l'Ajuntament de Barcelona d'estendre la xarxa "Wifi Ciutadà" al transport públic, concretament a la flota d'autobusos operativa de TB, i una subvenció per la instal·lació d'una distribuïdora automàtica al carrer.

Any 2015 (Milers d'euros)	Subvencions rebudes	Cost dels actius relacionats	Valor net comptable
Subvenció Infraestr. Generalitat. 2on Conveni	2.807	2.807	0
Subvenció Integració tarifària	5.939	5.939	0
Subvenció Peatge L-2	162	207	0
Subvenció Infraestr. Generalitat. 1er Conveni	7.373	7.373	0
Subvenció 6 trens per conversió L-4 a L-2	36.365	36.365	15.836
Subvenció ATP/ATO trens Can Cuiàs	12.403	12.403	6.432
Subvenció 16 portes frontals trens L-9	6.350	6.350	4.825
Subv. MOU TV	350	367	100
Subv. 6 trens S/9000	43.674	43.674	42.861
Subvenció Inserso	4.636	166.609	21.826
Subv. medi ambient reducció emissions NOx	72	1.080	411
Subvenció Institut Català d'Energia	216	3.474	1.619
Subvenció Gas Natural per reducció emissions	11.216	66.823	31.730
Subvenció IDAE transformació busos dièsel-híbrids	3.619	8.591	3.963
Subvenció IDAE compra busos híbrids	931	6.093	4.287
Subvenció Projecte Scada	58	224	160
Subvenció ACCIÓ transformació busos gas-híbrids	127	677	384
TOTAL	136.298	369.056	134.434

L'any 2015 Transports de Barcelona, SA va rebre la revocació de la subvenció atorgada del projecte IDAE corresponent a l'exercici 2010 per import de 2.442 milers d'euros.

4.6 – Assegurances

És política de les Societats contractar totes les pòlisses d'assegurances que s'estimen necessàries per donar cobertura als possibles riscos que poguessin afectar els elements de l'immobilitzat material.

4.7 – Béns finançats en règim de leasing financer

a) Elements de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA

Fan referència als següents contractes vigents, els imports dels quals estan expressats en milers d'euros (nota 7.1.2), corresponents a les inversions totalment activades.

Any 2016 Data	Nº Elements	Cost	Amortització	Valor Net
FRANFINANCE(Grup Societé Generale) 28-07-2010 (Leaseback trens)	12	67.137	63.581	3.556
BANESTO 28-07-2010 (Leaseback trens)	4	21.807	20.686	1.121
Crédit Agricole Leasing i Factoring 28-07-2010 (Leaseback trens)	4	26.436	23.563	2.873
Diversos 4-12-2001 (Leaseback trens)	2	12.214	7.596	4.618
BBVA 08-04-2009 (Leaseback trens)	3	21.794	1.278	20.516
CAIXABANK 08-04-2009 (Leaseback trens)	2	14.582	855	13.727
BANKINTER 23-06-2009 (Leaseback trens)	1	7.299	428	6.871
Total		171.269	117.987	53.282

En data 18 d'abril de 2016 s'ha exercit l'opció de compra de les 28 escales mecàniques corresponents al contracte signat el 20 de juliol de 2005 amb BBVA.

En data 13 de desembre de 2016 s'ha exercit l'opció de compra d'un tren corresponent al contracte signat en data 4 de desembre de 2001 amb Madrid Leasing.

Any 2015				
Data	Nº Elements	Cost	Amortització	Valor Net
FRANFINANCE(Grup Societé Generale) 28-07-2010 (Leaseback trens)	12	67.137	62.129	5.008
BANESTO 28-07-2010 (Leaseback trens)	4	21.807	20.340	1.467
Crédit Agricole Leasing i Factoring 28-07-2010 (Leaseback trens)	4	26.436	22.361	4.075
Diversos 4-12-2001 (Leaseback trens)	3	18.378	10.680	7.698
BBVA 20-07-2005 (Escala mecàniques OTIS)	28	4.113	3.638	475
BBVA 08-04-2009 (Leaseback trens)	3	21.794	406	21.388
CAIXABANK 08-04-2009 (Leaseback trens)	2	14.582	272	14.310
BANKINTER 23-06-2009 (Leaseback trens)	1	7.299	136	7.163
Total		181.546	119.962	61.584

En l'exercici 2009 es van formalitzar 3 contractes d'arrendament financer per al finançament de l'adquisició de 6 trens de la sèrie 9000, per a la línia 9. En data 15 de juliol de 2015 es va produir l'activació d'aquests 6 trens.

En data 15 de desembre de 2015 es va exercir l'opció de compra de les 29 escales mecàniques corresponents al contracte signat el 21 de juny de 2005 amb BBVA.

b) Elements de Transports de Barcelona, SA

La informació relativa als béns finançats amb leasing, en milers d'euros, figura a continuació (nota 7.1.2):

Any 2016				PRINCIPAL				
Data del Contracte	Imports total del Contracte	Cost dels bens en origen	Data finalització contractes	Quotes anys anteriors	Quotes any 2016	Quotes pdents de pag. 31-12-16	Principal més int. pdents de pag. 31-12-16	Valor residual
LEASINGS								
27/07/2004	12.218	12.218	22/07/2016	11.460	757	-	-	122
30/03/2005	845	845	06/09/2016	793	53	-	-	8
14/09/2005	3.077	3.077	02/04/2017	2.727	319	31	31	31
14/09/2005	3.219	3.219	28/08/2016	3.019	200	-	-	32
13/09/2005	4.315	4.315	18/12/2016	4.047	268	-	-	43
13/09/2005	4.042	4.042	02/04/2019	2.953	341	748	765	40
13/09/2005	1.957	1.957	28/09/2016	1.836	122	-	-	20
13/09/2005	7.183	7.183	02/04/2017	6.367	744	72	72	72
20/09/2005	4.893	4.893	14/09/2016	4.589	304	-	-	49
20/09/2005	8.030	8.030	02/04/2017	7.116	834	80	80	80
20/09/2005	1.655	1.655	15/10/2017	1.366	180	109	109	17
20/09/2005	3.268	3.268	08/04/2019	2.171	337	760	793	33
24/04/2007	5.477	5.477	13/02/2021	2.929	719	1.829	1.842	55
20/12/2007	1.658	1.658	08/11/2018	1.180	177	301	311	17
18/06/2008	786	786	28/01/2019	518	82	186	195	8
19/06/2008	1.251	1.251	29/12/2018	933	117	201	269	17
19/06/2008	9.997	9.997	15/10/2020	5.746	836	3.415	3.727	100
19/06/2008	1.707	1.707	27/08/2021	846	135	726	814	17
18/06/2008	9.924	9.924	28/07/2021	4.911	785	4.228	4.752	99
18/06/2008	5.342	5.342	29/07/2019	3.263	539	1.540	1.637	53
19/06/2008	4.974	4.974	09/04/2019	3.277	518	1.179	1.239	50
18/06/2008	4.309	4.309	28/04/2023	1.806	330	2.174	2.316	43
18/06/2008	2.565	2.565	07/04/2023	1.075	196	1.293	1.378	26
28/04/2010	733	733	13/01/2023	306	56	371	398	7
22/04/2010	2.837	2.837	28/04/2023	1.183	216	1.437	1.541	28
14/04/2010	5.612	5.612	28/04/2023	2.353	429	2.830	3.015	56
22/04/2010	5.258	5.258	25/08/2023	1.999	397	2.861	3.079	53
09/04/2010	2.579	2.579	28/04/2023	1.077	197	1.305	1.397	26
31/05/2010	2.304	2.304	09/04/2024	776	169	1.358	1.504	23
22/04/2010	2.755	2.755	03/07/2024	830	199	1.726	1.925	28
26/04/2011	4.014	4.014	04/10/2024	1.209	291	2.515	2.805	40
26/04/2011	3.348	3.348	19/08/2024	1.008	242	2.098	2.340	33
26/04/2011	2.419	2.419	29/05/2025	643	173	1.603	1.801	24
26/04/2011	3.854	3.854	30/04/2024	1.210	264	2.180	2.477	37
26/04/2011	1.425	1.425	28/05/2024	471	103	850	966	14
08/05/2013	1.609	1.609	28/08/2025	254	96	1.259	1.736	93
10/05/2013	3.396	3.396	13/02/2024	991	471	1.934	2.287	80
10/05/2013	1.621	1.621	28/02/2026	233	90	1.298	1.862	17
08/05/2015	5.716	5.716	02/04/2026	286	539	4.891	5.349	57
08/05/2015	3.095	3.095	01/03/2028	155	243	2.697	2.962	31
08/05/2015	664	664	12/02/2028	33	52	579	629	7
04/05/2015	4.564	4.564	30/03/2028	228	358	3.977	4.214	46
04/05/2015	2.282	2.282	14/04/2026	114	215	1.952	2.135	23
25/05/2016	5.065	5.065	08/02/2029	0	253	4.812	5.292	152
10/05/2016	3.438	3.438	13/03/2027	0	172	3.266	3.506	34
10/05/2016	11.497	11.497	09/03/2029	0	575	10.922	11.831	115
25/05/2016	7.145	7.145	19/03/2029	0	357	6.787	7.168	71
25/05/2016	3.498	3.498	29/03/2029	0	175	3.323	3.539	35
	193.217	193.217		90.288	15.225	87.704	96.090	2.162
	(1)	(2)		(3)	(4)(7)	(5)	(6)	

(1) Import total dels contractes signats amb els proveïdors. Inclou valor residual.

(2) Cost dels bens en origen (import disposat).

(3) Quotes de principal satisfetes en els anys 2001 a 2015.

(4) Quotes de principal satisfetes en l'any 2016.

(5) Quotes de principal pendents de pagament a 31 de desembre de 2016. Inclou valor residual.

(6) Quotes totals (principal més interessos, més valor residual), pendents de pagament al 31 de desembre de 2016.

Al passiu de l'Empresa s'inclouen les quotes de principal pendents de pagament al 31 de desembre de 2016, inclòs valor residual.

(7) Inclou Quotes corresponents al 5% a compte del import total dels contractes signats que ha estat satisfet en el exercici 2016.

Any 2015				PRINCIPAL				
Data del Contracte	Imports total del Contracte	Cost dels bens en origen	Data finalització contractes	Quotes anys anteriors	Quotes any 2015	Quotes pidents de pag. 31-12-15	Principal més int. pidents de pag. 31-12-15	Valor residual
LEASINGS								
22/05/2003	8.034	8.034	30/09/2015	7.534	500	-	-	80
25/11/2003	4.820	4.820	20/08/2015	4.520	300	-	-	48
21/07/2004	7.946	7.946	10/09/2015	7.452	494	-	-	79
21/07/2004	1.889	1.889	31/03/2015	1.870	19	-	-	19
21/07/2004	7.824	7.824	05/05/2015	7.746	78	-	-	78
21/07/2004	4.615	4.615	30/10/2015	4.328	287	-	-	46
27/07/2004	2.780	2.780	30/03/2015	2.752	28	-	-	28
27/07/2004	2.080	2.080	30/11/2015	1.960	120	-	-	10
27/07/2004	12.218	12.218	22/07/2016	10.210	1250	757	759	122
30/03/2005	845	845	06/09/2016	706	87	53	53	8
14/09/2005	3.077	3.077	02/04/2017	2.415	312	350	354	31
14/09/2005	3.219	3.219	28/08/2016	2.690	330	200	200	32
13/09/2005	4.315	4.315	18/12/2016	3.604	443	268	272	43
13/09/2005	4.042	4.042	02/04/2019	2.621	332	1.089	1.129	40
13/09/2005	1.957	1.957	28/09/2016	1.635	201	122	122	20
13/09/2005	7.183	7.183	02/04/2017	5.640	727	816	825	72
20/09/2005	4.893	4.893	14/09/2016	4.088	501	304	304	49
20/09/2005	8.030	8.030	02/04/2017	6.303	814	914	924	80
20/09/2005	1.655	1.655	15/10/2017	1.193	172	289	330	17
20/09/2005	3.268	3.268	08/04/2019	1.851	320	1.097	1.337	33
24/04/2007	5.477	5.477	13/02/2021	2.507	421	2.548	2.900	55
20/12/2007	1.658	1.658	08/11/2018	1.013	167	478	509	17
18/06/2008	786	786	28/01/2019	441	77	268	290	8
19/06/2008	1.251	1.251	29/12/2018	820	113	318	337	17
19/06/2008	9.997	9.997	15/10/2020	4.956	791	4.250	4.772	100
19/06/2008	1.707	1.707	27/08/2021	718	128	861	993	17
18/06/2008	9.924	9.924	28/07/2021	4.169	742	5.012	5.796	99
18/06/2008	5.342	5.342	29/07/2019	2.753	510	2.079	2.275	53
19/06/2008	4.974	4.974	09/04/2019	2.789	489	1.697	1.837	50
18/06/2008	4.309	4.309	28/04/2023	1.483	323	2.503	2.698	43
18/06/2008	2.565	2.565	07/04/2023	883	192	1.489	1.605	26
28/04/2010	733	733	13/01/2023	251	54	427	464	7
22/04/2010	2.837	2.837	28/04/2023	972	212	1.653	1.795	28
14/04/2010	5.612	5.612	28/04/2023	1.932	420	3.259	3.512	56
22/04/2010	5.258	5.258	25/08/2023	1.611	388	3.259	3.549	53
09/04/2010	2.579	2.579	28/04/2023	885	193	1.502	1.627	26
31/05/2010	2.304	2.304	09/04/2024	612	164	1.527	1.718	23
22/04/2010	2.755	2.755	03/07/2024	636	194	1.926	2.181	28
26/04/2011	4.014	4.014	04/10/2024	927	282	2.806	3.178	40
26/04/2011	3.348	3.348	19/08/2024	773	235	2.340	2.650	33
26/04/2011	2.419	2.419	29/05/2025	475	167	1.776	2.025	24
26/04/2011	3.654	3.654	30/04/2024	956	254	2.443	2.828	37
26/04/2011	1.425	1.425	28/05/2024	372	99	953	1.103	14
08/05/2013	1.609	1.609	28/08/2025	164	90	1.355	1.929	93
10/05/2013	3.396	3.396	13/02/2024	550	441	2.405	2.900	80
10/05/2013	1.621	1.621	28/02/2026	151	82	1.388	2.049	17
08/05/2015	5.716	5.716	02/04/2026	0	286	5.430	5.937	57
08/05/2015	3.095	1.331	01/03/2028	0	155	1.176	1.293	31
08/05/2015	664	664	12/02/2028	0	33	631	687	7
04/05/2015	4.564	4.564	30/03/2028	0	228	4.335	4.594	46
04/05/2015	2.282	2.282	14/04/2026	0	114	2.168	2.370	23
202.562	200.797			114.916	15.359	70.522	79.010	2.143
(1)	(2)			(3)	(4)(7)	(5)	(6)	

(1) Import total dels contractes signats amb els proveïdors. Inclou valor residual.

(2) Cost dels bens en origen (import disposat).

(3) Quotes de principal satisfetes en els anys 2001 a 2014.

(4) Quotes de principal satisfetes en l'any 2015.

(5) Quotes de principal pendents de pagament a 31 de desembre de 2015. Inclou valor residual.

(6) Quotes totals (principal més interessos, més valor residual), pendents de pagament al 31 de desembre de 2015.

Al passiu de l'Empresa s'inclouen les quotes de principal pendents de pagament al 31 de desembre de 2015, inclòs valor residual.

(7) Inclou Quotes corresponents al 5% a compte del import total dels contractes signats que ha estat satisfet en el exercici 2015.

4.8 – Cotxera Triangle Ferroviari

En data 21 de gener de 2002 es va posar en servei la nova cotxera d'Autobusos del Triangle Ferroviari. Una de les peculiaritats d'aquesta cotxera és que, a més d'estar situada damunt d'una cotxera de Metro, que en el seu dia fou construïda per la Generalitat de Catalunya i cedida per a la seva explotació, està per sota del nivell dels carrers dels voltants i, per aquest motiu, els responsables urbanístics van demanar la possibilitat de cobrir la cotxera amb una llosa que permetés donar continuïtat a la trama urbana i d'edificació de la zona. Transports de Barcelona es va fer càrrec de les obres. La zona afectada, la propietat de la qual correspon també parcialment a Adif, a la Generalitat de Catalunya i a l'Ajuntament de Barcelona, està inclosa dins del projecte de reparcel·lació del polígon d'actuació urbanístic del Pla de Millora Urbana del sector Triangle Ferroviari, publicat al butlletí oficial de la província de Barcelona, aprovat en data 12 de març de 2008 i pendent de liquidació. Del total d'obra en curs enregistrat, 17.260 milers d'euros, a l'any 2011 es va activar un import de 3.465 milers d'euros com a major cost de la cotxera, per ser la inversió corresponent a la coberta del dipòsit d'autobusos, restant per tant, a favor de Transports de Barcelona, SA, a 31 de desembre de 2016, un import de despeses d'urbanització en curs enregistrades i avançades per Transports de Barcelona, SA de 13.795 milers d'euros.

4.9 – Baixes d'immobilitzat material

El resultat dels exercicis 2016 i 2015 derivat de l'alienació o disposició per altres mitjans d'elements de l'immobilitzat material, en milers d'euros, és el següent:

Any 2016	Valor inventari	Import amortitzat	Ingressos	Resultat
Baixes material de parc	6.172	6.172	0	0
Baixes per gran revisió Funicular	1.813	1.742	0	-71
Baixa elements informàtics	268	268	0	0
Baixa màquina netejadora	225	225	0	0
Baixa terminals d'inspecció	149	149	0	0
Baixa ascensors estacions	41	24	0	-17
Baixa fotocopiadora	26	26	0	0
Baixa furgoneta	11	11	0	0
Baixa bombes pous esgotament	6	6	0	0
Desballestament cpu's embarcades	1.350	1.350	0	0
Desballestament autobusos	692	367	0	-325
Desballestament terminals inspecció	388	388	0	0
Desballestament equips mesura	87	87	0	0
Desballestament fotocopiadora	13	13	0	0
Desballestament furgoneta	11	11	0	0
Desballestament equips seguretat	8	8	0	0
Donació ordinadors	59	59	0	0
Venda d'autobusos	1.043	1.028	15	0
Venda vehicle	26	26	4	4
Venda cotxe	22	22	2	2
Venda Furgoneta	21	21	0	0
Total	12.431	12.003	21	-407

Any 2015	Valor inventari	Import amortitzat	Ingressos	Resultat
Baixa elements vies	31	31	0	0
Baixa 5 projectors	8	4	0	-4
Baixa 4 columnes elevadores	28	28	0	0
Baixa UPS	5	5	0	0
Baixa càmeres vigilància	2	2	0	0
Baixa torn rodes	231	231	0	0
Baixa controlador videowall	17	8	0	-9
Baixa elements informàtics	33	33	0	0
Baixa distribuïdores automàtiques i altres	600	473	127	0
Baixa aparell raig X	17	17	0	0
Venda carretó elevador	22	22	1	1
Venda d'autobusos	3.120	3.120	8	8
Desballestament equips mesura	66	66	0	0
Desballestament 2 fotocopiadores	15	15	0	0
Desballestament compressor d'aire	14	14	0	0
Desballestament màquina de carvi	6	6	0	0
Desballestament hidronetejadora	3	1	0	-2
Baixa equips de salvament	23	23	0	0
Total	4.241	4.099	136	-6

Als exercicis 2016 i 2015, Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA ha comptabilitzat les següents correccions de valoració per deteriorament de l'immobilitzat material, en milers d'euros:

(Milers d'euros)	Any 2016	Any 2015
Deteriorament valor Maquinària	530	684
Deteriorament valor Elements de transport	100	238
Total	630	922

4.10 – Compromisos d'adquisició d'immobilitzat i fonts de finançament

A 31 de desembre de 2016 els compromisos d'adquisició d'immobilitzat de les Societats són de 57.236 milers d'euros (a 31 de desembre de 2015 eren de 42.885 milers d'euros). Aquestes inversions es preveuen finançar en la seva major part amb recursos a rebre de Contractes Programa.

NOTA 5 – IMMOBILITZAT INTANGIBLE

5.1 – Estat de moviments de l'immobilitzat intangible

Els moviments registrats durant els exercicis 2015 i 2016 han estat els següents:

(Milers d'euros)	Drets Traspàs	Aplicacions informàtiques	Cessió Jocs Florals	Altres immob.	Total
SALDO INICIAL BRUT, EXERCICI 2015	6.500	47.506	225	1	54.232
(+) Adquisicions	0	3.421	0	4	3.425
(-) Baixes	0	94	0	0	94
(+/-) Traspassos d'altres partides	0	206	0	74	280
SALDO FINAL BRUT, EXERCICI 2015	6.500	51.039	225	79	57.843
SALDO INICIAL BRUT, EXERCICI 2016	6.500	51.039	225	79	57.843
(+) Adquisicions	0	4.788	0	2	4.790
(-) Baixes	0	0	0	0	0
(+/-) Traspassos d'altres partides	0	313	0	0	313
SALDO FINAL BRUT, EXERCICI 2016	6.500	56.140	225	81	62.946
AMORT. ACUM., SALDO INICIAL EXERC.2015	614	39.670	150	0	40.434
(+) Dotació a l'amortització de l'exercici	185	3.448	0	12	3.645
(+) Augments per adquisicions o traspassos	0	0	0	0	0
(-) Disminu. sortides, baixes, reducc. o trasp.	0	51	0	0	51
SALDO FINAL BRUT, EXERCICI 2015	799	43.067	150	12	44.028
AMORT. ACUM., SALDO INICIAL EXERC.2016	799	43.067	150	12	44.028
(+) Dotació a l'amortització de l'exercici	185	3.327	0	15	3.527
(+) Augments per adquisicions o traspassos	0	-1	0	0	-1
(-) Disminu. sortides, baixes, reducc. o trasp.	0	0	0	0	0
SALDO FINAL BRUT, EXERCICI 2016	984	46.393	150	27	47.554
V. NET COMPT., SALDO FINAL EXERC.2016	5.516	9.747	75	54	15.392

En data 25 de juliol de 2014, Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA va signar un acta administrativa per a la cessió de mutu acord de Jocs Florals a l'Ajuntament de Barcelona, pel fet que aquesta finca està inclosa en el polígon d'actuació urbanística 3 de la modificació del Pla General Metropolità en l'àmbit de l'estació de Sants i entorns, que va generar un dret

d'aprofitament urbanístic, amb un valor net comptable de 75 milers d'euros, reflectit al quadre anterior i que es va traspasar des de l'epígraf d'Inversions Immobiliàries.

Aquest dret es materialitzarà amb l'execució del Projecte de Reparcel·lació.

5.2 – Adquisició drets de traspàs terrenys Zona Franca per a nous espais per a autobusos

El 22 de desembre de 2009 es va formalitzar un conveni mitjançant el qual la Societat Transports de Barcelona, SA arrenda dues finques de 21.266,32 m² i 44.965,52 m² respectivament, fins a l'any 2046 al Consorci de la Zona Franca de Barcelona per a la construcció, si s'escau, d'una nova cotxera, subrogant-se en la posició de l'anterior arrendatari. Perquè aquesta subrogació fos efectiva, Transports de Barcelona, SA va pagar a l'anterior arrendatari 6.500 milers d'euros en diversos terminis per la cessió dels drets de l'arrendatari, per diverses instal·lacions i per les tasques de desmantellament, sanejament i descontaminació a realitzar. A 31 de desembre de 2016 s'havia fet efectiu la totalitat de l'import.

5.3 – Béns totalment amortitzats

El valor dels elements de l'immobilitzat intangible que es troben totalment amortitzats a la data de tancament dels exercicis i que segueixen en funcionament presenta el següent detall, en milers d'euros:

	Any 2016	Any 2015
Aplicacions Informàtiques	39.516	34.425
Total immobilitzat intangible	39.516	34.425

5.4 – Baixes d'immobilitzat intangible

No hi ha baixes d'elements de l'immobilitzat intangible ni resultats derivats de l'alienació o disposició per altres mitjans d'elements de l'immobilitzat intangible, al llarg de l'exercici 2016.

El resultat de l'exercici 2015 derivat de l'alienació o disposició per altres mitjans d'elements de l'immobilitzat intangible, en milers d'euros, és el següent:

Any 2015 (Milers d'euros)	Valor inventari	Import amortitzat	Ingressos	Resultat
Baixa aplicacions informàtiques	94	51	48	5
Total	94	51	48	5

NOTA 6 – ENTITATS PÚBLIQUES

El marc financer en el qual es desenvolupa l'activitat de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA i Transports de Barcelona, SA es concreta en els Contractes Programa negociats entre les diverses Administracions amb competències sobre el Transport. I aquests inclouen tant els ingressos per vendes de títols de transport i altres prestacions de serveis, com les aportacions de les Administracions en forma de subvencions al servei, donada la condició d'empreses de servei públic de prestació obligatòria.

Fins a 31 de desembre de 2013 s'havien signat Contractes Programa per als períodes 1990-1993, 1995-1997 (amb regularització any 1994), 1999-2001 (amb regularització any 1998), 2002-2004, 2005-2006, 2007-2008, 2009-2010, 2011-2012 i 2013.

En data 6 de març de 2014 les Administracions Consorciades de l'ATM van signar el Pacte Metropolità del Transport que té com a objectiu garantir el finançament del transport públic gestionat per l'ATM i sanejar el deute acumulat pel sistema en els últims anys. Per aconseguir

aquest objectiu es va acordar un augment de les aportacions pressupostàries de les Administracions Consorciades i que, juntament amb l'aportació de l'AGE, havien de recuperar l'equilibri entre els ingressos i costos del sistema, mitjançant també un conjunt d'actuacions que incidissin tant en la gestió econòmica, com en els serveis o el sistema tarifari (pla d'estímul de la demanda, mesures d'estalvi dels operadors, etc). En aquest sentit, el Consell d'Administració de l'ATM va aprovar en la mateixa data el Pla Marc del Programa de Refinançament i Sanejament Financer del deute 2014-2031, que va ser ratificat posteriorment per les Administracions Consorciades (Generalitat de Catalunya, Ajuntament de Barcelona i AMB) i va acordar que TMB (mitjançant Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA) fos l'instrument financer del sistema, assumint la totalitat de la insuficiència d'aportacions del sistema metropolità de transport públic que s'havia generat des de l'any 2009.

En execució d'aquest nou marc de finançament, l'ATM i les Administracions Consorciades van signar el 5 de novembre de 2014 el Conveni de Finançament del Pla Quadriennal 2014-2017 i el compromís de finançament del sistema de transport en el període 2014-2031, que concreta les aportacions de les Administracions per al finançament del transport públic regular de viatgers en l'àmbit del sistema tarifari integrat de l'ATM.

Atenent a aquest conveni de finançament, l'increment de necessitats dels operadors per despesa corrent derivades de nous serveis futurs no considerats en l'escenari del Pla Marc de Finançament 2014-2031 aniran a càrrec de l'Administració sol·licitant del nou servei.

En base als acords anteriors, en data 5 de novembre de 2014 es va signar el Contracte Programa entre l'ATM, Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA i Transports de Barcelona, SA, per als exercicis 2014-2017 i en el qual s'estableixen les necessitats corrents dels exercicis 2014-2017 així com les de sanejament financer 2014-2031 a subvencionar. Aquestes subvencions tenen com objectiu, entre d'altres, garantir l'equilibri dels Comptes Anuals de TMB (resultat de l'exercici) i s'aporten durant el període del propi Contracte Programa i els dels Contractes Programa següents. Sobre aquest Contracte Programa es realitzarà un seguiment anual i una liquidació quadriennal per al conjunt del període.

Posteriorment el Consell d'Administració de l'ATM ha anat prenent una sèrie d'acords que afecten al volum de necessitats a subvencionar del Contracte Programa 2014-2017, que s'expliquen a la nota 6.2.

A la present nota es fa una enumeració dels objectius que persegueixen els Contractes Programa, i la descripció dels principals aspectes econòmics que es recullen en el Contracte Programa 2014-2017 i el compromís d'atendre el servei del deute derivat del Contracte de Refinançament i Sanejament Financer del Sistema de Transport, com execució del Pla Marc 2014-2031.

Així mateix s'assenyala en aquesta nota el deute que l'Ajuntament de Barcelona i l'AMB tenen amb les dues Societats per altres relacions de caràcter mercantil.

6.1 - Objectius del Contracte Programa 2014-2017

L'objecte del Contracte Programa 2014-2017 és el de recollir les condicions de finançament del transport regular de viatgers de TMB. El objectius són els següents:

- a) Definir un marc estable de finançament del servei regular de transport públic.
- b) Definir un marc estable de gestió de l'endeutament del sistema a través de TMB, que esdevé l'instrument per refinançar-lo, i garantir la capacitat financera de TMB per fer front a totes les obligacions derivades d'aquest endeutament.
- c) Garantir un servei de transport públic com a mitjà per atendre les necessitats de mobilitat i millorar el seu nivell d'eficiència.

6.2 – Contracte Programa 2014-2017

El Contracte Programa 2014-2017 recull la previsió de necessitats de TMB (Ferrocarri Metropolità de Barcelona, SA i Transports de Barcelona, SA) a subvencionar per l'ATM per als exercicis 2014-2017 tal com s'indica a continuació:

CONTRACTE PROGRAMA 2014-2017					
(Milers d'euros)	2014	2015	2016	2017	TOTAL
Resultat de l'exercici (abans de subvencions ATM Pla marc i interessos de l'operació d'endeutament) (*)	334.063	313.724	313.472	316.565	1.277.824
Resta de conceptes	1.752	7.173	1.867	1.927	12.719
Subvencions ATM al servei	335.815	320.897	315.339	318.492	1.290.543
Aportació diferida ATM (2017-2022)	0	0	0	3.139	3.139
Total subvenció corrent ATM	335.815	320.897	315.339	321.631	1.293.682

(*) Inclou 52.901 milers d'euros en concepte de cànon L9/L10 per a cada exercici.

Adicionalment, l'ATM va reconèixer com a necessitats de l'any 2014 les majors despeses financeres derivades de l'operació de refinançament i sanejament financer dels sistema, no incloses al servei del deute previst, per un import de 3.291 milers d'euros (comissió d'obertura).

El Consell d'Administració de l'ATM del dia 12 de desembre de 2014 va aprovar la congelació de tarifes corresponents a l'any 2015, així com la reducció del preu del títol de transport T-10 i els títols que es fixen en funció del seu preu (la T-Trimestre per a persones en atur i la T70/90 per a famílies nombroses i monoparentals). Aquestes dues actuacions suposaven un menyscapte de 18.120 milers d'euros per la totalitat del Sistema Metropolita de Transport Públic, dels quals 10.511 milers d'euros corresponien directament a la xifra d'ingressos prevista de TMB.

D'altra banda, el mateix Consell d'Administració de l'ATM va aprovar, dins les modificacions del pressupost ATM de l'any 2015, una aportació addicional per a TMB per import de 7.110 milers d'euros per poder fer front a les necessitats derivades de l'increment d'oferta d'autobús. En data 30 de setembre de 2015 s'ha avaluat l'impacte d'aquestes necessitats per a l'exercici 2015 en 5.786 milers d'euros. Per aquest motiu, el Consell d'Administració de l'ATM de 23 de desembre de 2015 va aprovar la modificació de les necessitats de TMB per a l'exercici 2015, minorant el seu pressupost en 1.324 milers d'euros. El cost d'aquesta actuació és assumit íntegrament per l'administració que ha instat aquesta actuació, que en aquest cas és

l'Ajuntament de Barcelona, tal i com preveu el Contracte Programa ATM-TMB 2014-2017 i el Pla Quadriennal 2014-2017 i el compromís de finançament del sistema de transport en el període 2014-2031 entre les Administracions Consorciades i l'ATM.

El Consell d'Administració de l'ATM del dia 23 de desembre de 2015 va aprovar la congelació de tarifes corresponents a l'any 2016, així com l'ajust del preu de la targeta T-Mes de 2 a 6 zones a la T-50/30 de 2 a 6 zones, eliminant aquest darrer títol de transport al disposar d'un títol amb més prestacions al mateix preu. El mateix Consell va aprovar la pròrroga del pressupost de 2015 i va autoritzar la modificació del pressupost prorrogat per tal d'incorporar les aportacions de les Administracions derivades de la implantació de la política tarifària de l'any 2016, valorada en un import de 12.306 milers d'euros, que es finançarà a través d'unes majors aportacions de l'ATM per import de 4.663 milers d'euros i la resta mitjançant el fons de reserva del contracte Programa 2014-2017.

D'altra banda, l'Ajuntament de Barcelona va sol·licitar a TMB la recuperació del servei d'autobusos de barri en festius que s'havia suprimit l'any 2012. Aquest Pla inclou tornar a posar l'oferta permanent que va estar en vigor entre el 2006 i el gener de 2012.

El Consell d'Administració de l'ATM de sessió 6 de juliol de 2016 va aprovar formalment el servei d'autobusos de barri en festius a partir del 18 de setembre de 2016, així com l'informe econòmic de les necessitats de finançament generades i de l'impacte anual d'aquesta mesura que anirà a càrrec de l'administració sol·licitant, és a dir, l'Ajuntament de Barcelona. Aquest informe preveu un impacte econòmic de 389 milers d'euros a l'any 2016, i de 1.229 milers d'euros per a l'any 2017. Aquest nou servei no estava previst en el Pla Marc de Sanejament i Refinançament del deute aprovat per l'ATM el 6 de març de 2014 i que va generar els conseqüents Plans Quadriennals 2014-2017 i la signatura del Contracte-Programa 2014-2017.

L'impacte dels acords presos pel Consell d'Administració de l'ATM anteriorment comentats, ha afectat al volum de necessitats a subvencionar dels períodes.

En conseqüència, el Consell d'Administració de l'ATM ha anat modificant el Pla Quadriennal 2014-2017 i el compromís de finançament del sistema de transport en el període 2014-2031 entre les Administracions Consorciades i l'ATM en execució del Pla Marc 2014-2031, i els Contractes Programa amb els operadors de transport i l'AMB per al període 2014-2017, per tal de compensar el menyscapte que suposaven aquestes actuacions, respecte als ingressos tarifaris que es preveia en els Plans quadriennals 2014-2017 i al Conveni de Finançament 2014-2017 entre l'ATM i les Administracions Consorciades.

En funció de les necessitats dels exercicis 2009-2013 i dels acords presos en els Contractes Programa del mateix període, es va reconèixer un deute del sistema amb TMB a 31 de desembre de 2013 per un import total de 334.738 milers d'euros corresponents a aportacions meritedes de les Administracions Consorciades pendents de consignació.

D'aquesta quantitat, 315.903 milers d'euros es retornaran mitjançant el Contracte de Refinançament i Sanejament Financer del Sistema de Transport 2014-2031 que es descriu més endavant. L'import restant de 18.835 milers d'euros, a partir de l'any 2017 i fins a l'any 2022, l'ATM abonarà la quantitat anual de 3.139 milers d'euros per a liquidar el deute per aportacions diferides de les Administracions.

En data 6 de novembre de 2014 es va formalitzar el Contracte de Refinançament i Sanejament Financer del Sistema de Transport entre l'ATM, Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA i les entitats financeres per a cobrir les necessitats reconegudes de tot el sistema de transport integrat fins a 31 de desembre de 2013 i les necessitats del sistema en el període 2014-2016, per un import de 472.284 milers d'euros, amb quotes semestrals i venciment fins al 20 de desembre de 2031. Cal assenyalar que Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA va actuar com a instrument del sistema de transport de la Regió Metropolitana de Barcelona.

L'ATM es compromet a abonar a Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA una subvenció finalista en tot el període 2014-2031 per un import equivalent al de les obligacions que es derivin en cada moment per a Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA de l'esmentat Contracte de Refinançament i Sanejament Financer del Sistema de Transport per tal de garantir que Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA disposi en tot moment dels recursos necessaris per a atendre les quotes d'aquest finançament, incloent amortitzacions del capital principal, interessos i qualsevol altra despesa financera que es derivi d'aquesta operació.

Les aportacions previstes per aquest concepte pel període 2014-2017 són les següents:

(Milers d'euros)	Venciments				Resta
	2014	2015	2016	2017	
Servei del deute 2014-2031	2.586	23.419 (*)	26.713 (*)	45.152	675.643

(*) Dins les aportacions segons Finançament CP 2014-2017 s'ha descomptat un import de 7.756 i 8.856 milers d'euros en concepte de devolució de servei del deute dels anys 2015 i 2016 respectivament.

El Consell d'Administració de l'ATM en sessions de 24 de juliol de 2008 i 23 de desembre de 2008 va autoritzar a TMB per a l'adquisició, mitjançant arrendament financer, de 6 trens de la línia 9, les obligacions econòmiques de la qual s'han incorporat a les necessitats dels següents Contractes Programa. Els imports d'adquisició dels esmentats 6 trens van ser de 15.039 milers d'euros, 16.082 milers d'euros i 12.554 milers d'euros per als anys 2009, 2010 i 2011, respectivament.

Els imports reals registrats al tancament dels exercicis 2016, 2015 i 2014 i la seva distribució entre Societats es detalla a continuació:

Any 2016 (real)

SUBVENCIONS (Milers d'euros)	METRO	TB	TOTAL
Necessitats compte de pèrdues i guanys (1)	43.121	145.171	188.292
Necessitats compte de pèrdues i guanys per cànon L9/L10 (2)	93.628	0	93.628
Necessitats compte de pèrdues i guanys per rènting trens	75.028	0	75.028
Amortització leasing 6 trens s/9000	1.867	0	1.867
Pla millora de Bus i Metro (3)	12.648	14.237	26.885
Sistema Complementari de Pensions (4)	427	137	564
Total	226.719	159.545	386.264

(1) No inclou el rènting de trens ni el cànon de L9/L10, a excepció aquest últim del que es finança via ingressos tarifaris associats a la connexió amb l'aeroport de Barcelona.

(2) L'import total del cànon ferroviari pagat per Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA ha estat de 98.302 milers d'euros, dels quals 4.674 milers d'euros han estat coberts amb part dels nous ingressos tarifaris associats a la connexió amb l'aeroport de Barcelona, amb motiu de l'entrada en funcionament d'un nou tram de la línia 9 del metro des de Zona Universitària fins a l'aeroport de Barcelona-El Prat (L9 SUD.)

(3) Correspon a inversions executades a l'exercici 2016 per a la millora de l'estat dels actius de Transports de Barcelona, SA i Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA, sense altre finançament finalista. Es registren com a deute transformable en subvencions fins a l'aprovació de la liquidació de l'exercici 2016 per part de la Comissió de Seguiment del CP 2014-2017.

(4) Correspon a l'aportació pels interessos corresponents al retard en la liquidació del deute per aquest concepte efectuada el 2015 (pendent de materialització).

Any 2015 (real)

SUBVENCIONS (Milers d'euros)	METRO	TB	TOTAL
Necessitats compte de pèrdues i guanys (1)	33.775	158.998	192.773
Necessitats compte de pèrdues i guanys per cànon L9/L10 (2)	52.901	0	52.901
Necessitats compte de pèrdues i guanys per rènting trens	74.646	0	74.646
Amortització leasing 6 trens s/9000 (3)	2.697	0	2.697
Sistema Complementari de Pensions	4.064	1.301	5.365
Total sense necessitats addicionals cànon L9/L10	168.083	160.299	328.382
Necessitats addicionals compte de pèrdues i guanys per cànon L9/L10 (2)	2.946	0	2.946
Total	171.029	160.299	331.328

(1) No inclou el rènting de trens ni els cànon de L9/L10.

(2) A les necessitats inicials s'han d'afegir unes necessitats addicionals per import de 2.946 milers d'euros. Les necessitats que en concepte de cànon L9/L10 superin la xifra de l'any 2013 (52.901 milers d'euros), han de comportar una major aportació de l'ATM procedent de la Generalitat de Catalunya, d'acord amb el CP 2014-2017 i el Pla Marc de Finançament i Sanejament del Deute 2014-2031. L'ATM ha reconegut aquest import a favor de TMB en l'exercici 2016.

(3) Inclou els interessos intercalaris fins a la seva activació per 888 milers d'euros.

Any 2014 (real)

SUBVENCIONS (Milers d'euros)	METRO	TB	TOTAL
Necessitats compte de pèrdues i guanys (1)	45.299	157.993	203.292
Necessitats compte de pèrdues i guanys per cànon L9/L10 (2)	52.901	0	52.901
Necessitats compte de pèrdues i guanys per rènting trens	76.075	0	76.075
Amortització leasing 6 trens s/9000	1.752	0	1.752
Comiss� obertura crèdit refinançament	3.291	0	3.291
Total sense necessitats addicionals cànon L9/L10	179.318	157.993	337.311
Necessitats addicionals compte de pèrdues i guanys per cànon L9/L10 (2)	1.652	0	1.652
Total	180.970	157.993	338.963

(1) No inclou el rènting de trens ni els cànon de L9/L10.

(2) A les necessitats inicials s'han d'afegir unes necessitats addicionals per import de 1.652 milers d'euros. Les necessitats que en concepte de cànon L9/L10 superin la xifra de l'any 2013 (52.901 milers d'euros), han de comportar una major aportació de l'ATM procedent de la Generalitat de Catalunya, d'acord amb el CP 2014-2017 i el Pla Marc de Finançament i Sanejament del Deute 2014-2031.

D'acord amb el Contracte Programa 2014-2017 i el pressupost definitiu de l'ATM per als anys 2016, 2015 i 2014, aquestes necessitats tenen el següent finançament:

**Any 2016 (real)
(Milers d'euros)**

	METRO	TB	TOTAL
Total 2016	226.719	159.545	386.264
Total necessitats	226.719	159.545	386.264
Cobraments previstos (ATM) 2016			382.848
Contracte de Refinançament i Sanejament			3.416
Total aportacions			386.264

**Any 2015 (real)
(Milers d'euros)**

	METRO	TB	TOTAL
Total 2015	171.029	160.299	331.328
Total necessitats	171.029	160.299	331.328
Cobraments previstos (ATM) 2015			312.557
Contracte de Refinançament i Sanejament			18.771
Total aportacions			331.328

Any 2014 (real) (Milers d'euros)			
	METRO	TB	TOTAL
Total 2014	180.970	157.993	338.963
Total necessitats	180.970	157.993	338.963
Cobraments previstos (ATM) 2014			240.611
Contracte de Refinançament i Sanejament			98.352
Total aportacions			338.963

La diferència entre les aportacions previstes en el CP 2014-2017 i les aportacions necessàries per a cobrir les necessitats, és la següent:

Any 2016			
(Milers d'euros)	Finançament CP 2014-2017	Necessitats reals	Diferència
Aportacions a realitzar per l'ATM (1) (2)	382.848	382.848	0
Aportacions via Contracte de Refinançament i Sanejament	15.000	3.416	11.584
Fons de reserva CP 2014-2017	7.642	0	7.642
Total (3)	405.490	386.264	19.226

(1) El finançament previst CP inclou l'import addicional necessari per al cànon de L9/L10. L'Ordre TES/351/2016, de 28 de desembre, va establir l'import del cànon a pagar a l'exercici 2016 (98.420 milers d'euros), dels quals 4.674 milers d'euros s'han finançat amb els ingressos tarifaris de la connexió amb l'aeroport (recàrrec) i 118 milers d'euros han estat pagats directament per l'ATM.

(2) Inclouen 41.975 milers d'euros d'aportació addicional per cànon L9/L10 respecte als 40,727 milers d'euros de necessitats addicionals.

(3) La liquidació provisional de l'exercici 2016 resta pendent de la Comissió de Seguiment del Contracte Programa ATM-TMB, i posterior aprovació pel Consell d'Administració de l'ATM.

Any 2015

	Finançament CP 2014-2017	Necessitats reals	Diferència
(Milers d'euros)			
Aportacions a realitzar per l'ATM	312.557	312.557	0
Aportacions via Contracte de Refinançament i Sanejament	40.300	15.825	24.475
Total sense necessitats addicionals cànon L9/L10	352.857	328.382	24.475
Necessitats addicionals compte de pèrdues i guanys per cànon L9/L10 (1)	0	2.946	-2.946
Total	352.857	331.328	21.529

(1) El finançament previst CP no inclou l'import addicional necessari per als cànon de L9/L10. L'Ordre TES/376/2015, de 22 de desembre, va establir l'import dels cànon a pagar a l'exercici 2015 (55.848 milers d'euros). Les aportacions reconegudes per l'ATM a l'exercici 2016 inclouen, addicionalment, el defecte de cànon L9/L10 de l'exercici 2015 per import de 2.946 milers d'euros.

Any 2014

	Finançament CP 2014-2017	Necessitats reals	Diferència
(Milers d'euros)			
Aportacions ATM	240.611	240.611	0
Contracte de Refinançament i Sanejament	101.081	96.700	4.381
Total sense necessitats addicionals cànon L9/L10	341.692	337.311	4.381
Necessitats addicionals compte de pèrdues i guanys per cànon L9/L10 (*)	0	1.652	-1.652
Total	341.692	338.963	2.729

(*) El finançament previst CP no va incloure l'import addicional necessari per als cànon de L9/L10. L'Ordre TES/376/2015, de 18 de desembre, va establir l'import del cànon a pagar a l'exercici 2014.

En aquest sentit, el Fons de reserva del Contracte Programa 2014-2017 actualitzat a 31 de desembre de 2016 pendent de la Comissió de Seguiment i susceptible d'aplicar-se a cobrir la resta d'exercicis del Contracte Programa seria el següent:

Fons de Reserva Contacte Programa 2014-2017

(Milers d'euros)

Any 2014	2.729
Any 2015	21.529
Any 2015 aportació addicional	2.946
Any 2016	19.226
Any 2016 aplicació fons de reserva	-7.642
Total	38.788

Cal assenyalar que la Comissió de Seguiment del Contracte Programa ATM-TMB 2014-2017, en la seva reunió d'11 d'abril de 2016 va acordar la creació d'un compte reserva a TMB per aplicar a la resta dels exercicis del Contracte Programa per l'import de les liquidacions provisionals dels exercicis 2014 i 2015 de 2.729 milers d'euros i 21.529 milers d'euros respectivament. En aquest sentit el Consell d'Administració de l'ATM de 12 de desembre de 2016 va aprovar aplicar 7.642 milers d'euros del Fons de Reserva per a cobrir necessitats de l'any 2016, atès que el mateix Consell d'Administració de l'ATM de 23 de desembre de 2015 va aprovar que les necessitats de l'any 2016 es finançarien parcialment amb romanents de l'any 2015.

Les aportacions reconegudes per l'ATM a l'exercici 2016 inclouen addicionalment el finançament del bus de barri per a l'exercici 2017 per import de 1.229 milers d'euros.

6.3 – Deutors i creditors per subvencions a 31-12-2016 i 31-12-2015

La composició dels saldos pendents per aquest concepte per a les dues Societats queda establerta segons els quadres següents, en milers d'euros:

Any 2016	METRO	TB	TOTAL
PENSIONS			
Pensions segons CP anteriors, anys 2011-2012	25.644	34.742	60.386
Cobraments any 2011	-11.737	-18.025	-29.762
Cobraments any 2012	-9.843	-15.416	-25.259
Cobraments any 2015	-4.064	-1.301	-5.365
Total pensions	0	0	0
SANEJAMENT DEUTE CP 2009-2013			
ATM Contracte de Refinançament i Sanejament Financer	315.516	0	315.516
ATM Aportació diferida 2017-2022	18.835	0	18.835
Total sanejament deute CP 2009-2013 (1)	334.351	0	334.351
INVERSIÓ TRENS L9 CP 2009-2010 i ANY 2011			
Any 2009	15.039	0	15.039
Any 2010	16.082	0	16.082
Any 2011	12.554	0	12.554
Cobraments any 2011-2013	-4.412	0	-4.412
Cobraments any 2014	-1.752	0	-1.752
Cobraments any 2015	-2.697	0	-2.697
Cobraments any 2016	-1.867	0	-1.867
Total inversió trens L9 CP 2009-2010 i any 2011	32.947	0	32.947
RESTA ATM			
Subvenció corrent any 2014 (sense rènting)	99.853	157.993	257.846
Subvenció corrent any 2016 (sense rènting)	89.622	158.998	248.620
Subvenció corrent any 2015 (sense rènting)	136.749	145.171	281.920
Subvenció per comissió obertura	3.290	0	3.290
Subvenció pla de millores bus i metro	12.648	14.237	26.885
Cobraments any 2014	-4.298	-149.937	-154.235
Cobraments any 2015	-63.168	-138.340	-201.508
Cobraments any 2016	-129.170	-163.009	-292.179
Total resta ATM	145.526	25.113	170.639
Total a cobrar per TMB	512.824	25.113	537.937

(1) Import ajustat amb les necessitats reals de l'any 2013 segons la liquidació de la Comissió de Seguiment del CP 2013.

Les subvencions corrents inclouen els interessos del sanejament financer calculats al tipus de 3,68%.

El total pendent de cobrament "Resta ATM" per 170.639 milers d'euros inclou els següents conceptes:

Any 2016

(Milers d'euros)	METRO	TB	TOTAL
ATM Contracte de Refinançament i Sanejament Financer (Sanejament deute 2014, 2015 i 2016)	119.975	0	119.975
ATM cobraments pendents 2016	25.551	25.113	50.664
Total Resta ATM	145.526	25.113	170.639

Any 2015

	METRO	TB	TOTAL
PENSIONS			
Pensions segons CP anteriors, anys 2011-2012	25.644	34.742	60.386
Cobraments any 2011	-11.737	-18.025	-29.762
Cobraments any 2012	-9.843	-15.416	-25.259
Cobraments any 2015	-4.064	-1.301	-5.365
Total pensions	0	0	0

SANEJAMENT DEUTE CP 2009-2013

ATM Contracte de Refinançament i Sanejament Financer	315.516	0	315.516
ATM Aportació diferida 2017-2022	18.835	0	18.835
Total sanejament deute CP 2009-2013 (1)	334.351	0	334.351

INVERSIÓ TRENS L9 CP 2009-2010 i ANY 2011

Any 2009	15.039	0	15.039
Any 2010	16.082	0	16.082
Any 2011	12.554	0	12.554
Cobraments any 2011-2013	-4.412	0	-4.412
Cobraments any 2014	-1.752	0	-1.752
Cobraments any 2015	-2.697	0	-2.697
Total inversió trens L9 CP 2009-2010 i any 2011	34.814	0	34.814

RESTA ATM

Subvenció corrent any 2014 (sense rènting)	99.853	157.993	257.846
Subvenció corrent any 2015 (sense rènting)	89.622	158.998	248.620
Subvenció per comissió obertura	3.290	0	3.290
Cobraments any 2014	-4.298	-149.937	-154.235
Cobraments any 2015	-63.168	-138.340	-201.508
Total resta ATM	125.299	28.714	154.013

Total a cobrar per TMB

494.464	28.714	523.178

(1) Import ajustat amb les necessitats reals de l'any 2013 segons la liquidació de la Comissió de Seguiment del CP 2013.

Les subvencions corrents inclouen els interessos del sanejament financer calculats al tipus de 3,75%.

El total pendent de cobrament "Resta ATM" per 154.013 milers d'euros inclou els següents conceptes:

Any 2015			
(Milers d'euros)	METRO	TB	TOTAL
ATM Contracte de Refinançament i Sanejament Financer (Sanejament deute 2014 i 2015)	117.123	0	117.123
ATM cobraments pendents 2015	8.176	28.714	36.890
Total Resta ATM	125.299	28.714	154.013

6.4 – Classificació del deute per períodes

Els saldos comptables de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA i Transports de Barcelona, SA a 31 de desembre de 2016 i 2015, expressats en milers d'euros i corresponents als deutes per subvencions, es classifiquen a continuació en funció dels períodes i de les Administracions Públiques que els assumeixen.

Any 2016 (Milers d'euros)	Curt Termini			Llarg Termini			TOTAL
	METRO	TB	Subtotal	METRO	TB	Subtotal	
ADMINISTRACIONS PER CP							
Pensions	0	0	0	0	0	0	0
ATM Contracte de Refinançament i Sanejament (Sanejament deute 2009-2013)	23.600	0	23.600	291.916	0	291.916	315.516
ATM Aportació diferida 2017-2022	3.139	0	3.139	15.696	0	15.696	18.835
ATM Contracte de Refinançament i Sanejament (Sanejament deute 2014-2016)	0	0	0	119.975	0	119.975	119.975
ATM Cobraments pendents 2016	25.551	25.113	50.664	0	0	0	50.664
Inversió trens L9 2009-2011	1.927	0	1.927	31.020	0	31.020	32.947
Total a cobrar per TMB	54.217	25.113	79.330	458.607	0	458.607	537.937

Any 2015
(Milers d'euros)

	Curt Termini			Llarg Termini			TOTAL
	METRO	TB	Subtotal	METRO	TB	Subtotal	
ADMINISTRACIONS PER CP							
Pensions	0	0	0	0	0	0	0
ATM Contracte de Refinançament i Sanejament (Sanejament deute 2009-2013)	0	0	0	315.516	0	315.516	315.516
ATM Aportació diferida 2017-2022	0	0	0	18.835	0	18.835	18.835
ATM Contracte de Refinançament i Sanejament (Sanejament deute 2014 i 2015)	0	0	0	117.123	0	117.123	117.123
ATM Cobraments pendents 2015	8.176	28.714	36.890	0	0	0	36.890
Inversió trens L9 2009-2011	1.867	0	1.867	32.947	0	32.947	34.814
Total a cobrar per TMB	10.043	28.714	38.757	484.421	0	484.421	523.178

6.5 – Altres deutes

A més de les obligacions derivades del finançament del dèficit d'exploració, Transports de Barcelona, SA manté relacions comercials amb l'Ajuntament de Barcelona i amb l'AMB motivades per la prestació de serveis de transport a determinats col·lectius i d'altres operacions de petita quantia.

El deute dels exercicis 2016 i 2015 d'ambdues Entitats amb Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA i Transports de Barcelona, SA és el següent, en milers d'euros:

Any 2016 (Milers d'euros)	Ajuntament	AMB	Total
Subvencions especials			
Tarificació Social	0	5.000	5.000
Línies 80-81-82-83	0	0	0
Comptes de tràfic	364	0	364
Cambrà de compensació M-Card	2	0	2
Impost sobre béns immobles	-142	0	-142
Total	224	5.000	5.224

Any 2015 (Milers d'euros)	Ajuntament	AMB	Total
Subvencions especials			
Tarificació Social	0	5.000	5.000
Línies 80-81-82-83	0	0	0
Comptes de tràfic	291	0	291
Cambra de compensació M-Card	2	0	2
Impost sobre béns immobles	-16	0	-16
Total	277	5.000	5.277

El deute de l'AMB per tarificació social a 31 de desembre de 2016, per import de 5.000 milers d'euros és a curt termini (5.000 milers d'euros a curt termini a 31 de desembre de 2015).

- a) En data 29 de juliol de 2009 es va signar un contracte entre l'Entitat Metropolitana del Transport (actualment AMB) i Transports de Barcelona, SA en el qual l'Entitat Metropolitana del Transport (actualment AMB) va encarregar i encomanar a Transports de Barcelona, SA la gestió i prestació dels serveis corresponents a les línies 80, 81, 82 i 83 a partir de l'1 de gener de 2010 i que fins a a31 de desembre de 2009 havien estat prestats per Transports Lydia, SL.
- b) En data 19 d'octubre de 2012 es va signar un conveni entre l'Àrea Metropolitana de Barcelona i Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA i Transports de Barcelona, SA on s'establia el finançament de tarificació social per l'any 2012 per un import de 7.770 milers d'euros, segons el previst en el Contracte Programa 2011-2012. De l'import total compromès, l'AMB va liquidar per a l'any 2012 un import de 2.770 milers d'euros, restant un import pendent de liquidar de 5.000 milers d'euros.
- c) En data 7 d'abril de 2015 es va signar un conveni entre l'Àrea Metropolitana de Barcelona i Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA i Transports de Barcelona, SA on s'establia el finançament de tarificació social per l'any 2015 per un import de 7.770 milers d'euros, que es va cobrar en la seva totalitat.

- d) En data 27 d'octubre de 2016 s'ha signat un conveni entre l'Àrea Metropolitana de Barcelona i Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA i Transports de Barcelona, SA on s'estableix el finançament de tarifació social per l'any 2016 per un import de 7.770 milers d'euros, que s'ha cobrat en la seva totalitat.

6.6 - Cobraments de Subvencions amb posterioritat al tancament de l'exercici

S'han rebut els següents imports, en milers d'euros, per al conjunt de les dues Societats:

DATA VALOR	ADMINISTRACIÓ	CONCEPTE	TOTAL
30/01/2017	Administracions per CP	Subvenció 2016	26.708
31/01/2017	Administracions per CP	Subvenció 2017	7.525
27/02/2017	Administracions per CP	Subvenció 2015	2.947
27/02/2017	Administracions per CP	Subvenció 2016	32.810
27/02/2017	Administracions per CP	Subvenció 2017	1.229
01/03/2017	Administracions per CP	Subvenció 2017	3.763
Total			74.982

NOTA 7 – INSTRUMENTS FINANCERS

7.1 – Categories d'actius financers i passius financers

El valor en llibres de cadascuna de les categories d'actius financers i passius financers, dels exercicis 2016 i 2015, es mostra als quadres que s'acompanyen a continuació:

7.1.1 - Actius financers, excepte inversions en el patrimoni d'empreses del Grup, multigrup i associades

Any 2016		ACTIUS FINANCERS A LLARG TERMINI		
Categories	Instruments de Patrimoni	Valors representatius de deutes	Crèdits, derivats i altres	Total
Actius a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys			73.429	73.429
Préstecs i partides a cobrar			465.766	465.766
Actius disponibles per a la venda:				0
- Valorats a valor raonable				
- Valorats a cost	3.470	1		3.471
Total	3.470	1	539.195	542.666

Any 2015 (Milers d'euros)		ACTIUS FINANCERS A LLARG TERMINI		
Categories	Instruments de Patrimoni	Valors representatius de deutes	Crèdits, derivats i altres	Total
Actius a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys			66.007	66.007
Préstecs i partides a cobrar			488.472	488.472
Actius disponibles per a la venda:				0
- Valorats a valor raonable				
- Valorats a cost	3.370	1		3.371
Total	3.370	1	554.479	557.850

Any 2016		ACTIUS FINANCERS A CURT TERMINI		
Categories	Instruments de Patrimoni	Valor representatius de deutes	Crèdits, derivats i altres	Total
Préstecs i partides a cobrar			102.916	102.916
Derivats de cobertura			247	247
Actius financers mantinguts per a negociar			6.055	6.055
Total	0	0	109.218	109.218

Any 2015 (Milers d'euros)	ACTIUS FINANCERS A CURT TERMINI			
	Instruments de Patrimoni	Valor representatiu de deutes	Crèdits, derivats i altres	Total
Préstecs i partides a cobrar			59.591	59.591
Actius financers mantinguts per a negociar			7.070	7.070
Total	0	0	66.661	66.661

a) Instruments de patrimoni

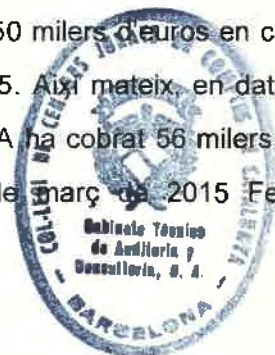
El Grup participa en les empreses i pels imports, en milers d'euros, que es detallen a continuació:

Any 2016	Data de constitució	Capital Social	Participació TMB	
			Import	%
Promociones Bus, SA	19-06-75	114	1	0,37
Ensitrans AEIE	01-08-91	44	8	20,00
Barcelona Regional, Agència Metropolitana de Desenvolupament Urbanístic i d'Infraestructures, SA	24-12-93	1.532	120	7,83
Fundació Motivació Recursos Humans	24-07-97	78	3	3,85
Tramvia Metropolità, SA	03-03-04	21.061	2.625	2,50
Tramvia Metropolità del Besòs, SA	02-01-03	20.520	513	2,50
Thinking Forward XXI, SL	15-12-09	70	200	7,10
TOTAL			3.470	

Any 2015	Data de constitució	Capital Social	Participació TMB	
			Import	%
Promociones Bus, SA	19-06-75	114	1	0,37
Ensitrans AEIE	01-08-91	44	8	20,00
Barcelona Regional, Agència Metropolitana de Desenvolupament Urbanístic i d'Infraestructures, SA	24-12-93	1.532	120	7,83
Fundació Motivació Recursos Humans	24-07-97	78	3	3,85
Tramvia Metropolità, SA	03-03-04	21.061	2.625	2,50
Tramvia Metropolità del Besòs, SA	02-01-03	20.520	513	2,50
Thinking Forward XXI, SL	15-12-09	70	100	7,10
TOTAL			3.970	

- Promociones Bus, SA, domiciliada a Madrid, carrer Orense 20, és una societat que tot i tenir un ampli objecte social, des de la seva constitució, la seva activitat s'ha limitat al lloguer dels locals dels quals és propietària a Madrid, a la Federació Nacional Empresarial de Transport en Autobús (FENEBUS).
- Ensitrans, Agrupació Europea d'Interès Econòmic es va crear l'1 d'agost de 1991. Està formada per les empreses Metropolitano de Lisboa, Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA, Transports de Barcelona, SA, Sener-Técnica Industrial y Naval, SA i Ferconsult-Consultoría, Estudios e Proyectos de Engenharia, SA. El seu objecte social és la prestació de serveis d'estudi, consultoria, projectes, assistència tècnica, etc., als sistemes de transport.
- Barcelona Regional, Agència Metropolitana de Desenvolupament Urbanístic i d'Infraestructures, SA té com a objecte social la realització d'estudis i anàlisis sobre aspectes urbanístics i territorials, i la projecció, promoció, desenvolupament, direcció, assessorament, execució i explotació de tot tipus d'obres, edificacions, infraestructures i sistemes urbans.
- Fundació per a la Motivació dels Recursos Humans té com a objectiu donar servei per a afavorir la motivació laboral i fomentar la investigació sobre les tècniques modernes en aquest camp.
- Tramvia Metropolità, SA tenia com a objectiu l'explotació del Trambaix i, en compliment de les condicions de la seva adjudicació, es va efectuar una donació a Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA de 60.000 accions amb valor nominal de 43,74 euros/acció. Els fons propis d'aquesta societat a 31 de desembre de 2015 eren de 48.025 milers d'euros i el seu patrimoni net 40.429 milers d'euros. En data 13 de setembre de 2010 es va produir la fusió entre les societats Operadora del Tramvia Metropolità, SA i Tramvia Metropolità SA, passant a ser la participació de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA del 2,5% del capital social amb 32.105 accions de 16,40 euros de valor nominal cadascuna. En data 30 de març de 2016 Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA ha cobrat 150 milers d'euros en concepte de dividends amb càrrec al resultat de l'exercici 2015. Així mateix, en data 29 de juny de 2016 Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA ha cobrat 56 milers d'euros pel mateix concepte que l'anterior. En data 27 de març de 2015 Ferrocarril

Metropolità de Barcelona, SA va cobrar 150 milers d'euros en concepte de dividend a compte de l'any 2014. En data 23 de juny de 2015, Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA va cobrar 3 milers d'euros en concepte de dividend de l'any 2014.

- Tramvia Metropolità del Besòs, SA té com a objectiu l'explotació del tramvia que cobreix el recorregut Sant Martí – Besòs i en compliment de les condicions de la seva adjudicació en dates 2 i 8 de setembre de 2009 es van efectuar dues donacions a Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA de 30.000 accions amb valor nominal de 17,10 euros per acció. En data 30 de març de 2016 Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA ha cobrat 163 milers d'euros, en concepte de dividend de l'any 2015. Així mateix, en data 29 de juny de 2016 Ferrocarril Metropolità de Barcelona ha cobrat 10 milers d'euros en concepte de dividend a compte de l'exercici 2015. En data 27 de març i 23 de juny de 2015 Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA va cobrar 163 i 7 milers d'euros, totalitzant 170 milers d'euros, en concepte de dividend de l'any 2014. Els fons propis d'aquesta societat a 31 de desembre de 2015 eren de 35.454 milers d'euros i el seu patrimoni net de 29.038 milers d'euros.
- Thinking Forward XXI, SL es va crear el 15 de desembre de 2009 amb un capital de 60.120,00 euros. El 23 de desembre de 2014 es va acordar una ampliació de capital per 9.951,00 euros més una prima d'assumpció de 190.049,00 euros, sent l'import total de l'ampliació formalitzada l'exercici 2015 de 200.000,00 euros. Projectes i Serveis de Mobilitat, SA va adquirir en aquesta ampliació una participació del 7,10%. El 28 de novembre de 2016 es va ampliar el capital en 200.002,99 euros, en la qual Projectes i Serveis de Mobilitat, SA participa fins a arribar al 12,50%. A 31 de desembre de 2016 el valor comptable de la participació en aquesta societat és de 200.000,51 euros (100.000,00 a 31 de desembre de 2015).

b) Altres actius financers a llarg termini

L'epígraf d'altres actius financers a llarg termini del balanç de situació adjunt inclou els següents conceptes:

(Milers d'euros)	Saldo	Saldo
	31-12-2016	31-12-2015
Préstecs al personal	4.098	3.927
Materialització de provisions	32.428	30.539
Fiances i dipòsits	3.060	124
Imposicions a llarg termini	41.002	35.468
Total	80.588	70.058

Préstecs al personal

Es relacionen seguidament amb les seves característiques de venciment i rendibilitat.

Any 2016	Import (Milers d'euros)	Tipus	Venciment
Al personal	4.098	1%-4,25%	En 3-6 anys
TOTAL	4.098		

Any 2015	Import (Milers d'euros)	Tipus	Venciment
Al personal	3.927	2,5%-4,25%	En 3-6 anys
TOTAL	3.927		

Els préstecs concedits al personal són principalment per a la compra i l'adequació d'habitatges, en virtut d'acords contractuals regulats per conveni col·lectiu.

Imposicions a llarg termini i materialització de provisions

Les imposicions a llarg termini corresponen a la materialització en una cartera de valors dels fons de Contracte Programa rebuts per a finançar les despeses per pensions que es meritin a partir de l'any 2013. En l'exercici 2016 s'ha aplicat un import de 555 milers d'euros i 657 milers d'euros en 2015 per fer aportacions per contingències de risc (nota 13).

La materialització de provisions correspon a d'altres inversions financeres a llarg termini.

7.1.2 – Passius financers

Any 2016 (Milers d'euros)	PASSIUS FINANCERS A LLARG TERMINI				
	Categories	Deutes amb entitats de crèdit	Obligacions i altres valors negociables	Derivats i altres	Total
	Dèbits i partides a pagar	569.875		19.359	589.234
	Passius a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys	0		73.429	73.429
	Derivats de cobertura			39.175	39.175
Total		569.875	0	131.963	701.838

Any 2015	PASSIUS FINANCERS A LLARG TERMINI				
	Categories	Deutes amb entitats de crèdit	Obligacions i altres valors negociables	Derivats i altres	Total
	Dèbits i partides a pagar	568.490		39.887	608.377
	Passius a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys			66.007	66.007
	Derivats de cobertura			21.148	21.148
Total		568.490	0	127.042	695.532

Any 2016 (Milers d'euros)	PASSIUS FINANCERS A CURT TERMINI				
	Categories	Deutes amb entitats de crèdit	Obligacions i altres valors negociables	Derivats i altres	Total
	Dèbits i partides a pagar	45.082		163.987	209.069
	Passius a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys				0
	Derivats de cobertura			4.036	4.036
Total		45.082	0	168.023	213.105

Any 2015 (Milers d'euros)	PASSIUS FINANCERS A CURT TERMINI			
	Categories	Deutes amb entitats de crèdit	Obligacions i altres valors negociables	Derivats i altres
Dèbits i partides a pagar	23.687		114.826	138.513
Passius a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys				0
Derivats de cobertura			1.343	1.343
Total	23.687	0	116.169	139.856

a) Passius financers a llarg termini

Corresponen als següents conceptes, en milers d'euros:

(Milers d'euros)	Any 2016	Any 2015
a) Endeutament amb Entitats de Crèdit	447.464	456.415
b) Pla de Pensions aportacions futures a llarg termini (nota 8.1.1b)	44.151	44.045
c) Leasings	122.410	112.076
d) Derivats a llarg termini	39.175	21.148
e) Altres deutes (materialització de provisions) (nota 8.1.1b)	32.428	30.539
f) Deutes a llarg termini transformables en subvencions	386	2.802
g) Altres deutes amb ens públics a llarg termini	15.696	28.456
h) Fiances i dipòsits	128	51
Total	701.838	696.532

Préstecs amb entitats de crèdit

Els deutes amb Entitats de Crèdit a llarg termini corresponen a crèdits i préstecs bancaris concedits al Grup i que figuren a continuació amb expressió dels seus venciments:

Any 2016 (Milers d'euros)	Total	Venciments				Resta
		2018	2019	2020	2021	
BBVA vt.31-12-2019	1.270	635	635	0	0	0
Crèdit Sindicat 7 Entitats vt.20-12-2031	446.195	23.324	24.334	24.344	25.755	348.438
Total	447.465	23.959	24.969	24.344	25.755	348.438

Any 2015 (Milers d'euros)	Total	Venciments				Resta
		2017	2018	2019	2020	
BBVA vt.31-12-2019	1.905	635	635	635	0	0
Crèdit Sindicat 7 Entitats vt.20-12-2031	454.510	23.315	23.324	24.334	24.344	359.193
Total	456.415	23.950	23.959	24.969	24.344	359.193

En data 20 d'octubre de 2008 es va signar un préstec amb BBVA per 6.350 milers d'euros per a finançar la instal·lació de noves portes d'evacuació frontals per als 16 trens de la línia 9 de l'empresa ALSTOM.

En data 6 de novembre de 2014 es va formalitzar un crèdit sindicat amb Caixabanc, BBVA, Bankia, Banc de Sabadell, Banc de Santander, Bankinter i Banc popular, per un import nominal de 472.284 milers d'euros dels quals, a 31 de desembre de 2014, s'havien disposat 416.984 milers d'euros, 457.284 milers d'euros a 31 de desembre de 2015 i 472.284 milers d'euros a 31 de desembre de 2016. Les despeses de formalització del crèdit (inclosa la comissió d'obertura) van ser d'un import de 3.291 milers d'euros.

L'operació té l'últim venciment en l'any 2031 i carència d'amortització de principal fins a l'exercici 2017.

Aquest crèdit negociat conjuntament entre l'ATM i TMB, és l'instrument de finançament dins del marc dels acords establerts en el Contracte de Refinançament i Sanejament Financer del Sistema de Transport (nota 7).

En el marc d'aquests acords l'ATM es compromet a abonar una subvenció finalista en el període de durada del crèdit, 2014-2031, per un import equivalent al de les obligacions que es derivin en cada moment de l'amortització de les quotes incloent els

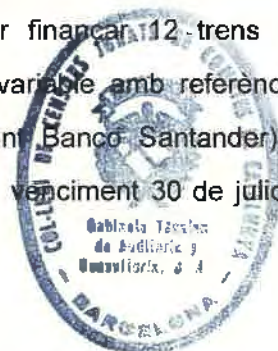

interessos i qualsevol altra despesa financera. En aquest sentit s'aporta com a garantia de l'operació el dret de crèdit de l'ATM davant l'Ajuntament de Barcelona per a la cobertura de l'esmentada subvenció finalista, i que es pignora a favor de les entitats financeres creditores. També s'afecten com a garantia els comptes corrents de cobrament de l'esmentada subvenció finalista i els drets de crèdit associats als derivats de cobertura associats al crèdit sindicat.

A 31 de desembre de 2016 el Grup mantenia formalitzades pòlisses de crèdit amb diferents entitats financeres amb venciment 2016 amb un límit de 45.000 milers d'euros i sense cap import disposat. A 31 de desembre de 2015 aquest límit era de 50.000 milers d'euros i sense cap import disposat.

Leasings dels trens de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA

- Per als trens de la sèrie 2100 de la línia 3 fabricats per CAF, ALSTOM i MERAK comprats l'any 1999 i que van entrar en servei a mitjans de l'any 2001 es va formalitzar una operació de lease-back per cadascun dels trens i amb les entitats Hispamer Servicios Financieros, Madrid Leasing Corporación i Crèdit Agricole. El tipus d'interès és variable amb referència a l'Euribor tenint un venciment de 15 anys (nota 4.7). En data 13 de desembre de 2016, s'ha exercit l'opció de compra sobre un d'aquests trens, formalitzat amb Madrid Leasing.
- A l'any 2009 es van adquirir 6 trens a ALSTOM de la sèrie 9000 per la línia 9 (veure nota 4.7), per aquesta raó es van formalitzar tres contractes de leasing financer amb la Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, BBVA i Bankinter. El tipus d'interès és variable amb referència a l'Euribor, tenint un venciment de 20 anys.
- En data 30 de juliol de 2010 es va formalitzar una operació de leaseback per 55.179 milers d'euros mitjançant 3 operacions de leasing financer, una primera amb Franfinance per import de 33.574 milers d'euros per finançar 12 trens amb venciment 30 de juliol de 2020, el tipus d'interès és variable amb referència a l'Euribor; la segona operació amb Banesto (actualment Banco Santander) per import d'11.529 milers d'euros per finançar 4 trens amb venciment 30 de juliol de

2020 i tipus d'interès variable amb referència a l'Euribor; i una tercera operació amb Crédit Agricole Leasing i Factoring per import de 10.076 milers d'euros per finançar 4 trens amb venciment 30 de juliol de 2020 al tipus d'interès variable amb referència a l'Euribor.

Any 2016 (Milers d'euros)	Venciments						
	Total	2018	2019	2020	2021	2022	Resta
Amortització capital	47.308	7.804	8.018	6.631	2.189	2.260	20.406
Total	47.308	7.804	8.018	6.631	2.189	2.260	20.406

Any 2015 (Milers d'euros)	Venciments						
	Total	2017	2018	2019	2020	2021	Resta
Amortització capital	54.973	7.665	7.804	8.018	6.631	2.189	22.666
Total	54.973	7.665	7.804	8.018	6.631	2.189	22.666

Leasing d'escales mecàniques de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA

A l'any 2005 es van firmar dues operacions de leasing financer per un total de 57 escales amb el BBVA, disposades en la seva totalitat a l'exercici 2007. El tipus d'interès és variable amb referència a l'Euribor, tenint un venciment de 10 anys en ambdós casos. En dat 15 de desembre de 2015 es va exercir l'opció de compra de 29 escales mecàniques. En data 18 d'abril de 2016 s'ha exercit l'opció de compra de les 28 escales mecàniques restants.

Creditors per leasing de Transports de Barcelona, SA

Els deutes amb creditors per arrendament financer a llarg termini es relacionen a continuació:

Any 2016 (Milers d'euros)	Venciments						Resta
	Total	2018	2019	2020	2021	2022	
Contractes any 2005	399	358	41	0	0	0	0
Contractes any 2007	406	373	33	0	0	0	0
Contractes any 2008	9.793	3.874	2.943	2.208	768	0	0
Contractes any 2010	10.409	1.903	1.945	1.987	2.031	2.074	469
Contractes any 2011	10.843	1.534	1.583	1.633	1.685	1.739	2.669
Contractes any 2013	3.787	753	404	397	427	460	1.346
Contractes any 2015	12.789	1.328	1.349	1.371	1.394	1.416	5.931
Contractes any 2016	26.676	2.295	2.325	2.356	2.387	2.418	14.895
Total	75.102	12.418	10.623	9.952	8.692	8.107	25.310

Any 2015 (Milers d'euros)	Venciments						Resta
	Total	2017	2018	2019	2020	2021	
Contractes any 2005	931	533	358	40	0	0	0
Contractes any 2007	870	464	373	33	0	0	0
Contractes any 2008	13.878	3.841	3.928	3.025	2.317	767	0
Contractes any 2010	12.271	1.862	1.903	1.944	1.987	2.031	2.544
Contractes any 2011	12.330	1.487	1.534	1.583	1.633	1.685	4.408
Contractes any 2013	4.491	704	753	404	397	427	1.806
Contractes any 2015	12.332	1.173	1.192	1.212	1.231	1.252	6.272
Total	57.103	10.064	10.041	8.241	7.565	6.162	15.030

Aquestes operacions estan associades a l'adquisició d'autobusos.

Als anys 2016 i 2015 s'han signat diversos contractes segons els següents quadre:

Milers d'euros	Nº unitats d'autobusos	Nº unitats autobusos entrats	Imports contractes
Data contracte			
10-05-2016	35	35	14.935
25-05-2016	43	43	15.708
TOTAL	78	78	30.643

Milers d'euros			
Data contracte	Nº unitats d'autobusos	Nº unitats autobusos entrats	Imports contractes
04-05-2015	15	15	6.845
08-05-2015	28	22	9.475
TOTAL	43	37	16.320

Altres deutes amb ens públics a llarg termini (Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA)

En data 11 de novembre de 2014 es va signar un acord entre Infraestructures Ferroviàries de Catalunya (Ifercat), l'ATM i Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA per a la cancel·lació del deute amb Ifercat.

A la data de la signatura es van pagar 104.000 milers d'euros dels 151.456 milers d'euros de deute pendent i es van fixar 5 terminis de pagament fins a 31 de març de 2018 pels 47.456 milers d'euros restants. A 31 de desembre de 2016 l'import pendent per aquest concepte és de 33.456 milers d'euros, 42.956 milers d'euros a 31 de desembre de 2015, dels quals 15.696 milers d'euros són a llarg termini (venciment al 2018) i 17.760 milers d'euros són a curt termini.

b) Deutes no comercials a curt termini

Corresponen als següents conceptes, en milers d'euros:

Deutes amb Entitats de Crèdit

(Milers d'euros)	Any 2016	Any 2015
Per préstecs bancaris	23.950	372
Per interessos meritats pendents de pagament	509	448
Total	24.459	820

Deutes amb Creditors per arrendament financer

(Milers d'euros)	Any 2016	Any 2015
Deute per leasing de trens	7.664	8.979
Deute per leasing d'escales	0	41
Deute per leasing d'autobusos	12.602	13.420
Deute per interessos de leasing	357	427
Total	20.623	22.867

Altres passius financers

(Milers d'euros)	Any 2016	Any 2015
Proveïdors d'immobilitzat	25.669	18.246
Fiances i dipòsits rebuts	290	365
Deutes transformables en subvencions, donacions i llegats (nota 6)	29.106	0
Altres deutes amb ens públics a curt termini	17.760	14.500
Altres deutes	3.286	5.469
Total	76.111	38.580

Remuneracions pendents de pagament

(Milers d'euros)	Any 2016	Any 2015
Periodificació de les gratificacions extraordinàries	16.254	15.991
Sous i salaris pendents de pagament	-186	-145
Periodificació d'incidències de nòmines	0	2.113
Retencions als empleats i altres	1.087	281
Total	17.155	18.240

La resta de debits i crèdits a pagar a curt termini de l'exercici 2016 corresponen a proveïdors, creditors varis, al deute comercial amb Ifercat, per un import de 21.327 milers d'euros i empreses del Grup i associades.

7.2 – Actius financers i passius financers valorats a valor raonable amb canvis en el compte de pèrdues i guanys

S'han inclòs a la categoria d'altres actius financers a valor raonable amb canvis al compte de pèrdues i guanys, amb coherència amb la política de gestió d'aquests actius, la cartera de valors dels fons de Contracte Programa rebuts per a finançar les despeses per pensions que es meritin a partir de l'any 2013 (amb un valor comptable de 41.002 milers d'euros a 31 de desembre de 2016, 35.468 milers d'euros a 31 de desembre de 2015) i la materialització de provisions (amb un valor comptable de 32.428 milers d'euros a 31 de desembre de 2016, 30.539 milers d'euros a 31 de desembre de 2015).

Per ambdós conceptes també s'han classificat com a d'altres passius financers a valor raonable amb canvis a pèrdues i guanys els passius associats per un import equivalent.

Per a tots els actius financers classificats en aquesta categoria, la variació en el valor raonable ha estat equivalent a la variació en el valor raonable dels passius financers associats i per tant també designats en aquesta categoria.

7.3 – Classificació per venciments

Els venciments previstos de les diferents partides d'actius i passius financers que tenen un venciment determinable i que integren el balanç al tancament de l'exercici, es detallen en cadascuna de les notes d'aquesta memòria descriptives d'aquests instruments financers.

7.4 – Correccions per deteriorament del valor originades pel risc de crèdit

Els moviments dels exercicis, per a cada classe d'actius financers, dels comptes correctors representatius de les pèrdues per deteriorament originades pel risc de crèdit, es detallen a continuació:

Any 2016 (Milers d'euros)	Crèdits, derivats i altres	Total
Pèrdues per deteriorament a l'inici de l'exercici 2016	4.435	4.435
Dotacions	12	12
Aplicacions	-2.464	-2.464
Pèrdues per deteriorament al final de l'exercici 2016	1.983	1.983

Any 2015 (Milers d'euros)	Crèdits, derivats i altres	Total
Pèrdues per deteriorament a l'inici de l'exercici 2015	6.108	6.108
Dotacions	22	22
Aplicacions	-1.695	-1.695
Pèrdues per deteriorament al final de l'exercici 2015	4.435	4.435

En l'exercici s'ha procedit a donar de baixa definitiva aquelles correccions per a les quals no existeixen expectatives de recuperar més efectiu.

7.5 - Informació relacionada amb el compte de pèrdues i guanys i el patrimoni net

Any 2016	ACTIUS FINANCERS	
(Milers d'euros)	Pèrdues (-) o guanys nets (+)	Ingressos financers per aplicació del tipus d'interès efectiu
Instrumentos de patrimoni	-29	0
Actius a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys	0	0
Préstecs i partides a cobrar	0	80
Actius disponibles per a la venda	2.379	0
Empreses del grup	-82	0
Total	2.268	80

Any 2015		ACTIUS FINANCERS	
(Milers d'euros)	Pèrdues (-) o guanyos nets (+)	Ingressos financers per aplicació del tipus d'interès efectiu	
Instrumentos de patrimoni	-114		0
Actius a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanyos	0		0
Préstecs i partides a cobrar	0		130
Actius disponibles per a la venda	323		0
Empreses del grup	82		0
Total	291		130

Any 2016		PASSIUS FINANCERS	
(Milers d'euros)	Pèrdues (-) o guanyos nets (+)	Despeses financeres per aplicació del tipus d'interès efectiu	
Dèbits i partides a pagar	0		-18.493
Passius a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanyos	0		0
Derivats de cobertura (nota 7.6.2)	-21.528		0
Total	-21.528		-18.493

Any 2015		PASSIUS FINANCERS	
(Milers d'euros)	Pèrdues (-) o guanyos nets (+)	Despeses financeres per aplicació del tipus d'interès efectiu	
Dèbits i partides a pagar	0		-19.147
Passius a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanyos	0		0
Derivats de cobertura (nota 7.6.2)	1.441		0
Total	1.441		-19.147

7.6 – Comptabilitat de cobertures

7.6.1 - Cobertures de tipus d'interès i gasoil

Cobertures de fluxos d'efectiu (tipus d'interès)

- De Crèdits i Préstecs

El 6 de novembre de 2014 es va signar un crèdit sindicat per import de 472.284 milers d'euros que va servir per amortitzar anticipadament diversos crèdits contractats en anys anteriors.

El mateix 6 de novembre de 2014 es va tancar un swap sobre l'Euribor 6 mesos per cobrir el préstec sindicat de 472.284 milers d'euros signat en la mateixa data. Totes les entitats financeres participants van subscriure la cobertura que té un inici diferit fins el 20 de desembre de 2016. El nivell del swap es va establir en 0,64% del 20 de desembre de 2016 fins el 20 de desembre de 2017 i en 1,86% del 20 de desembre de 2017 fins el 20 de desembre de 2031.

- De leasings financers

Entre els dies 23 i 29 de març de 2011 Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA va contractar 10 swaps sobre l'Euribor a 6 mesos per cobrir els corresponents leasings per un import total de 67.371 milers d'euros. A 31 de desembre de 2014 només restaven vigents 8 d'aquests 10 swaps. El tipus mig ponderat del swap va ser de 2,850% i el termini cobert era de 4 anys. Les entitats que van participar en aquestes operacions de cobertura van ser la Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, BBVA, Banesto i Société Générale. Tots els swaps que restaven vigents van vèncer durant l'any 2015.

Els fluxos dineraris d'aquestes cobertures coincideixen amb les dates de pagament d'interessos del crèdit/leasing i fan que les cobertures siguin totalment efectives.

El valor raonable d'aquestes cobertures a 31 de desembre de 2016 i 2015 és:

(Milers d'euros)	2016		2015	
	Actius	Passius	Actius	Passius
Cobertures de fluxos d'efectiu	0	43.180	0	21.148

En l'exercici 2016 s'ha imputat en el compte de pèrdues i guanys un import de 124 milers d'euros de despesa financera, 538 milers d'euros a l'exercici 2015.

Entre els dies 23 i 28 de març de 2011 Transports de Barcelona, SA va contractar 26 swaps sobre l'Euribor a 6 mesos per cobrir els corresponents leaseings per un import total de 59.189 milers d'euros de nominal inicial. El tipus mig ponderat del swap va ser de 2,780% i el termini cobert era de 4 anys. Les entitats que van participar en aquestes operacions de cobertura van ser la Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, BBVA, Banesto i Barclays. Durant l'any 2015 van vèncer tots els swaps.

Cobertures de gasoil

Els dies 30 d'abril, 5 de juny i 6 de juliol de 2015 es van tancar 3 cobertures de gasoil instrumentades en 3 swaps sobre l'índex ULSD NWE. Es van contractar 2 swaps amb Natixis i un amb Caixabank. Aquest índex és el que té major correlació amb els preus pagats per la Societat per compra de gasoil.

Entre els 3 swaps es plantejava cobrir, aproximadament, el 50% del consum previst durant el període maig 2015 – desembre 2016. Tots els swaps han vençut el 31 de desembre de 2016, encara que la liquidació de desembre s'ha pagat el 5 de gener de 2017.

El passat 1 d'agost de 2016 es va contractar un swap amb inici diferit a l'1 de gener de 2017 amb el que es cobreix, aproximadament, el 20% del consum de gasoil previst per l'any 2017.

El valor raonable de les cobertures de gasoil a 31 de desembre de 2016 és:

Any 2016

(Milers d'euros)

	Actius	Passius	
Cobertures de valor raonable	--	--	
Cobertures de fluxos d'efectiu	247	--	31
Cobertura inversió neta de negocis a l'estranger	--	--	
Total			31

(*) Els imports en positiu/negatiu són imports a favor/en contra de Transports de Barcelona, SA.

7.6.2 – Ingressos i despeses a patrimoni net

En el decurs de l'exercici 2016 s'han registrat a patrimoni net variacions de valor de derivats de cobertura de fluxos d'efectiu per un import total negatiu de 21.528 milers d'euros (l'any 2015 va ser positiu per 1.441 milers d'euros) i s'han efectuat transferències de despesa de patrimoni net al compte de pèrdues i guanys per un import total de 1.179 milers d'euros (l'any 2015 es va transferir despesa per 1.196 milers d'euros).

7.7 – Valor raonable

El valor raonable dels instruments financers que cotitzen en mercats actius es basa en els preus de mercat a la data de tancament.

Per als instruments financers no negociats en un mercat actiu les Societats utilitzen els descomptes de fluxos de caixa esperats, i es basen en les condicions del mercat tant de comptat com de futurs a la data de tancament de l'exercici.

Per als préstecs a cobrar i a pagar a tipus variable, s'ha estimat que el valor raonable coincideix amb l'import pel que estan enregistrats. També s'ha efectuat aquesta mateixa estimació per als que estan formalitzats a tipus fix, sempre que aquest s'aproximi al de mercat a la data de tancament de l'exercici.

En la nota 7.1.1 es descriuen els instruments de patrimoni no cotitzats classificats com a actius disponibles per a la venda i que s'han valorat a cost, atès que no ha estat possible determinar de forma fiable el seu valor raonable com a conseqüència de la tipologia de les participacions de capital incloses en aquesta partida.

Ateses les consideracions anteriors i que el valor raonable dels diferents instruments financers ja s'ha anat detallant en els apartats corresponents a cada tipus d'actiu i passiu només cal informar que no es manté cap instrument financer amb valor raonable significativament diferent al seu valor comptable.

7.8 – Empreses associades

Al tancament de l'exercici, l'empresa associada és la següent:

- Transports Ciutat Comtal, SA constituïda el 14 de març de 1991 a parts iguals per Transports de Barcelona, SA, Transportes Urbanos de Zaragoza, SA i Martí & Renom, SA amb domicili social a Barcelona, Rambla Catalunya, núm.123, amb l'objecte social de realitzar l'explotació i administració de qualsevol activitat relacionada directament amb els transports públics o privats.

En el balanç tancat a 30-11-2015, els fons propis totals són de 16.053 milers d'euros respecte els 15.349 milers d'euros de l'exercici anterior, amb un capital social de 902 milers d'euros del qual el 33,33% pertany a Transports de Barcelona, SA i un resultat de l'exercici de 1.304 milers d'euros (respecte els 2.017 milers d'euros de l'exercici anterior). El total d'actius és de 28.194 milers d'euros (respecte els 29.224 milers d'euros de l'exercici anterior) i el total de passius és de 12.113 milers d'euros (respecte els 13.837 milers d'euros de l'exercici anterior). En el compte de pèrdues i guanys de l'exercici tancat a 30-11-2015 hi figuren uns ingressos totals per import de 38.846 milers d'euros (respecte els 38.326 milers d'euros de l'exercici anterior). A l'exercici 2016, Transports de Barcelona, SA ha cobrat dividendes de Transports Ciutat Comtal, SA per

import de 2.000 milers d'euros a compte de reserves (200 milers d'euros a l'exercici 2015). Les seves accions no cotitzen a Borsa.

7.9 – Informació sobre la naturalesa i el nivell de risc procedent d'instruments financers

7.9.1 – Informació qualitativa

Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA

Les activitats de la Societat estan exposades a diversos riscos financers: risc de mercat (que inclou els risc de tipus de canvi, risc del tipus d'interès i risc de preus), risc de crèdit (reduit atesa l'activitat de la Societat) i risc de liquiditat. El programa de gestió del risc global de la Societat es centra en la incertesa dels mercats financers i tracta de minimitzar els efectes potencials adversos sobre la seva posició financera.

La gestió del risc està controlada pel servei econòmic financer de la Societat que identifica, avalua i cobreix els riscos financers d'acord amb les polítiques aprovades per la Direcció de la Societat i el seu Consell d'Administració.

La Societat utilitza derivats per cobrir part dels riscos financers contractats (veure nota 7.6.1).

Tenint en compte que la major part de l'endeutament de la societat estava referenciada a tipus d'interès variable, i donat que totes les entitats financeres creien que a principis del 2011 ens trobàvem en una situació de mínims històrics de tipus d'interès es va decidir tancar entre el 23 i el 29 de març de 2011 un total de 10 swaps de tipus d'interès per un període de 4 anys. Es va prendre com a punt de partida l'import corresponent al 50% de l'endeutament variable a 31 de desembre de 2010 i es van seleccionar 10 operacions de leasing que sumaven aquest import.

Des de la seva contractació, els swaps van tenir liquidacions negatives ja que el tipus Euribor a 6 mesos s'ha mantingut per sota dels nivells de swap.

Les cobertures van ser del tot efectives ja que els seus fluxos han estat relacionats amb els pagaments d'interessos dels leasings als que estan associats.

Un swap va vèncer al 2013, un altre va vèncer al 2014 coincidint amb els venciments dels leasings i la resta ho va fer durant el 2015, per tant, Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA està exposada al risc de tipus d'interès i majoritàriament a l'Euribor 6 mesos.

El dia 6 de novembre de 2014 es va contractar un swap que cobria el 100% de l'import del préstec sindicat de 472.284 milers d'euros que es va signar el mateix dia on s'incloua el tancament de la cobertura com una de les obligacions de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA. El nivell del swap, amb inici diferit fins el 2016, es va fixar en 0,64% del 20 de desembre de 2016 al 20 de desembre de 2017 i en 1,86% del 20 de desembre de 2017 al 20 de desembre de 2031. La cobertura és totalment efectiva ja que els fluxos de la cobertura coincideixen amb els del crèdit.

Transports de Barcelona, SA

Les activitats de la Societat estan exposades a diversos riscos financers: risc de mercat (que inclou els risc de tipus de canvi, risc del tipus d'interès i risc de preus), risc de crèdit (reduït atesa l'activitat de la Societat) i risc de liquiditat. El programa de gestió del risc global de la Societat es centra en la incertesa dels mercats financers i tracta de minimitzar els efectes potencials adversos sobre la seva posició financera.

La gestió del risc està controlada pel servei econòmic financer de la Societat que identifica, avalua i cobreix els riscos financers d'acord amb les polítiques aprovades per la Direcció de la Societat i el seu Consell d'Administració.

La Societat utilitza derivats per cobrir part dels riscos financers.

Tenint en compte que la major part de l'endeutament de la Societat està referenciada a tipus d'interès variable, i donat que totes les entitats financeres creien que a principis de 2011 ens

trobàvem en una situació de mínims històrics de tipus d'interès, es va decidir tancar entre el 23 i 28 de març de 2011 un total de 26 swaps de tipus d'interès per un període de 4 anys. Es va prendre com a punt de partida l'import corresponent al 50% de l'endeutament variable a 31-12-2010 i es van seleccionar 26 operacions de leasing que sumaven aquest import.

Des de la seva contractació, els swaps han tingut liquidacions negatives ja que el tipus Euribor a 6 mesos s'ha mantingut per sota dels nivells de swap.

Les cobertures han estat del tot efectives ja que els seus fluxos han esta relacionats amb els pagaments d'interessos dels leasings als que estan associats.

Tres dels swaps van vèncer durant el 2014 i dos ho van fer al 2013 coincidint amb el venciment del leasing però la majoria de swaps van vèncer durant l'any 2015, per tant, Transports de Barcelona, SA està exposada al risc de tipus d'interès i majoritàriament a l'Euribor 6 mesos.

El fet que la despesa de gasoil sigui una partida important en el compte de pèrdues i guanys de la Societat ha provocat que es contractessin, entre abril i juliol de 2015, 3 swaps per a cobrir les oscil·lacions del preu del gasoil durant el període maig 2015 – desembre 2016. Aquests swaps han vençut el 31 de desembre de 2016.

A l'agost de 2016 es va contractar un nou swap per a cobrir les variacions del preu del gasoil durant l'any 2017.

Els swaps es basen en l'evolució del preu de l'índex ULSD NWE 10 ppm. Aquest índex és el que té una correlació més alta, al voltant del 98%, amb els preus pagats a les subhastes setmanals que Transports de Barcelona, SA fa per a la compra de gasoil.

Les cobertures contractades al 2015 cobrien un 50%, aproximadament, del consum previst i la cobertura tancada al 2016 en cobreix un 20%. Totes les cobertures es contracten en Eur/Tm per tal d'evitar el risc de canvi ja que l'índex cotitza en dòlars americans.

Informació sobre el LEI (Legal Entity Identifier)

La “European Market Infrastructure Regulation” (EMIR) és una normativa aprovada pel Parlament Europeu i pel Consell Europeu de data 4 de juliol de 2012. Té com objectiu incrementar l'estabilitat i la transparència dels mercats derivats en la UE establint una sèrie de requisits operacionals que afecten a les contrapartides dels contractes de derivats, sempre i quan siguin entitats residents a la UE.

Entre els objectius destaquen:

- La necessitat que les parts implicades en una operació facin una conciliació de les carteres amb la periodicitat que marca la normativa.
- La comunicació de les operacions a un Registrador operacional a partir del 12 de febrer de 2014.

Per facilitar la comunicació de les operacions a aquest registre, és necessari i imprescindible que les parts tinguin un Identificador d'Entitat Legal (LEI-Legal Entity Identifier), és un codi únic que identifica cada contrapartida i que serveix per poder fer la comunicació. En el cas d'Espanya, el proveïdor del LEI és el Registre Mercantil.

És pràctica habitual en el mercat financer, delegar la comunicació de les operacions a les entitats financeres implicades, tal i com estan fent Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA i Transports de Barcelona, SA.

Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA i Transports de Barcelona, SA van fer la sol·licitud el passat 3 de febrer i el Registre Mercantil els hi va facilitar el 14 de febrer de 2014.

Aquest identificador s'ha de renovar anualment davant del registre Mercantil, tràmit que les Societats compleixen periòdicament.

7.9.2 – Informació quantitativa

Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA

En els apartats anteriors ja s'ha detallat la informació quantitativa relativa als instruments financers més significatius de la Societat.

En relació als derivats, els valors raonables per als anys 2016 i 2015 són els següents:

Any 2016 (Milers d'euros)	Subjacent a 31-12-2016	Valoració a 31-12-2016 (*)
Swap tipus d'interès crèdit	472.284	-43.180
Total	472.284	-43.180

(*) Els imports en positiu/negatiu són imports a favor/en contra de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA.

Any 2015 (Milers d'euros)	Subjacent a 31-12-2015	Valoració a 31-12-2015 (*)
Swap tipus d'interès crèdit	472.284	-21148
Total	472.284	-21.148

(*) Els imports en positiu/negatiu són imports a favor/en contra de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA.

Transports de Barcelona, SA

En els apartats anteriors ja s'ha detallat la informació quantitativa relativa als instruments financers més significatius de la Societat.

En relació als derivats, els valors raonables per als anys 2016 i 2015 són els següents:

Any 2016 (Milers d'euros)	Subjacent a 31-12-2016	Valoració a 31-12-2016 (*)
Swaps gasoil Natixis	4.200 tm	-31
Swaps gasoil Caixabank 2015	1.800 tm	-8
Swaps gasoil Caixabank 2016	2.880 tm	255
Total		216

(*) Els imports en positiu/negatiu són imports a favor/en contra de Transports de Barcelona, SA.

Any 2015 (Milers d'euros)	Subjacent a 31-12-2015	Valoració a 31-12-2015 (*)
Swaps gasoil Natixis	4.200 tm	-936
Swaps gasoil Caixabank	1.800 tm	-407
Total		-1.343

(1) Els imports en positiu/negatiu són imports a favor/en contra de Transports de Barcelona, SA.

7.10 – Fons Propis

Durant els exercicis 2016 i 2015, les partides que componen els fons propis han presentat els següents moviments:

Any 2016 (Milers d'euros)	Saldo 01-01-2016	Augment	Disminució	Saldo 31-12-2016
Capital subscrit	18.642	0	0	18.642
Reserva legal (Metro)	643	0	0	643
Reserva legal (TB)	1.683	0	0	1.683
Reserva legal (PSM)	2.000	0	0	2.000
Reserva legal (TMB,SL)	0	1	0	1
Reserves de revalorització (Metro)	108.466	0	0	108.466
Reserves de revalorització (TB)	15.962	0	0	15.962
Reserves empreses del Grup (Metro)	5.785	0	0	5.785
Reserves empreses del Grup (TB)	101.924	-145	0	101.779
Reserves empreses del Grup (PSM)	26.056	4.921	0	30.977
Reserves empreses del Grup (TMB,SL)	0	8	0	8
Reserves nou PGC	-86	0	0	-86
Reserves en soc.consolid.per posada en equivalència	4.143	472	0	4.615
Resultats de l'exercici	5.258	4.278	-5.258	4.278
Total	290.476	9.535	-5.258	294.753

Any 2015 (Milers d'euros)	Saldo			Saldo 31-12-2015
	01-01-2015	Augment	Disminució	
Capital subscrit	18.642	0	0	18.642
Reserva legal (Metro)	643	0	0	643
Reserva legal (TB)	1.683	0	0	1.683
Reserva legal (PSM)	2.000	0	0	2.000
Reserves de revalorització (Metro)	108.466	0	0	108.466
Reserves de revalorització (TB)	15.962	0	0	15.962
Reserves empreses del Grup (Metro)	5.785	0	0	5.785
Reserves empreses del Grup (TB)	101.924	0	0	101.924
Reserves empreses del Grup (PSM)	21.152	4.904	0	26.056
Reserves nou PGC	-86	0	0	-86
Reserves en soc. consolid. per posada en equivalència	3.846	297	0	4.143
Resultats de l'exercici	5.201	5.258	5.201	5.258
Total	285.218	10.459	5.201	290.476

a) El capital social té la següent composició:

Capital Transports de Barcelona, SA	8.415 milers d'euros
Capital Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA	10.227 milers d'euros

a.1) – Informació sobre la partida “Capital” de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA

En data 7 de juny de 2001 la Junta General Ordinària de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA, d'acord amb l'article 144 de la Llei de Societats Anònimes, acordà redenominar el capital social en euros.

Després d'aquesta red denominació el capital social es fixa en deu milions dos cents vint-i-sis mil set-cents noranta-set euros i quaranta-vuit cèntims (10.226.797,48) representat per accions nominatives completament alliberades.

Les accions estan distribuïdes en dues sèries: Sèrie A) d'un milió nou-cents quaranta-dues mil accions de tres euros i un cèntim cadascuna; i Sèrie B) de set-cents vint-i-nou accions de sis mil deu euros i dotze cèntims cadascuna.

a.2) – Informació sobre la partida “Capital” de Transports de Barcelona, SA

En data 7 de juny de 2001 la Junta General Ordinària de Transports de Barcelona, SA, d'acord amb l'article 144 de la Llei de Societats Anònimes, acordà redenominar el capital social en euros.

Després d'aquesta red denominació el capital social es fixa en vuit milions quatre cents catorze mil vuit-cents quaranta-quatre euros (8.414.844,00) representat per accions nominatives completament alliberades.

Les accions estan distribuïdes en tres sèries: Sèrie A) de cinquanta-set mil dues-cents accions d'un euro i cinquanta cèntims cadascuna; Sèrie B) de cent setanta-una mil quatre-cents accions de tres euros i un cèntim cadascuna; i Sèrie C) de tretze mil accions de sis-cents un euros i un cèntim cadascuna.

b) Titularitat de les accions de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA i Transports de Barcelona, SA

Corresponen en la seva totalitat a l'AMB (abans EMT), en virtut dels següents acords:

El dia 9 d'octubre de 1990 es va signar entre l'Administració General de l'Estat, l'Ajuntament de Barcelona i l'EMT, el Contracte Programa per al finançament de les Empreses Transports de Barcelona, SA i Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA, en el període 1990-1993.

En el marc dels acords continguts a l'esmentat document es preveia la possibilitat de transferència de les accions d'ambdues Empreses a l'EMT per part del seu propietari, l'Ajuntament de Barcelona.

Aquesta possibilitat es va materialitzar per acord del Plenari de l'Ajuntament de Barcelona de data 30 de novembre de 1990, continuació d'un altre anterior de data 7 de gener de 1987.

D'altra banda, el Consell Metropolità de l'EMT en data 29 de novembre de 1990 va assumir la titularitat de les accions de les societats Transports de Barcelona, SA i Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA.

Com a conseqüència de tot això, el 15 d'abril de 1991 es va signar el conveni entre l'Ajuntament de Barcelona i l'EMT, pel qual es va formalitzar l'acta de transferència de les accions de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA i de Transports de Barcelona, SA.

En data 21 de juliol de 2011 es va constituir l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB), en virtut de la Llei 31/2010 del 3 d'agost, aprovada per unanimitat pel Parlament de Catalunya, i en la mateixa data el Consell Metropolità de l'Àrea Metropolitana de Barcelona va adoptar l'adscripció a l'AMB de les societats mercantils de capital íntegrament públic Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA i Transports de Barcelona, SA. L'AMB succeeix a la EMT en la titularitat de les accions de les societats mercantils en que aquesta participava d'acord amb l'esmentada llei.

No hi ha contractes amb l'accionista únic, excepte aquells que puguin derivar-se de la pròpia activitat i que s'esmenten en aquesta memòria.

c) Reserva Legal

L'article 274 del Text Refós de la Llei de Societats de Capitals estableix que les societats destinaran el 10% del benefici de l'exercici a la reserva legal fins que aquesta abasti, almenys, el 20% del capital social. Aquesta reserva, mentre no superi el límit indicat, només podrà destinar-se a la compensació de pèrdues en el cas de què no existeixin altres reserves disponibles suficients per aquesta fi, o a augmentar el capital social en la part que excedeix del 10% del capital ja augmentat, i només serà disponible pels accionistes en cas de liquidació de la Societat.

Durant l'exercici 2014 es va constituir la reserva legal de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA per import del 10 % dels beneficis de l'exercici 2013.

El saldo de la reserva legal a 31 de desembre de 2016 i 2015 representa el 20% de la xifra del capital social de Transports de Barcelona, SA.

A Projectes i Serveis de Mobilitat, SA durant l'exercici 2014 es va dotar la reserva legal per import de 144.273,45 euros, que era l'import restant per assolir el 20% de la xifra del capital social, quedant d'aquesta manera totalment dotada la reserva legal.

A Transports Metropolitans de Barcelona, SA durant l'exercici 2016 s'ha dotat la reserva legal per un import de 1.017,56 euros.

NOTA 8 – MONEDA ESTRANGERA

8.1 – Transaccions en moneda estrangera

Les transaccions efectuades en moneda estrangera durant els exercicis 2016 i 2015, són les següents:

Any 2016 CLASSIFICACIÓ PER MONEDES	Lliura esterlina		Euro		Dòlar USA	
	Esterlina	Euro	lira	Euro	Dòlar USA	Euro
Compres					2.567	2.358
Serveis rebuts	67.250	84.021				
Total	67.250	84.021	0	0	2.567	2.358

Any 2015 CLASSIFICACIÓ PER MONEDES	Lliura esterlina		Euro		Dòlar USA	
		Euro	len	Euro		Euro
Compres Serveis rebuts	50.500	70.614	1.901.356	19.166	2.330	2.075
Total	50.500	70.614	1.901.356	19.166	2.330	2.075

NOTA 9 - SITUACIÓ FISCAL

9.1 – Informació de caràcter fiscal

Les Societats tenen oberts d'inspecció tots els exercicis no prescrits i per als tributs i cotitzacions socials als quals estan sotmeses. D'acord amb la normativa legal aplicable, les autoliquidacions no poden considerar-se definitives fins que no hagin estat comprovades per la inspecció tributària o laboral o hagi transcorregut el termini de prescripció de quatre anys establert per a tots els tributs i cotitzacions socials. En cap cas s'ha produït l'efecte d'interrupció del termini de prescripció.

Poden existir interpretacions o criteris en matèria tributària no compartits per la inspecció fiscal. En opinió dels administradors de la Societat que formula els Comptes Anuals Consolidats, si es produïssin les circumstàncies anteriors en la revisió dels exercicis oberts a la inspecció, els passius contingents que podrien originar-se no serien d'import significatiu. Tanmateix, les Societats presenten totes les seves declaracions acomplint estrictament les seves obligacions fiscals tant formals com materials.

En data 3 de juny de 2015, Transports Metropolitans de Barcelona, S.L. es va donar d'alta en el cens d'empresaris, professionals i retenidors de l'AEAT, comunicant l'inici d'activitat el 15 de juny de 2015 dins l'epígraf fiscal 756.9 de l'Impost sobre Activitats Econòmiques (Altres serveis de mediació del transport).

9.2 - Hisenda Pública. Comptes deutors i creditors

A 31 de desembre de 2016 i 2015 els saldos que componen els epígrafs deutors i creditors d'Administracions Públiques són els següents:

(Milers d'euros)	Any 2016		Any 2015	
	Deutors	Creditors	Deutors	Creditors
Administracions Públiques Deutores				
Per IVA	18.480		13.633	
Per IVA criteri de caixa	65		68	
Per IVA suportat europeu	2		1	
Per Impost s/Societats	1.298		1.666	
Seguretat Social, devolució de quotes	595		14	
Administracions Públiques Creditores				
Per IVA		46		36
Per IRPF (Retencions mes de desembre)		7.017		6.232
Per Seguretat Social (Quotes mes de desembre)		8.031		7.754
Altres organismes		480		0
Total	20.440	15.574	15.382	14.022

Dins l'epígraf Administracions Públiques Deutores, s'inclouen els següents conceptes i situacions:

- a) Ferrocarril Metropolità de Barcelona SA: retencions a compte de l'Impost sobre Societats dels exercicis 2016 i 2015 pendents de devolució per 490 i 458 milers d'euros respectivament. Transports de Barcelona, SA: retencions a compte de l'Impost sobre Societats de l'exercici 2016 i de liquidació de l'Impost sobre Societats de l'exercici 2015 pendents de devolució per 345 i 216 milers d'euros respectivament. Projectes i Serveis Municipals de Barcelona, SA: retencions i pagaments a compte de l'Impost sobre Societats de l'exercici 2016 pendents de devolució per import de 15 milers d'euros, previsió de la quota de l'Impost de Societats del mateix any per un import de 14 milers d'euros i l'Impost sobre Societats de l'any 2015 per 4 milers d'euros pendent de cobrar. Transports Metropolitans de Barcelona, SL: pagaments a compte de l'Impost sobre Societats

de l'exercici 2016 per 71 milers d'euros i previsió de la quota de l'Impost sobre societats de 2016 per import de 95 milers d'euros.

- b) Amb data efecte 1 d'abril de 2012, Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA i Transports de Barcelona, SA van quedar inscrites en el Registro de Devolució Mensual de l'IVA de l'AEAT (REDEME). En data 31 de desembre de 2016, el deute per IVA pendent de cobrar és de 15.767 milers d'euros i 2.714 milers d'euros per a Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA i Transports de Barcelona, SA respectivament, dels quals 5.433 milers d'euros, 2.303 milers d'euros i 8.030 milers d'euros corresponen a les liquidacions de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA dels mesos octubre, novembre i desembre 2016, respectivament, i 782 milers d'euros, 291 milers d'euros i 1.641 milers d'euros corresponen a les liquidacions de Transports de Barcelona, SA dels mesos octubre, novembre i desembre 2016 respectivament. Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA ha cobrat en data 4 de gener de 2017, 5.433 milers d'euros corresponents a la liquidació de l'IVA d'octubre de 2016 i en data 1 de febrer de 2017 ha cobrat 2.303 milers d'euros corresponents al mes de novembre de 2016. Transports de Barcelona, SA ha cobrat en data 4 de gener de 2017, 782 milers d'euros corresponents a la liquidació de l'IVA d'octubre de 2016 i en data 7 de febrer de 2017 ha cobrat 291 milers d'euros corresponents al mes de novembre de 2016. En data 30 de gener de 2017, Projectes i Serveis de Mobilitat, SA ha procedit al pagament de la liquidació de l'IVA de desembre 2016 per un import de 26 milers d'euros. En data 30 de gener de 2017 Transports Metropolitans de Barcelona, SL ha liquidat la quota de l'IVA del quart trimestre de 2016 per import de 14 milers d'euros. Resta un import de 7 milers d'euros creditor corresponent a la integració de la UTE CBT.
- c) A l'any 2014 dins la partida "Ministeri d'Indústria i Energia", s'inclouïa una subvenció atorgada i pendent de cobrar del "Instituto para la diversificación y ahorro de la energía " (IDAE). El passat any 2015, Transports de Barcelona, SA va rebre la revocació d'aquesta subvenció (veure nota 14.1).

9.3 – Impost sobre Beneficis

a) Tal com s'indica a la nota 3.10, Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA, Transports de Barcelona, SA i Projectes i Serveis de Mobilitat, SA estan subjectes a l'Impost de Beneficis amb bonificació del 99% sobre la quota líquida positiva, la qual s'aplica als resultats de l'activitat de transport públic, però no als de les vendes immobiliàries.

Les bases imposables dels exercicis 2016 i 2015 de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA, Transports de Barcelona, SA, Projectes i Serveis de Mobilitat, SA i Transports Metropolitans de Barcelona, SL tenen el següent detall:

Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA (Milers d'euros)	Any 2016	Any 2015
Resultat comptable de l'exercici	0	0
Diferència positiva permanent	117	102
Diferència negativa temporània	-3.164	-2.342
Diferència positiva temporània	3.158	3.873
Impost sobre Societats	0	0
Base Imposable prèvia	111	1.633
Compensació Bases Imposables negatives d'exercicis anteriors (25%)	-67	-408
Base Imposable	44	1.225
Quota íntegra (25%/28%)	11	343
Bonificació (99%)	0	-317
Deduccions	-11	-26
Quota líquida positiva	0	0

La diferència negativa temporània per correspon al 10% de la reversió del 30% de l'import de les despeses d'amortització comptable dels anys 2013 i 2014 que no eren fiscalment deduïbles. Per 2.342 milers d'euros i els beneficis per la reversió del deteriorament de l'immobilitzat no deduïble per 822 milers d'euros. La diferència positiva temporània de 2016 correspon a les pèrdues per deteriorament d'immobilitzat no deduïbles per 530 milers d'euros i a la despesa financera no deduïble en el període per 2.528 milers d'euros. En el cas de l'any 2015, la primera correspon al 10% de la reversió del 30% de

les amortitzacions comptables que no eren fiscalment deduïbles per 2.342 milers d'euros, i a la despesa financera no deduïble en el període per 2.951 milers d'euros més les pèrdues per deteriorament d'immobilitzat per 922 milers d'euros.

Transports de Barcelona, SA (Milers d'euros)	Any 2016	Any 2015
Resultat comptable de l'exercici	0	0
Diferència positiva permanent	75	104
Diferència negativa temporània	-1.887	-1.887
Diferència positiva temporània	0	0
Impost sobre Societats	0	0
Base Imposable prèvia	-1.812	-1.783
Compensació Bases Imposables negatives d'exercicis anteriors (25%)	0	0
Base Imposable	-1.812	-1.783
Quota íntegra (25%/28%)	0	0
Bonificació (99%)	0	0
Deduccions	0	0
Quota líquida positiva	0	0

La diferència negativa temporània correspon al 10% de la reversió del 30% de l'import de les despeses d'amortització comptable dels anys 2013 i 2014 que no eren fiscalment deduïbles

Projectes i Serveis de Mobilitat, SA (Milers d'euros)	Any 2016	Any 2015
Resultat comptable de l'exercici	5.565	4.920
Impost sobre Societats	27	-7
Diferència negativa temporània	-56	-56
Diferència positiva temporània	0	0
Base Imposable	5.536	4.857
Quota íntegra (25%)	1.384	1.360
Bonificació (99%)	-1.370	-1.346
Deduccions	0	-14
Quota líquida positiva	14	0

Transports Metropolitans de Barcelona, SL (Milers d'euros)	Any 2016	Any 2015
Resultat comptable de l'exercici	263	10
Impost sobre Societats	96	4
Augments per integració CBT	20	0
Base Imposable	379	14
Quota íntegra (25%)	95	4
Quota líquida positiva	95	4

b) Bases imposables negatives d'exercicis anteriors

A continuació es relacionen les bases imposables negatives d'exercicis anteriors pendents de compensació, així com els exercicis fins als quals es poden aplicar:

Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA

(Milers d'euros)	Bases imposables negatives d'exercicis anteriors
Any	
2000	28.577
Total	28.577
Pendent de deduir 2016	67

c) Deduccions

A continuació es relacionen les deduccions pendents d'imputar que es poden aplicar durant els 15 anys següents a l'exercici en que s'originen:

Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA

(Milers d'euros)		
Concepte	Exercici d'origen	Import pendent d'imputar
Inversions per a medi ambient	2005	31
	2006	6
	2007	16
	2008	3
	2010	2
	2011	8
	2012	7
	2013	10
	2014	5
Creació ocupació minusvàlids	2007	1
	2008	16
	2009	18
	2010	3
	2011	21
Despeses de Formació Professional	2004	38
	2005	15
	2006	52
	2007	51
	2008	38
	2009	17
	2010	10
Contribucions a Plans de Pensions	2004	199
	2005	190
	2006	167
	2007	112
	2008	70
	2009	48
	2010	25
Fòrum Universal de les Cultures Barcelona 2004	2004	8
Dedució article 42 LIS (reinversió benef,extr.)	2013	426
Donacions a entitats sense ànim de lucre	2015	17
Total		1.630

Transports de Barcelona. SA

(Milers d'euros)	Exercici d'origen	Import pendent d'imputar
Inversions per a medi ambient	2007	938
	2008	11
	2009	446
	2010	170
	2011	31
	2012	20
	2013	24
	2014	7
Creació ocupació minusvàlids	2008	81
	2009	69
	2010	83
	2011	62
	2013	9
Contribucions a Plans de Pensions	2007	156
	2008	110
	2009	68
	2010	35
Donacions a entitatssense ànim de lucre	2010	131
	2014	43
	2015	36
Despeses de formació professional	2009	19
	2010	8
Total		2.557

9.4 - Altres aspectes fiscals

Interessos en la devolució dels imports de la prorrata de l'IVA

En data 27 de novembre de 2007 Transports de Barcelona, SA van presentar davant l'Agència Tributària, reclamació per al càlcul dels interessos en la devolució dels imports de la prorrata de

l'IVA degut a les diferències de criteri en la data d'inici de la seva meritació. En data 26 de març de 2008 la Societat van rebre acord desestimatori i en data 3 d'abril de 2008 la Societat va presentar reclamació davant el Tribunal Económico Administrativo Central. En data 17 de maig de 2010 la Societat va rebre acord desestimatori i en data 7 de juliol de 2010, Transports de Barcelona, SA va presentar recurs contenciós-administratiu davant la Sala de lo Contencioso-Administrativo de la Audiencia Nacional. En data 27 d'octubre de 2011 va rebre la comunicació de la sentència de la Audiencia Nacional, desestimant el recurs. En data 28 d'octubre de 2011, Transports de Barcelona, SA va presentar recurs de cassació davant el Tribunal Suprem. En data 27 de setembre de 2012, el Tribunal Suprem va resoldre que admetia parcialment el recurs de cassació contra la sentència de la Audiencia Nacional per la quantitat de l'any 2001, és a dir, 162 milers d'euros. En data 3 de juliol de 2013 Transports de Barcelona, SA va rebre resolució favorable del Tribunal Suprem reconeixen com a "dies a quo" per al càlcul dels interessos corresponents el dia 30 de gener de 2002. En data 3 de març de 2014, Transports de Barcelona, SA va rebre 233 milers d'euros com a liquidació final d'interessos per part de l'AEAT. Es va fer una petició a la Audiencia Nacional sol·licitant el càlcul d'interessos des de la data de la notificació de la sentència del Tribunal Suprem fins a la data de compliment efectiu, que va ser denegada el 28 de gener de 2015.

Impost sobre vendes minoristes de determinats hidrocarburs

Aquest impost, cedit a les Comunitats Autònomes, no és conforme a la legislació comunitària, segons dictamen motivat de la Comissió Europea de data 6 de maig de 2008, per la qual cosa des de l'any 2009, Transports de Barcelona, SA ha anat presentant diverses sol·licituds de devolució d'ingressos indeguts pel període abril 2005 a desembre 2012, juntament amb els interessos de demora corresponents, en concepte d'impost sobre vendes minoristes de determinats hidrocarburs i ha anat rebent diverses sentències desestimant les sol·licituds, tal com s'indica en els quadres següents:

Període	Import	Presentació AT	Resposta AT	Presentació TEARC	Resolució TEARC	Presentació TEAC	Presentació TEARC
Abril 2005-Juny 2009	4.565	10/07/2009	04/04/2011 Resolució desestimàtoria	18/04/2011	14/12/2012 Sentència desestimàtoria		
Juliol 2009-Setembre 2010	1.275	14/12/2010	04/04/2011 Resolució desestimàtoria	18/04/2011	14/12/2012 Sentència desestimàtoria		
Octubre 2010-Desembre 2010	288	30/12/2011	16/04/2012 Resolució desestimàtoria	08/05/2012	13/04/2013 Resolució desestimàtoria	23/05/2013	
Gener 2011-Desembre 2011	973	28/12/2012	26/03/2013 Resolució desestimàtoria	24/04/2013			16/12/2014(*)

(*) Prèvia petició del TEARC, la Societat presenta escrit d'al·legacions de l'any 2011 i afegeix tot el període abril 2005-desembre 2012.

Període	Import	Presentació AT	Resposta AT	Presentació TEARC
Abril 2005-Desembre 2011	7.101	11/07/2013	22/11/2013 Resolució desestimàtoria	18/12/2013
Gener 2012-Desembre 2012	1.160	11/07/2013	22/11/2013 Resolució desestimàtoria	18/12/2013

El motiu de la nova reclamació conjunta que es va presentar a l'AEAT l'11 de juliol de 2013 es basava en la possible reclamació patrimonial de l'Estat davant d'una probable sentència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea que declarés la nul·litat d'aquest impost, com va succeir realment el 27 de febrer de 2014.

En data 27 de febrer de 2014, el Tribunal de Justícia de la Unió Europea va dictaminar que l'impost sobre vendes minoristes de determinats hidrocarburs (IVMDH) era contrari a la directiva 92/12 de la Unió Europea sobre els impostos especials. A més a més, aquesta sentència assenyalava expressament que "no es pot admetre que la Generalitat de Catalunya i el Govern espanyol hagin actuat de bona fe en mantenir l'IVMDH en vigor durant un període de més de 10 anys". Així mateix, explícitament s'indicava que "no procedeix limitar en el temps els efectes de la present sentència", deixant entreveure el caràcter retroactiu davant possibles reclamacions.

Amb aquesta sentència, s'obtenia el recolzament judicial necessari per recuperar les quantitats indegudament pagades de l'IVMDH. A tal efecte, el 27 de novembre de 2014, Transports de Barcelona, SA va presentar un escrit al Tribunal Econòmic Administratiu Regional de Catalunya, justificant documentalment, en base a les còpies de les factures rebudes dels diferents subministradors de carburants, l'import de l'IVMDH corresponent al període no prescrit d'abril 2005 a desembre 2012.

En data 4 de febrer de 2015, Transports de Barcelona, SA va presentar una petició d'indemnització mitjançant reclamació patrimonial de l'Estat davant el Consell de Ministres, reclamant el perjudici causat pel pagament indegut de 10.459 milers d'euros corresponents a les quotes suportades i pagades indegudament per l'IVMDH. D'aquest import, 2.201 milers d'euros corresponien al període gener 2002 a març 2005 (no reclamat mai prèviament per la via de la Llei General Tributària) i 8.258 milers d'euros al període abril 2005 a desembre 2012. Aquesta reclamació va ser desestimada pel Consell de Ministres el 27 de novembre de 2015.

El 21 de maig de 2015, el TEARC va acordar les següents resolucions, segons el quadre adjunt:

Període reclamat	Import (milers d'euros)	Resolució TEARC 21/05/2015
Abril 2005-Juny 2009	4.565	Inadmissibilitat de la reclamació
Juliol 2009-Setembre 2010	1.275	Inadmissibilitat de la reclamació
Octubre 2010-Desembre 2010	288	Inadmissibilitat de la reclamació
Gener 2011-Desembre 2011	973	Inadmissibilitat inicial per duplictat de reclamació. Posteriorment és estimada en part i retornat l'expedient a l'AEAT per la seva execució.
Gener 2012-Desembre 2012	1.160	Estimada la reclamació i retorn de l'expedient a l'AEAT per la seva execució.
TOTAL RECLAMAT	8.281	

L'AEAT, durant els mesos de març i abril de 2016, ha pagat a Transports de Barcelona, SA la quantitat de 973 milers d'euros de principal, més 211 milers d'euros d'interessos, corresponents a la reclamació inicial en relació a l'IVMDH de l'any 2011 i 1.156 milers d'euros més 195 milers d'euros d'interessos, corresponents a la reclamació de l'any 2012.

Paral·lelament, i reforçant la pretensió de la Societat de reclamar el perjudici causat durant tota la vigència de l'IVMDH, el 29/03/2016 el Tribunal Suprem va publicar 2 sentències favorables a dues empreses demandants. En aquestes sentències s'estima la reclamació patrimonial de l'Estat Espanyol en relació al cèntim sanitari durant tota la vigència d'aquest impost (de gener-2002 a desembre-2012), assenyalant també que s'abonaran també els interessos legals des de la data de presentació de la reclamació fins la data de notificació de la resolució del Tribunal Suprem.

Transports de Barcelona, SA, per la seva part, va presentar recurs el 13/04/2016 davant el Tribunal Suprem contra l'acord del Consell de Ministres de data 27 de novembre de 2015, on es desestimava la reclamació de perjudici causat pel pagament indegut de 10.459 milers d'euros per l'IVMDH. Així mateix, i a l'espera de la resolució del Tribunal Suprem, Transports de Barcelona, SA va presentar el 19/10/2016 davant l'AEAT dos escrits, sol·licitant la revocació i la nul·litat de ple dret dels actes de la mateixa AEAT i de les resolucions administratives que van desestimar les pretensions de la Societat, referents al període abril-2005 a setembre-2010.

Per últim, assenyalar que l'IVMDH va desaparèixer el 01/01/2013, quedant integrat dins de l'impost sobre hidrocarburs. Transports de Barcelona, SA continua cobrant trimestralment des de febrer 2014, la quantitat de 0,048€ per cada litre de carburant subministrat als autobusos, segons marca la Llei 2/2014 de 27 de gener de mesures fiscals, administratives, financeres i del sector públic.

Règim especial del criteri de caixa

En relació al règim especial del criteri de caixa, introduït per la Llei 14/2013 de 27 de setembre, cal destacar que als anys 2016 i 2015, Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA i Projectes i Serveis de Mobilitat, SA han estat destinatàries d'operacions a les que s'ha aplicat aquest règim especial.

Les Societats estan al corrent de les seves obligacions fiscals, pel que es refereix a declaracions, liquidacions o notificacions.

NOTA 10 - INGRESSOS I DESPESES

En els quadres següents es descriuen i quantifiquen, en milers d'euros, els conceptes que integren cadascuna de les rúbriques del compte de pèrdues i guanys.

10.1 – Ingressos

	<u>Any 2016</u>	<u>Any 2015</u>
Vendes. Recaptació		
Recaptació	411.073	399.247
Descomptes sobre vendes	-6.104	-5.228
Ràpels sobre vendes	-370	-191
Comissions per venda de títols	11.519	11.444
Despeses sistema tarifari integrat	-18.414	-18.586
Suma	397.704	386.686
Ingressos accessoris a l'exploració		
Publicitat	4.997	5.497
Instal·lacions comercials	814	762
Màquines vending	762	736
Cessió d'ús d'infraestructura	603	566
Vendes de residus	146	174
Cooperació exterior	1.940	2.152
Serveis a altres empreses	2.125	2.137
Serveis de manteniment	11.798	5.401
Serveis a l'ATM	328	326
Intervenció-Inspecció	1.288	1.211
Ingressos Pla de Pensions	555	657
Penalitzacions a proveïdors	39	19
Ingressos per cobertura de telefonia mòbil	843	854
Serveis de coordinació a CBT	58	29
Altres	442	478
Suma	26.738	20.999
Subvencions especials (veure nota 14.3)		
Targeta Rosa Metropolitana	7.770	7.770
Línies 80-81-82-83	1.229	1.271
Altres subvencions	446	451
Suma	9.445	9.492
Subvencions al servei (veure nota 14.2)		
Administracions per Contracte Programa	356.948	323.266
Suma	356.948	323.266
Total ingressos	790.835	740.443

10.2 - Despeses d'explotació

	<u>Any 2016</u>	<u>Any 2015</u>
Aprovisionaments		
Material de consum i reposició	17.199	17.080
Material d'oficina	508	379
Bitlletatge	405	250
Treballs realitzats per altres empreses	207	199
	<u>18.319</u>	<u>17.908</u>
Consum d'electricitat i carburants	<u>45.266</u>	<u>48.826</u>
Personal		
Sous i salaris	268.655	267.161
Altres despeses de personal	14.915	14.314
Seguretat Social	93.311	88.120
Indemnitzacions	634	427
Suma	<u>377.515</u>	<u>370.022</u>
Sistema complementari de pensions		
Aportacions corrents per pensions contingència jubilació	0	0
Aportacions corrents per pensions contingència risc	555	657
Suma	<u>555</u>	<u>657</u>

	Any 2016	Any 2015
Serveis exteriors		
Cessió de trens (nota 11.6)	75.028	74.646
Cànon L9/L10	98.302	55.848
Altres lloguers i cànon	3.845	3.745
Reparació i conservació elements transport	11.592	10.236
Reparació i conservació resta immobilitzat	20.732	19.243
Transports	771	694
Assegurances	4.823	5.745
Assistència Tècnica i Estudis	2.860	2.645
Seguretat i vigilància	21.783	16.862
Transport i manipulació de recaptació	1.594	1.606
Despeses d'informàtica	4.553	4.162
Arxiu extern	35	39
Projectes de cooperació exterior	80	82
Neteja i sanejament	12.852	12.197
Promoció i comunicació	2.739	2.330
Consums	1.857	2.067
Comunicacions	756	730
Despeses Bus Turístic	5.216	4.655
Altres	4.861	4.532
Suma	274.279	222.064
Tributs		
Impost sobre activitats econòmiques	142	142
Impost sobre béns immobles	377	371
Impost sobre gasos fluorats	132	24
Taxes diverses	301	249
IVA agència de viatges	36	0
Suma	988	786
Variacions de provisions		
Provisions per tràfic	273	2.173
Suma	273	2.173
Resultats per vendes d'immobilitzat		
Deteriorament d'immobilitzat	-292	922
Resultat per baixes d'immobilitzat (nota 4.9 i 5.4)	413	13
Resultat per vendes d'immobilitzat (nota 4.9 i 5.4)	-6	-12
Resultat per regularització plusvàlua	0	-48
Suma	115	875
Altres resultats (nota 9.4)	-2.129	0
Total despeses d'exploació	715.181	663.311

10.3 – Amortitzacions

	Any 2016	Any 2015
D'immobilitzat intangible	3.527	3.645
D'immobilitzat material	62.404	60.526
D'inversions immobiliàries	0	0
Total amortitzacions	65.931	64.171

10.4 - Resultat financer abans de subvencions

	Any 2016	Any 2015
Despeses financeres		
De crèdits i leasings	18.674	19.267
Interessos de derivats financers	124	795
D'inversions financeres	115	116
Diferències negatives de canvi	67	1
Altres	709	953
	19.689	21.132
Ingressos financers		
De crèdits i préstecs	260	217
D'inversions financeres	391	440
Diferències positives de canvi	17	80
Interessos de comptes bancaris	49	68
Subv.per desp.financ.imputada a pèrdues i guanys	263	220
Interessos devolució IVMDH (nota 9.4)	407	0
Altres	1.873	1.875
	3.260	2.900
Total resultat financer abans de subvencions	16.429	18.232

10.5 - Subvencions en capital imputades a pèrdues i guanys (nota 14.1)

	Any 2016	Any 2015
Subvenció Insero	236	237
Subvenció obres d'infraestructura	0	6
Subvenció Contracte Programa 1999-2001	643	643
Subvenció Contracte Programa 2002-2004	0	285
Subvenció Contracte Programa 2005-2006	1.177	1.340
Subvenció Contracte Programa 2007-2008	842	842
Subvenció Contracte Programa 2009-2010	1.858	1.858
Subvenció en capital trens Can Cuiàs i conv. L4 en L2	1.951	1.951
Subvenció Conveni Gas Natural	916	939
Subvenció en capital Mou TV Trens s/5000	116	116
Subvenció trens L-9 sèrie 9000	1.746	813
Altres subvencions en capital	1.187	823
Total subvencions en capital imputades a pèrdues i guanys	10.872	9.853

10.6 – Cessió de trens

En data 25 de juliol de 2006 l'ATM va formalitzar la cessió a Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA de l'explotació i operació de 39 trens per la xarxa de Metro, objecte del Contracte marc i d'arrendament operatiu subscrit en data 8 d'agost de 2003 per l'ATM, Alquiler de Trenes Agrupación de Interés Económico, SA i CAF, SA.

A 31 de desembre de 2008 s'havia efectuat la cessió dels 39 trens.

En data 21 de setembre de 2006 l'ATM va formalitzar la cessió a Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA de l'explotació i operació de 50 trens per la xarxa de Metro, objecte del Contracte marc i d'arrendament operatiu subscrit en data 23 de juliol de 2004 per l'ATM, Alquiler de Trenes Agrupación de Interés Económico, SA i Alstom Transporte, SA.

A 31 de desembre de 2010 ja s'havia efectuat la cessió dels 50 trens.

A 31 de desembre de 2008 també s'havia efectuat la cessió dels 10 trens corresponents al Contracte marc i d'arrendament operatiu subscrit en data 18 d'abril de 2006 per l'ATM, Alquiler de Trenes Agrupación de Interés Económico, SA i CAF, SA, segons conveni de cessió de 2 de juliol de 2007 formalitzat entre l'ATM i Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA.

En virtut dels convenis formalitzats entre l'ATM i Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA, aquesta haurà de satisfer anualment les contraprestacions previstes per la cessió de l'explotació i operacions dels trens mitjançant compensacions amb les subvencions que l'ATM hagi d'abonar a Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA anualment per aquest concepte. Per als anys 2016 i 2015, aquest import ha estat de 75.028 i 74.646 milers d'euros, respectivament.

10.7 – Cànon línia 9 i línia 10

D'acord amb les respectives ordres de la Generalitat de Catalunya per les quals s'estableixen els cànon ferroviaris per a la utilització de les infraestructures ferroviàries de les línies 9 i 10 de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA per als anys 2016 i 2015, la Societat ha reconegut una despesa de 98.302 i 55.848 milers d'euros, respectivament, per aquest concepte.

NOTA 11 - PROVISIONS I CONTINGÈNCIES

11.1 – Provisions i contingències

S'han dotat provisions per fer front a responsabilitats probables o certes, d'acord amb la norma de valoració descrita a la nota 3, el moviment de les quals, en milers d'euros, es descriu a continuació:

Any 2016 (Milers d'euros)	Saldo	Variació Provisions		Saldo
	01-01-2016	Dotacions	Aplicacions	31-12-2016
Provisió "La Sudamèrica"	686	0	114	572
Provisió per reclamacions laborals	4.479	934	1.253	4.160
Provisió Contrates Ferroviàries	0	0	0	0
Altres provisions	6.026	1.724	70	7.680
Total	11.191	2.658	1.437	12.412

Any 2015 (Milers d'euros)	Saldo	Variació Provisions		Saldo
	01-01-2015	Dotacions	Aplicacions	31-12-2015
Provisió "La Sudamèrica"	895	0	209	686
Provisió per reclamacions laborals	791	3.714	26	4.479
Provisió Contrates Ferroviàries	3.267	2.547	5.814	0
Altres provisions	2.477	3.549	0	6.026
Total	7.430	9.810	6.049	11.191

La provisió per "La Sudamèrica" correspon a l'import previst per a l'exteriorització restant dels compromisos de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA meritats a 31-12-2016 en relació a aquesta pòlissa d'assegurances.

La major part de la provisió per reclamacions laborals de l'any 2015, corresponia a dues demandes de conflicte col·lectiu reclamant el pagament durant el període de vacances d'un conjunt de conceptes salarials de dos anys i que estan en tràmit judicial. A l'any 2016 s'ha pagat una part d'aquesta reclamació. A l'any 2016 s'ha presentat una demanda per conflicte col·lectiu que afecta als empleats de conducció que treballen en la modalitat de servei partit amb un import estimat de 3.745 milers d'euros. Al mes de març de 2017 hi ha hagut una sentència judicial, desestimant la demanda, per la qual cosa l'eventual risc s'ha considerat com a possible i no s'inclou dins els estats financers.

La provisió per "Contrates Ferroviàries" corresponia a dues demandes de conflicte col·lectiu per aplicació del conveni de Contrates Ferroviàries en lloc dels convenis específics aplicats fins a aquell moment, i que es van resoldre mitjançant conciliació judicial en el decurs de l'exercici 2015.

Dins d'altres provisions que es van dotar a l'exercici 2015 i que es mantenen per l'exercici 2016, s'inclouïa una provisió per una demanda contra la Mutua Universal i en la qual la Societat figurava com a tercer civilment responsable, així com una provisió per l'import previst a pagar per l'escriptura de declaració d'obra nova de la cotxera d'Horta.

11.2 – Altres contingències

El RD Llei 20/2012 de 13 de juliol de mesures per garantir l'estabilitat pressupostària i de foment de la competitivitat, va establir per a l'any 2012 la supressió de l'import equivalent a una paga extraordinària per al personal del sector públic. Com a resultat de l'aplicació efectuada per Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA, Transports de Barcelona, SA i Projectes i Serveis de Mobilitat, SA de l'esmentat RD Llei 20/2012 les despeses per sous i salaris de l'exercici 2012 es van veure minorades en 11.369 milers d'euros.

D'acord amb el mateix RD Llei 20/2012 les quantitats derivades de la supressió de la paga extraordinària es destinaran en exercicis futurs a realitzar aportacions a plans de pensions o contractes d'assegurança col·lectius que incloguin la cobertura de contingències de jubilació amb subjecció a la llei d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera en els termes i abast que es determini en les corresponents lleis de pressupostos.

Adicionalment, la Llei 36/2014 de data 26 de desembre, en la seva disposició addicional dotzena, el RD Llei 10/2015 d'11 de setembre en el seu article 1 i la Llei 48/2015 de 29 d'octubre en la seva disposició addicional dotzena, van determinar la possibilitat de recuperar els imports que es van deixar de rebre com a conseqüència de l'aplicació en el seu dia del RD Llei 20/2012, minorats en les quanties satisfetes per aquests mateixos conceptes com a conseqüència de sentències judicials o altres actuacions A 31 de desembre de 2016 i 2015 no existia cap obligació no registrada per aquests conceptes.

NOTA 12 – INFORMACIÓ SOBRE MEDI AMBIENT

12.1 – Inversions

Les inversions acumulades associades a medi ambient, en milers d'euros, són les següents:

Any 2016	Valor d'adquisició	Amortització	Valor net
Subministrament i instal·lació de depuradores			
- Ponent	184	120	64
- Triangle (TB)	453	367	86
- Zona Franca I	404	297	107
- Horta	351	296	55
- Boixeres	139	139	0
- Sagrera	78	32	46
- Sant Genís	183	171	12
- Roquetes	73	56	17
- Santa Eulàlia	64	55	9
- Triangle Ferroviari (FMB)	102	99	3
- Can Zam	39	16	23
- Zal	21	2	19
TOTAL	2.091	1.650	441
Canvi de Gas-oil C a gas natural a:			
- Zona Franca I	216	214	2
- Sagrera	85	85	0
- Vilapicina	45	45	0
- Santa Eulàlia	69	69	0
- Mercat Nou	17	16	1
TOTAL	432	429	3
Instal·lació de calefacció a gas natural a Horta	912	906	6
Punts verds a:			
- Zona Franca I	140	91	49
- Horta	96	74	22
- Triangle (TB)	80	55	25
- Ponent	55	15	40
- Boixeres	40	12	28
- Santa Eulàlia	40	31	9
- Sagrera	42	33	9
- Triangle Ferroviari (FMB)	5	4	1
- Sant Genís	39	7	32
- Vilapicina	54	37	17
- Can Zam	39	11	28
- Roquetes	10	3	7
TOTAL	640	373	267
Panells solars			
- Zona Franca I	72	70	2
- Horta	24	24	0
- Sagrera	24	22	2
TOTAL	120	116	4
Equip per a subministrament Ad-Blue			
- Horta	151	89	62
- Triangle	155	85	70
- Ponent	101	41	60
TOTAL	407	215	192
Estació de regulació i mesura de gas al Triangle Ferroviari	51	51	0
Compactadora per reciclar cartró	8	8	0
Instruments per a mesura de sorolls i vibracions	6	6	0
Reducció sorolls Tallers Sagrera	89	42	47
Sistema de Gestió mediambiental	188	188	0
Prensa 100 TN tractament residus	4	3	1
Projecte cogeneració d'energia			
- Horta	520	258	262
- Triangle	437	2	435
TOTAL	957	260	697
Filtres de partícules per autobusos	5.919	5.617	302
Hibridació autobusos	10.751	7.211	3.540
Mesura de consums	49	17	32
Infraestructura híbrids cotxeres	718	290	428
Analitzador diagnòstic híbrids	13	11	2
Recarga bus elèctric	169	19	150
Pantalla sònica entrada Tallers Santa Eulàlia	93	11	82
Instal·lacions tèrmiques Tallers	304	152	152
Il·luminació eficient	204	51	153
Projecte Scada	1.163	310	853
Projecte Electrobus/Programa Elena (BEI)	322	5	317
Equipament aïllament busos híbrids	8	5	3
Sistema eficiència energètica	134	45	89
Llicència ambiental Sant Genís	1.079	46	1.033
Llicència ambiental Boixeres	5	0	5
TOTAL INVERSIONS	26.836	18.194	8.642

No hi ha contingències ni responsabilitats de tipus mediambiental i les que puguin haver estat cobertes per l'assegurança de responsabilitat civil.

12.2 – Despeses

Les despeses incorregudes en els exercicis 2016 i 2015 per a la protecció i millora de medi ambient es mostren al següent detall:

Materials i serveis exteriors (Milers d'euros)	Any 2016			Any 2015		
	Materials	Serveis		Materials	Serveis	
		exteriors	Total		exteriors	Total
Auditories medi ambient	0	31	31	0	6	6
Actuacions de millora	0	13	13	0	9	9
Tractaments de residus	0	579	579	0	555	555
Gestió mediambiental	10	481	491	1	502	503
Total despeses	10	1.104	1.114	1	1.072	1.073

12.3 – Autobusos amb Gas Natural

Des de l'any 2002 s'han adquirit els següents autobusos que funcionen amb gas natural. A l'exercici 2016 s'ha produït la incorporació de nous autobusos per aquesta raó el valor d'adquisició d'autobusos de gas natural és de 106.235 milers d'euros, a 31 de desembre de 2015 era de 101.170 milers d'euros:

Any 2016 (Milers d'euros)	Valor		
	d'adquisició	Amortització	Valor net
Autobusos gas natural any 2002	7.261	7.261	0
Autobusos gas natural any 2004	202	202	0
Autobusos gas natural any 2005	25.638	24.618	1.020
Autobusos gas natural any 2006	6.024	5.042	982
Autobusos gas natural any 2007	18.420	15.384	3.036
Autobusos gas natural any 2009	11.741	7.244	4.497
Autobusos gas natural any 2010	15.322	7.679	7.643
Autobusos gas natural any 2011	10.140	4.599	5.541
Autobusos gas natural any 2012	6.422	2.520	3.902
Autobusos gas natural any 2016	5.065	58	5.007
Total autobusos amb gas natural	106.235	74.607	31.628

Any 2015 (Milers d'euros)	Valor		
	d'adquisició	Amortització	Valor net
Autobusos gas natural any 2002	7.261	7.261	0
Autobusos gas natural any 2004	202	185	17
Autobusos gas natural any 2005	25.638	22.481	3.157
Autobusos gas natural any 2006	6.024	4.541	1.483
Autobusos gas natural any 2007	18.420	13.845	4.575
Autobusos gas natural any 2009	11.741	6.265	5.476
Autobusos gas natural any 2010	15.322	6.402	8.920
Autobusos gas natural any 2011	10.140	3.754	6.386
Autobusos gas natural any 2012	6.422	1.984	4.438
Total autobusos amb gas natural	101.170	66.718	34.452

Així mateix, a l'any 2004 es van fer obres a la cobrera de Zona Franca, per adequar les instal·lacions, per un import de 1.742 milers d'euros, el valor net d'aquestes obres a 31 de desembre de 2016 i 31 de desembre de 2015 són els següents:

Any 2016 (Milers d'euros)	Valor		
	d'adquisició	Amortització	Valor net
Taller autobusos gas natural	1.641	1.641	0
Total taller gas natural	1.641	1.641	0

Any 2015 (Milers d'euros)	Valor		
	d'adquisició	Amortització	Valor net
Taller autobusos gas natural	1.641	1.641	0
Total taller gas natural	1.641	1.641	0

12.4 – Autobusos híbrids

Des de l'any 2010 s'han adquirit autobusos que funcionen amb sistema híbrid. A l'exercici 2016 s'ha produït la incorporació de nous autobusos per aquesta raó el valor d'adquisició d'autobusos que funcionen amb sistema híbrid és de 52.179 milers d'euros, a 31 de desembre de 2015 era de 30.039 milers d'euros:

El valor net d'aquests autobusos a 31 de desembre de 2016 i a 31 de desembre de 2015, en milers d'euros, són els següents :

Any 2016 (Milers d'euros)	Valor		
	d'adquisició	Amortització	Valor net
Autobusos Híbrids any 2010	865	434	431
Autobusos Híbrids any 2012	5.227	1.879	3.348
Autobusos Híbrids any 2013	11.386	3.128	8.258
Autobusos Híbrids any 2015	12.561	1.087	11.474
Autobusos Híbrids any 2016	22.140	87	22.053
Total autobusos híbrids	52.179	6.615	45.564

Any 2015 (Milers d'euros)	Valor		
	d'adquisició	Amortització	Valor net
Autobusos Híbrids any 2010	865	362	503
Autobusos Híbrids any 2012	5.227	1.443	3.784
Autobusos Híbrids any 2013	11.386	2.180	9.206
Autobusos Híbrids any 2015	12.561	40	12.521
Total autobusos híbrids	30.039	4.025	26.014

12.5 – Altres Inversions de l'any

Les altres inversions realitzades durant els exercicis 2016 i 2015 per raons mediambientals corresponen a:

(Milers d'euros)	2016
Llicència ambiental Sant Genís	1079
Projecte Scada	230
Depuradores cotxeres	71
Sistema eficiència energètica	61
Llicència ambiental Boixeres	5
Projecte cogeneració d'energia	4
Total	1.450

(Milers d'euros)	2015
Projecte Scada	121
Depuradores cotxeres	83
Sistema eficiència energètica	25
Projecte cogeneració d'energia	20
Il·luminació eficient	16
Lloc recàrrega bus elèctric	12
Panells solars	1
Infraestructura Híbrids cotxeres	1
Total	279

NOTA 13 – RETRIBUCIONS A LLARG TERMINI AL PERSONAL

Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA i Transports de Barcelona, SA mantenen compromisos per pensions d'aportació i prestació definida amb els seus empleats instrumentats mitjançant dos plans de pensions d'ocupació, tal i com estableix la normativa que regula l'exteriorització de compromisos per pensions.

El 20 de setembre de 2000 es va presentar a la Direcció General de Seguros els Plans de Reequilibri per a l'exteriorització dels compromisos per pensions. Prèviament les Societats Transports de Barcelona, SA i Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA van efectuar la promoció dels Plans de Pensions, en la modalitat d'ocupació per als seus empleats, registrats a la Direcció General de Seguros respectivament el 9 de setembre de 1999 i el 19 de novembre de 1997, i als quals es van adherir fins a 25 de juliol de 1999 un total de 2.818 empleats sobre una plantilla total de 2.822 en el cas de Transports de Barcelona, SA i fins a 31 de desembre de 1997 un total de 1.993 empleats sobre una plantilla total de 2.519 en el cas de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA.

Després d'un procés de concurrència d'ofertes, es va seleccionar com a Entitat Gestora del Pla de Pensions a Vidacaixa i a la Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona com a Entitat Dipositària.

El mateix dia de la seva presentació a la Direcció General de Seguros es van efectuar les transferències al Fons dels recursos constituïts fins aquella data, per uns imports de 27.998 milers d'euros en la societat Transports de Barcelona, SA i de 35.097 milers d'euros en la societat Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA. En data 23 d'octubre de 2001 es va rebre de la Direcció General de Seguros y Fondos de Pensiones (Ministeri d'Economia) l'aprovació dels Plans de Reequilibri corresponents als Plans de Pensions dels empleats de les dues Societats.

En data 27 de desembre de 2002 es va presentar una modificació dels Plans de Reequilibri en adaptació a la Disposició Addicional divuitena del Projecte de Llei de Mesures de Reformes del Sistema Financer, que va ser acceptada posteriorment per la Direcció General de Seguros.

Els Plans de Reequilibri van establir que les aportacions per amortitzar els dèficits de Passius i Actius que resultaven dels càlculs actuàrials es farien en 12 anys (2000-2012) a un tipus d'interès del 4%:

Hipòtesis: De tipus d'interès 4%

Biomètriques	
Taules de mortalitat d'actius	EVK 90 (Actius)
Taules d'invalidesa d'actius	SS 90
Taules de mortalitat de passius	GR 80 (-2 anys)
Taules de mortalitat d'invàlids	EVK 80 (Invàlids)

En data 19 de desembre de 2008 les Comissions de Control dels Plans de Pensions d'ocupació de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA i Transports de Barcelona, SA, respectivament, van acordar substituir la taula de mortalitat de passius GR 80 (-2 anys) per la taula PER 2000P (producció) per prestacions causades abans del 31 de desembre de 1997 i 3 de juny de 1999, respectivament. Per prestacions causades amb posterioritat a les dates anteriors s'aplica la taula GR 95.

(Milers d'euros)	METRO	TB	TOTAL
Obligacions:			
Passius	55.334	105.080	160.414
Actius	54.627	40.702	95.329
Transferència de fons constituïts	-35.097	-27.998	-63.095
Dèficit per serveis passats	74.864	117.784	192.648

En data 22 de febrer de 2011, les Comissions de Control dels Plans de Pensions de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA i Transports de Barcelona, SA, van acordar la modificació de les bases tècniques dels Plans de Pensions de forma que el tipus d'interès tècnic va passar a ser el 3,2% amb efectes 1 de gener de 2011, segons els acords de data 26 d'abril de 2011.

En dates 24 de gener de 2017 i 23 de febrer de 2017, les Comissions de Control del Plans de Pensions de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA i Transports de Barcelona, SA van acordar, respectivament, la modificació del tipus d'interès tècnic al 3,11% i al 3,08%.

A més a més, cada Societat ha de fer les aportacions corrents mensuals corresponents al personal en actiu que, juntament amb les aportacions dels partícips, proveiran als Plans dels recursos establerts per fer front a les prestacions que recullen els Reglaments dels Plans de Pensions.

Per fer front a aquestes obligacions de passat les Societats disposaven de les aportacions a rebre de les Administracions per aquest concepte en el període 2000-2012.

Els Plans d'amortització dels dèficits per serveis passats de partícips i beneficiaris presenta els següents venciments de principal:

(Milers d'euros)	<u>METRO</u>	<u>TB</u>	<u>TOTAL</u>
Anys			
2000-2010	57.642	91.794	149.436
2011	8.532	12.548	21.080
2012	8.690	13.442	22.132
Total 2000-2012	74.864	117.784	192.648

A 31 de desembre de 2012, les Societats van acabar d'aportar els imports corresponents als dèficits per serveis passats de partícips i beneficiaris.

Per aplicació de les Lleis de Pressupostos Generals de l'Estat per als anys 2016 i 2015, les Societats no han fet aportacions corrents per jubilació en els exercicis 2016 i 2015 i per tant els imports de 555 i 657 milers d'euros, registrats com a aportació al sistema complementari de pensions al compte de pèrdues i guanys dels exercicis 2016 i 2015 corresponen a aportacions per contingències de risc.

En dates 22 de setembre de 2014 i 28 de juliol de 2014, Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA i Transports de Barcelona, SA, respectivament, han canviat l'entitat dipositària passant a ser Cecabank, SA.

NOTA 14 – SUBVENCIONS, DONACIONS I LLEGATS

14.1 - Subvencions en capital, donacions i llegats

Any 2016 (Milers d'euros)	Saldo	Incorporac.	Trasp. a rtats.	Saldo
	a 01-01-2016	2016	2016	a 31-12-2016
Subv.conversió trens L-4 a L-2	20.364	0	1.454	18.910
Subv.trens ATP-ATO Can Cuiàs	6.946	0	497	6.449
Subv.en capital mat.mòbil L-2	5.144	0	643	4.501
Subv.en capital CP 2005-2006	2.428	0	1.177	1.251
Subv.en capital CP 2007-2008	2.931	0	842	2.089
Subv.en capital CP 2009-2010	8.747	0	1.581	7.166
Subv.en capital CP 2009-2010 L-9	47.830	0	2.023	45.807
Subv.Gas Natural	4.429	314	916	3.827
Subv.IDAE	2.905	0	813	2.092
Subv.ELENA	597	0	0	597
Subv. MOU TV trens	116	0	116	0
Subv.en capital Wifi Ciutadà	0	2.353	323	2.030
Tramvia Metropolità, SA	2.624	0	0	2.624
Tramvia Metropolità del Besòs, SA	513	0	0	513
Subv.com.obertura crèdit CP 2014-2017 (nota 7.3)	3.037	0	263	2.774
Altres ingressos de capital	938	64	287	715
Total	109.549	2.731	10.935	101.345

Any 2015 (Milers d'euros)	Saldo	Incorporac.	Trasp. a rtats.	Saldo
	a 01-01-2015	2015	2015	a 31-12-2015
Generalitat de Catalunya	6	0	6	0
Obres d'Infraestructura	6	0	6	0
Subv.conversió trens L-4 a L-2	21.818	0	1.454	20.364
Subv.trens ATP-ATO Can Cuiàs	7.442	0	496	6.946
Subv.en capital mat.mòbil L-2	5.786	0	642	5.144
Subv.en capital CP 2002-2004	285	0	285	0
Subv.en capital CP 2005-2006	3.769	0	1.341	2.428
Subv.en capital CP 2007-2008	3.773	0	842	2.931
Subv.en capital CP 2009-2010	8.328	0	1.581	6.747
Subv.en capital CP 2009-2010 L-9	48.920	0	1.090	47.830
Subv.Gas Natural	5.368	0	939	4.429
Subv.IDAE	6.128	-2.442	781	2.905
Subv.ELENA	597	0	0	597
Subv. MOU TV trens	233	0	117	116
Tramvia Metropolità, SA	2.624	0	0	2.624
Tramvia Metropolità del Besòs, SA	513	0	0	513
Subv.com.obertura crèdit CP 2014-2017 (nota 7.3)	3.257	0	220	3.037
Altres ingressos de capital	1.217	0	279	938
Total	122.064	-2.442	10.073	109.549

Les subvencions dels Contractes Programa 2002-2004, 2005-2006, 2007-2008 i 2009-2010 deriven dels acords esmentats en aquests Contractes.

En relació a les subvencions per obres d'infraestructura, els imports reconeguts corresponen al total d'inversions executades en referència a sengles convenis formalitzats el 25 de juliol de 1996 entre la Generalitat de Catalunya i Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA per al finançament de diverses actuacions previstes en el conveni de finançament d'infraestructures ferroviàries subscrit el 28 de juliol de 1995 entre l'Administració General de l'Estat i la Generalitat de Catalunya.

El Tramvia Metropolità, SA correspon a la donació d'accions realitzada en el seu moment (nota 7.1.1).

El Tramvia Metropolità del Besòs, SA correspon a la donació d'accions realitzada a l'any 2009 (nota 7.1.1).

La subvenció en capital dels anys 2009-2011 de L-9 correspon a les 32 portes frontals (prevista en Contracte Programa 2009-2010) i als 6 nous trens de L-9 que es finançaran en propers Contractes Programa (nota 6.3). Aquests 6 nous trens de L-9 es van activar en data 15 de juliol de 2015.

En data 15 de desembre de 2009, Transports de Barcelona, SA i Gas Natural, SDG van formalitzar un conveni de col·laboració en la reducció d'emissions contaminants amb l'Àrea Metropolitana de Barcelona. En virtut d'aquest conveni, Transports de Barcelona, SA ha rebut diverses aportacions de Gas Natural, SDG per inversions relacionades amb el medi ambient, per import de 13.016 milers d'euros per al període 2010-2015.

Pel que fa a Altres Subvencions, corresponen bàsicament a les concedides per l'INSERSO (Institut de Serveis Socials del Ministeri de Treball), per tal de compensar part dels costos d'adaptació dels autobusos per a la seva utilització per persones discapacitades, al Pla Renove Industrial (Ministeri d'Indústria i Energia) en concepte d'ajut a la renovació de la flota i a

l'Agència de suport de l'empresa catalana en concepte d'ajut per tal de dur a terme el "Projecte de R+D de la tecnologia híbrida per autobusos urbans".

La subvenció del "Instituto para la diversificación y ahorro de la energía" (IDAE) correspon a les ajudes associades a inversions mediambientals rebudes als exercicis 2013 i 2014. A l'any 2015 Transports de Barcelona, SA va rebre la revocació de la subvenció atorgada pel projecte IDAE corresponent a l'exercici 2010.

La subvenció ELENA correspon a la concedida pel BEI per al projecte ELECTROBUS (Xarxa Bus Energia Eficient per a Barcelona).

La subvenció en capital Wifi estacions correspon a l'objectiu de l'Ajuntament de Barcelona d'estendre la xarxa "Wifi Ciutadà" al transport públic, concretament a les dues andanes de 16 estacions de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA i a la flota d'autobusos operativa de Transports de Barcelona, SA.

14.2 - Subvencions al servei

Any 2016 (Milers d'euros)	METRO	TB	TOTAL
ATM per Contracte Programa			
Necessitats Corrents	211.777	145.171	356.948
Total	211.777	145.171	356.948

Els imports comptabilitzats corresponen als compromisos adquirits per l'ATM per a l'any 2016 (nota 6.2).

Any 2015 (Milers d'euros)	METRO	TB	TOTAL
ATM per Contracte Programa			
Necessitats Corrents	164.268	158.998	323.266
Total	164.268	158.998	323.266

Els imports comptabilitzats corresponen als compromisos adquirits per l'ATM per a l'any 2015 (nota 6.2).

14.3 - Altres Subvencions

(Milers d'euros)	Any 2016	Any 2015
Àrea Metropolitana de Barcelona		
Targeta Rosa Metropolitana	7.770	7.770
Línies 80, 81, 82 i 83	1.229	1.271
Suma	8.999	9.041
Institut Municipal de Serveis Funeraris		
Línies 102, 103 i 104	195	191
Suma	195	191
Altres subvencions	251	260
Total	9.445	9.492

Les subvencions comptabilitzades per als anys 2016 i 2015 ho han estat en funció dels acords contractuals amb els Organismes i Entitats que s'esmenten en el quadre anterior (veure nota 6.6).

NOTA 15 - FETS POSTERIORIS AL TANCAMENT

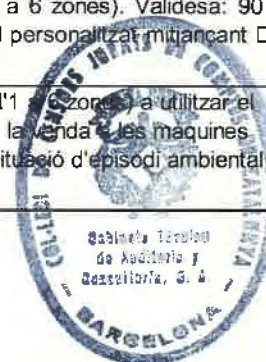
15.1 – Noves tarifes

El dia 1 de Gener de 2017 entren en vigor les noves tarifes.

Les tarifes inclouen la lliure circulació dins de cada zona, en tots els serveis de Ferrocarrils de la Generalitat, Renfe, Metro, Tramvia i Autobús. A continuació es detallen els títols més utilitzats:

QUADRE SISTEMA TARIFARI INTEGRAT	
T-10 (1 a 6 zones)	Títol que permet realitzar 10 desplaçaments integrats en tots els modes de transport segons les zones a travessar. Títol multipersonal i horari.
T-50/30 (1 a 6 zones)	Títol que permet realitzar 50 desplaçaments integrats en tots els modes de transport segons les zones a travessar. Té una validesa per a 30 dies consecutius des de la seva primera validació. Títol unipersonal i horari.
T-Mes (1 a 6 zones)	Títol que permet realitzar un nombre de desplaçaments il·limitats, a les zones delimitades per la primera validació, en tots els modes de transport segons les zones a travessar. Té una validesa de 30 dies consecutius des de la seva primera validació. Títol personalitzat mitjançant DNI, NIE o passaport.
T-Dia (1 a 6 zones)	Títol que permet realitzar un nombre de desplaçaments il·limitats, a les zones delimitades per la primera validació, en tots els modes de transport segons les zones a travessar. Té validesa per 1 dia des de la seva primera validació fins l'acabament del servei. Títol unipersonal.
T-4	Títol vàlid per a realitzar 10 desplaçaments integrats a la xarxa d'autobusos i metro de TMB (excepte els serveis especials i Bus Turístic), xarxa d'autobusos de l'AMB, FGC i TRAM (únicament Zona 1). Títol personal, vàlid, únicament adjuntant alguna de les següents targetes identificatives: -Targeta Rosa Metropolitana de tarifa reduïda -Carnet Rosa Metropolità de tarifa reduïda -Carnet Groc Metropolità -Targeta de Pensionista "B" de FGC
Targeta Rosa	Targeta personal i intransferible amb la qual es pot viatjar gratuïtament o bé amb tarifa reduïda, en: -Línies regulars d'autobús de TMB -Ferrocarri de la Generalitat (dins la 1a corona metropolitana) -Metro -Trambaix -Trambesós i Funicular de Montjuïc Serveis regulars de les següents empreses dins de l'àmbit de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB): Tusgsal, Authosa, Sagalés, Rosanbus, Oliveras, Soler i Sauret (Urbans de Sant Feliu, Esplubús, JustTram i JustMetro), Mons i TCC2 (PR4).
Targeta T-12	Títol de transport per als nens i nenes de 4 a 13 anys que els permet fer gratuïtament un nombre il·limitat de viatges, a la xarxa de transport públic del sistema tarifari integrat, dins la mateixa zona tarifària en la que resideix el nen o la nena.
Targeta T-Jove	Títol de transport que permet fer un nombre il·limitat de desplaçaments, a les zones delimitades per la primera validació, en tots els modes de transport segons les zones a travessar (d'1 a 6 zones). Validesa: 90 dies consecutius des de la primera validació. Títol personalitzat mitjançant DNI o carnets acreditatius dels operadors, per a persones menors de 25 anys.
Targeta T-Familiar (70/30)	Targeta multiviatge que permet fer 70 desplaçaments integrats en tots els modes de transport segons les zones a travessar (d'1 a 6 zones). Validesa: 30 dies consecutius des de la primera validació. Títol multipersonal i horari.
T-Trimestre	Títol de transport que permet fer un nombre il·limitat de desplaçaments, a les zones delimitades per la primera validació, en tots els modes de transport segons les zones a travessar (d'1 a 6 zones). Validesa: 90 dies consecutius des de la primera validació. Títol personalitzat mitjançant DNI o carnets acreditatius dels operadors.
T-episodi ambiental	Tarjeta multipersonal de 2 viatges integrats (d'1 a 6 zones) a utilitzar el mateix dia de la primera validació, activant-se la venda de les màquines automàtiques els dies en que es declari una situació d'episodi ambiental de contaminació

PREUS DELS TÍTOLS INTEGRATS ANY 2017 (en euros)						
	1 Zona	2 Zones	3 Zones	4 Zones	5 Zones	6 Zones
Bitllet senzill (no integrat)	2,15					
Bitllet senzill aeroport (no integrat)	4,50					
T-10	9,95	19,60	26,75	34,45	39,55	42,05
T-50/30	42,50					
T-Mes	52,75	71,00	99,60	122,00	140,00	150,00
T-Dia	8,40	12,80	16,05	17,95	20,10	22,50
T-4	3,90					
T-Jove	105,00	142,00	199,20	244,00	280,00	300,00
T-Familiar (70/30)	59,50	86,05	118,00	144,50	165,50	179,50
T-Trimestre	142,00	192,00	269,00	329,50	378,00	405,00
T-Episodi ambiental	1,80	3,50	4,80	6,20	7,10	7,55

PREUS DELS TÍTOLS INTEGRATS ANY 2016						
	1 Zona	2 Zones	3 Zones	4 Zones	5 Zones	6 Zones
Bitllet senzill (no integrat)	2,15					
T-10	9,95	19,60	26,75	34,45	39,55	42,05
T-50/30	42,50					
T-Mes	52,75	71,00	99,60	122,00	140,00	150,00
T-Dia	7,60	12,00	15,25	17,15	19,30	21,70
T-4	3,90					
T-Jove	105,00	142,00	199,20	244,00	280,00	300,00
T-Familiar (70/30)	59,50	86,05	118,00	144,50	165,50	179,50
T-Trimestre	142,00	192,00	269,00	329,50	378,00	405,00

Comparació de preus zona 1 any 2017 amb preus any 2016		
	Any 2017	Any 2016
Bitllet senzill (no integrat)	2,15	2,15
Bitllet senzill aeroport (no integrat)	4,50	--
T-10	9,95	9,95
T-50/30	42,50	42,50
T-Mes	52,75	52,75
T-Dia	8,40	7,60
T-4	3,90	3,90
T-Jove	105,00	105,00
T-Familiar (70/30)	59,50	59,50
T-Trimestre	142,00	142,00
T-Episodi ambiental	1,80	--

Comparació de preus zona 1 any 2016 amb preus any 2015		
	Any 2016	Any 2015
Bitllet senzill (no integrat)	2,15	2,15
T-10	9,95	9,95
T-50/30	42,50	42,50
T-Mes	52,75	52,75
T-Dia	7,60	7,60
T-4	3,90	3,90
T-Jove	105,00	105,00
T-Familiar (70/30)	59,50	59,50
T-Trimestre	142,00	142,00

Tarifes Telefèric de Montjuïc any 2017	
Bitllet senzill adult	8,20
Bitllet senzill infantil	6,50
Bitllet d'anada i tornada adult	12,50
Bitllet d'anada i tornada infantil	9,00

Tarifes Telefèric de Montjuïc any 2016	
Bitllet senzill adult	8,00
Bitllet senzill infantil	6,20
Bitllet d'anada i tornada adult	12,00
Bitllet d'anada i tornada infantil	8,80

15.2 – Altres fets

En data 12 de febrer de 2016 es va posar en servei el Tram Sud de la línia 9, entre l'estació de l'Aeroport T-1 a El Prat de Llobregat, i l'estació de Zona Universitària a Barcelona, passant per l'Hospitalet de Llobregat.

La L9 Sud és una línia automàtica de casi 20 quilòmetres de longitud i s'ha posat en marxa a la vegada. Cal remarcar que és la primera experiència al món, de posada en marxa alhora de tants quilòmetres sense conductor.

Aquesta línia automàtica, pot adaptar freqüències de pas en funció de la demanda, aportant més seguretat amb els sofisticats sistemes de control i amb l'existència de portes d'andana per separar l'espai dels passatgers i els trens.

Aquesta inauguració incorpora a la xarxa de metro: les dues terminals aeroportuàries, barris residencials, polígons industrials, La Fira de Barcelona, i recintes esportius i universitaris.

L'inici de la línia, és a l'estació "Aeroport T1" a El Prat de Llobregat on hi ha un aparcament de trens, des d'on es dirigeix cap a "Aeroport T2" (amb correspondència amb Rodalies), i va creuant el municipi: "Mas Blau" (parc empresarial), "Parc Nou", "Cèntric", "El Prat estació" (amb correspondència amb Rodalies), i Les Moreres. Arriba al municipi de Barcelona, al seu gran polígon industrial, amb tres parades: "Mercabarna", "Parc Logísitc" i "Fira". Entra a L'Hospitalet de Llobregat per "Europa-Fira" (amb correspondència amb FGC), "Can Tries/Gornal", i Torrasa (amb correspondència amb L1), Collblanc (amb correspondència amb L5), i entra a Barcelona ciutat a Zona Universitària (amb correspondència amb L3).

El dia 29 de febrer de 2016 van entrar en funcionament 3 noves línies de la nova xarxa d'autobusos, una horitzontal (H4): de Zona Universitària a Bon Pastor, i dues verticals: (V11) de d'Estació Marítima a Bonanova, la (V13) de Drassanes a Avinguda Tibidabo. Amb aquestes línies es va arribar a les 16 línies de gran capacitat i freqüència. D'aquesta manera es va assolir el 57% del desplegament total del projecte de transformació del transport públic en superfície a la ciutat, per passar d'un model d'acumulació de línies a un de veritable xarxa integrada, més eficient, comprensible, útil i atractiu.

La previsió era que entre les tres línies transportessin uns 40.000 passatgers en dies feiners. D'aquesta manera la nova xarxa de bus podria passar a registrar unes 270.000 validacions diàries i a concentrar el 40% de la demanda dels autobusos de Barcelona.

Com a conseqüència d'aquest nou desplegament s'apliquen un seguit de modificacions en 8 línies convencionals; 4 línies es van substituir (14, 58, 64 i 73) i 4 van escurçar recorregut (20, 22, 60 i 92).

Del 30 de gener de 2017 al 19 de febrer de 2017 el Telefèric de Montjuïc va tancar les portes al públic, degut a feines de revisió tècnica i posada a punt de les instal·lacions.

NOTA 16 – OPERACIONS AMB PARTS VINCULADES

16.1 – Consell d'Administració i Alta Direcció

El Consells d'Administració han estan formats, en el decurs de 2016, per 14 membres en el cas de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA i 14 membres en el cas de Transports de Barcelona, SA. L'Alta Direcció de les Societats recau en els Consellers que tenen delegació especial del Consell.

El total de remuneracions per a tots els conceptes dels membres dels Consells ha estat de 73 milers d'euros en el cas de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA (en l'exercici 2015 van ser 90 milers d'euros) i de 74 milers d'euros en el cas de Transports de Barcelona, SA (en l'exercici 2015 van ser 90 milers d'euros), dels quals corresponen a retribucions a l'Alta Direcció la quantitat de 54 milers d'euros en el cas de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA (en l'exercici 2015 van ser 77 milers d'euros) i de 53 milers d'euros en el cas de Transports de Barcelona, SA (en l'exercici 2015 van ser 76 milers d'euros). Les dues Societats han satisfet, una pòlissa de responsabilitat civil d'Administradors i Directius per import 4 milers d'euros cadascuna.

La resta del personal directiu té formalitzats contractes de treball de caràcter comú, essent-los d'aplicació l'Estatut dels Treballadors i altres disposicions de caràcter general.

El personal d'Alta Direcció té el dret d'inscriure's al Pla de Pensions d'Ocupació que, tant Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA com Transports de Barcelona, SA, tenen establerts per als seus empleats. En conseqüència, el règim d'aportacions al que estan obligades les Societats i de percepció de prestacions a que té dret aquest personal són els mateixos que regeixen per al conjunt de la plantilla, i dels quals s'informa amplament en la nota 13. No s'han fet aportacions per aquest col·lectiu durant els exercicis 2016 ni 2015.

Pel que fa al pagament de primes d'assegurances de vida i de crèdits concedits al personal d'Alta Direcció, aquest no n'ha fet ús durant els exercicis 2016 ni 2015.

A Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA i Transports de Barcelona, SA, durant l'any 2016 no s'han pagat indemnitzacions al personal d'Alta Direcció. Durant l'any 2015, a Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA es van pagar 43 milers d'euros d'indemnitzacions al personal d'Alta Direcció, per extinció de contracte, i a Transports de Barcelona, SA es van pagar 43 milers d'euros d'indemnitzacions al personal d'Alta Direcció, per extinció de contracte així com 77 milers d'euros derivats de retribucions meritades en anys anteriors i no fetes efectives. No s'ha concedit cap acompte al personal de l'Alta Direcció en els exercicis 2016 i 2015, ni les Societats han assumit cap obligació a favor seu en concepte de garantia.

16.2 – Informació articles 229 del Text Refós de la Llei de Societats de Capital

En compliment de l'article 229 del Text refós de la Llei de Societats de Capital, d'acord amb les comunicacions rebudes dels Administradors (els membres del Consell d'Administració) de les societats del Grup, no consten situacions de conflicte d'interès.

16.3 – Fundació TMB

En data 22 de juliol, de 2010 es va constituir la Fundació TMB (Transports Metropolitans de Barcelona) amb una aportació al fons dotacional de 60 milers d'euros. Els socis fundadors i la seva aportació figuren en el detall següent:

(Milers d'euros)	Aportacions
Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA (FMB)	18
Trasports de Barcelona, SA (TB)	18
Projectes i Serveis de Mobilitat, SA	18
Fundació Privada ECOM	3
Fundación ONCE para la Cooperación e Inclusión Social de Personas con Discapacidad	3
Total Fons Dotacional	60

La Fundació TMB és una entitat sense ànim de lucre i té per objecte la conservació del fons de material històric i documental del patrimoni històric, cultural i social de TMB, el foment i

promoció del transport públic i l'impuls d'accions de caire social per promoure la integració de certs col·lectius socialment menys afavorits.

Les operacions i saldos del Grup amb la Fundació TMB al tancament dels exercicis 2016 i 2015 són els següents:

(Milers d'euros)	Any 2016	Any 2015
Serveis prestats a la Fundació TMB		
Serveis prestats pel personal de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA i Transports de Barcelona, SA en la Fundació TMB i serveis subcontractats (IVA inclòs)	112	126
Donació rebuda pels serveis prestats i ingressos a compte	192	206
Total serveis prestats	304	332

SALDOS AMB PARTS VINCULADES EN L'EXERCICI		
(Milers d'euros)	Any 2016	Any 2015
Actiu corrent		
Deutors, ent.grup, assoc. i parts vinculades	0	8
Total Actiu corrent	0	8
Passiu corrent		
Proveïdors, ent.grup, assoc. i parts vinculades	0	0
Total Passiu corrent	0	0

NOTA 17 – ALTRA INFORMACIÓ

17.1 – El nombre mitjà de persones empleades en els exercicis 2016 i 2015, expressat per activitats, es desglossa a continuació:

Activitat	Nombre mitjà de persones	
	Any 2016	Any 2015
Material Mòbil Metro	342	323
Manteniment i Projectes Infraestructures Metro	505	500
Gerències de línies convencionals i automàtiques	1.839	1.808
Centres operatius de Negoci (CON's)	3.444	3.411
Enginyeria i Tallers Bus	98	100
Infraestructures Bus	35	35
Explotació del Telefèric de Montjuïc	21	22
Explotació Transports Metropolitans de Barcelona, SL	2	1
Serveis operatius de suport	337	330
Àrees funcionals	504	505
Plantilla a disposició	3	5
Plantilla cedits de Metro a TB	19	20
Plantilla cedits de TB a Metro	13	13
Total	7.162	7.073

El nombre total de persones distribuïdes per activitat i sexe al final dels exercicis 2016 i 2015 és el següent:

Any 2016			
Activitat	Total a 31-12-2016	Homes	Dones
Material Mòbil Metro	378	374	4
Manteniment i Projectes Infraestructures Metro	534	513	21
Gerències de línies convencionals i automàtiques	2.085	1.118	967
Centres operatius de Negoci (CON's)	3.653	3.444	209
Enginyeria i Tallers Bus	106	103	3
Infraestructures Bus	36	34	2
Explotació del Telefèric de Montjuïc	24	10	14
Explotació Transports Metropolitans de Barcelona, SL	2	1	1
Serveis operatius de suport	366	289	77
Àrees funcionals	552	331	221
Plantilla a disposició	4	2	2
Plantilla cedits de Metro a TB	19	12	7
Plantilla cedits de TB a Metro	13	6	7
Total	7.772	6.237	1.535

Any 2015

Activitat	Total a 31-12-2015	Homes	Dones
Material Mòbil Metro	359	355	4
Manteniment i Projectes Infraestructures Metro	539	518	21
Gerències de línies convencionals i automàtiques	2.089	1.141	948
Centres operatius de Negoci (CON's)	3.687	3.486	201
Enginyeria i Tallers Bus	109	106	3
Infraestructures Bus	36	34	2
Explotació del Telefèric de Montjuïc	28	12	16
Explotació Transports Metropolitans de Barcelona, SL	2	1	1
Serveis operatius de suport	364	288	76
Àrees funcionals	553	341	212
Plantilla a disposició	5	3	2
Plantilla cedits de Metro a TB	22	13	9
Plantilla cedits de TB a Metro	13	6	7
Total	7.806	6.304	1.502

El nombre mitjà de persones empleades en els exercicis 2016 i 2015 pel Grup amb discapacitat superior o igual al 33% es detalla a continuació:

Anys 2016 i 2015		
Sexe	2016	2015
Homes	140,82	115,91
Dones	28,72	17,78
Total	169,54	133,69

17.2 – L'import dels honoraris corresponents als exercicis 2016 i 2015 per auditoria de comptes i altres serveis prestats es detalla a continuació:

(Milers d'euros)	Any 2016	Any 2015
Honoraris per auditoria de comptes i altres serveis prestats per la societat auditora		
Serveis d'auditoria	124	124
Altres serveis	40	23
Total	164	147

17.3 – Informació sobre els ajornaments de pagaments a proveïdors. Disposició Addicional Tercera. Deure d'informació de la Llei 15/2010 de 5 de juliol.

A continuació es detalla la informació requerida per la Disposició Addicional Tercera de la Llei 15/2010, de 5 de juliol, d'acord amb la resolució de 29 de gener de 2016 del Instituto de Contabilidad y Auditoría de Cuentas:

(Milers d'euros) Pagaments realitzats i pendents de pagament a 31 de desembre	Any 2016			
	Dies			
	FMB	TB	PSM	TMB,SL
Període mig de pagament a proveïdors	43	45	70	67
Ratio d'operacions pagades	43	51	74	83
Ratio d'operacions pendents de pagament	43	13	18	12
	Import			
Total pagaments realitzats	265.270	82.549	3.037	555
Total pagaments pendents	50.158	16.222	198	164

(Milers d'euros) Pagaments realitzats i pendents de pagament a 31 de desembre	Any 2015			
	Dies			
	FMB	TB	PSM	TMB,SL
Període mig de pagament a proveïdors	43	36	73	27
Ratio d'operacions pagades	48	39	83	61
Ratio d'operacions pendents de pagament	19	22	30	3
	Import			
Total pagaments realitzats	279.713	78.411	1.553	185
Total pagaments pendents	54.197	12.413	341	254

La informació inclou la de tots els comptes de proveïdors atès que molts d'ells són tant d'operacions comercials com d'immobilitzat.

Per altra banda, atès que les Societats Transports de Barcelona, SA i Transports Metropolitans de Barcelona, SL estan enquadrades en l'article 2.1 de la Llei orgànica 2/2012 de 27 d'abril, cal esmentar que el seu període mig de pagament calculat d'acord amb el RD 635/2014 de 25 de juliol seria de 20 dies i 25 dies respectivament.

NOTA 18 – INFORMACIÓ SEGMENTADA

La informació detallada pels segments Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA, Transports de Barcelona, SA, Projectes i Serveis de Mobilitat, SA i Transports Metropolitans de Barcelona, SL es mostra a continuació:

Any 2016 (Milers d'euros)	FMB	TB	PSM	TMB,SL	Total
Ingressos d'explotació	491.563	292.026	8.210	1.505	793.304
Aprovisionaments	8.050	9.954	106	209	18.319
Despeses de personal	167.719	209.356	877	119	378.071
Serveis exteriors i altres	267.149	52.196	902	864	321.111
Amortització neta de l'immobilitzat	30.340	24.168	716	48	55.272
Pèrdues, deterioraments i variació de provisions	1.945	-1.671	-1	0	273
Resultat d'explotació	16.360	-1.977	5.610	0	20.258
Ingressos financers	1.793	3.397	71	0	5.261
Despeses financeres	18.153	1.420	115	2	19.690
Resultat d'operacions interrompudes	0	0	0	0	0
Resultat abans d'impostos	0	0	5.566	263	5.829
Actius del segment	926.921	345.438	48.787	1.252	1.322.398
Passius del segment	759.598	201.150	326	658	961.732
Patrimoni net del segment	167.323	144.288	48.461	594	360.666
Fluxos nets d'efectiu de les activitats de:					
Operació	38.244	38.435	6.544	404	83.627
Inversió	-38.483	-44.285	-24	-39	-82.831
Finançament	-4.415	11.682	0	-36	7.231
Adquisicions d'actius no corrents en l'exercici	43.283	40.245	48	14	83.690

Any 2015 (Milers d'euros)	FMB	TB	PSM	TMB,SL	Total
Ingressos d'explotació	435.241	299.599	7.373	830	743.043
Aprovisionaments	7.871	9.800	36	201	17.908
Despeses de personal	161.896	207.862	867	55	370.680
Serveis exteriors i altres	218.563	55.172	863	549	275.147
Amortització neta de l'immobilitzat	31.221	22.336	746	14	54.317
Pèrdues, deterioraments i variació de provisions	-1.851	4.025	-1	0	2.173
Resultat d'explotació	17.541	404	4.862	11	22.818
Ingressos financers	1.675	1.395	175	0	3.245
Despeses financeres	19.216	1.799	117	1	21.133
Resultat d'operacions interrompudes	0	0	0	0	0
Resultat abans d'impostos	0	0	4.920	10	4.930
Actius del segment	894.771	313.905	43.363	983	1.253.022
Passius del segment	699.840	168.673	467	652	869.632
Patrimoni net del segment	194.931	145.232	42.896	331	383.390
Fluxos nets d'efectiu de les activitats de:					
Operació	-15.904	24.295	5.692	173	14.256
Inversió	-17.474	-18.177	9.483	-276	-26.444
Finançament	24.883	-5.748	0	465	19.600
Adquisicions d'actius no corrents en l'exercici	25.807	19.750	367	296	46.220

Les Societats realitzen les seves activitats econòmiques ordinàries dins d'un únic mercat, el de transport urbà de viatgers, circumscrit a l'àmbit geogràfic de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, raó per la qual no es fa cap tipus de desglossament d'activitats ni d'àrees geogràfiques.

Els membres del Consell d'Administració de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA en reunió del dia 30 de març de 2017, donen per formulats els Comptes Anuals 2016, recollits en aquest document que consta de 147 pàgines incloent la de signatures.

Informe de Gestió 2016 del Grup Consolidat de Transports Metropolitans de Barcelona

Març 2017

Transports
Metropolitans
de Barcelona

INDEX	<u>Pàgina</u>
1. Introducció	4
2. Passatgers Transportats de TMB	5
3. Oferta del servei de TMB	8
4. Evolució de la plantilla de TMB	11
5. Principals dades de les xarxes de Metro i Bus	13
6. Novetats, millores i projectes	15
7. Esdeveniments de l'exercici	18
8. Compte de Pèrdues i Guanys del Grup consolidat de TMB	30
9. Balanç de Situació a 31 de desembre del Grup consolidat de TMB	33
10. Esdeveniments importants després del tancament de l'exercici	35
11. Evolució previsible de la societat i projectes de futur	36
12. Situació de la participació en altres empreses	39
13. Resum de l'Informe de gestió de Projectes i Serveis de Mobilitat, SA	41
14. Activitat de Transports Metropolitans de Barcelona, SL	45

1. Introducció

El Grup Transports Metropolitans de Barcelona està format per les següents societats:

- **Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA** que és la Societat dominant que formula els comptes anuals consolidats.

Societats del grup consolidades per integració global:

- **Transports de Barcelona, SA**
- **Projectes i Serveis de Mobilitat, SA** (anteriorment Telefèric de Montjuïc, SA)
- **Transports Metropolitans de Barcelona, SL:** Aquesta societat va començar la seva activitat l'1 de juliol de 2015.
- Societat associada consolidada per posada en equivalència: **Transports Ciutat Comtal, SA.**

Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA presta els seus serveis de transport de viatgers de forma totalment coordinada amb Transports de Barcelona, SA, sota la denominació de Transports Metropolitans de Barcelona (TMB). La primera per al transport soterrani i la segona per al de superfície, sent comuna la direcció i gestió del negoci.

Les societats Projectes i Serveis de Mobilitat, SA i Transports Metropolitans de Barcelona, SL també formen part del Grup TMB, del qual Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA n'és la societat a efectes de formular els Comptes anuals consolidats, per les següents raons:

- L'estratègia de transport del Grup es vertebrava sobre Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA.
- L'activitat de Transports de Barcelona, SA és complementària a la de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA
- Com a conseqüència dels punts anteriors, Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA lidera la política de transports del Grup.

Adicionalment, tant el nombre de viatgers transportats, com la xifra de negoci i el valor dels actius immobilitzats en explotació, ho confirmen.

Aquest Informe de Gestió 2016 del Grup Consolidat de Transports Metropolitans de Barcelona inclou el Compte de Pèrdues i Guanys i el Balanç de situació a 31 de desembre de 2016 del Grup, juntament amb un resum de les principals dades d'activitat de les societats Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA, Transports de Barcelona, SA, i de la societat Projectes i Serveis de Mobilitat, SA, informació que s'ofereix àmpliament desenvolupada en els respectius Informes de Gestió 2016 d'aquestes societats. També inclou un breu resum de l'activitat de la societat Transports Metropolitans de Barcelona, SL durant l'exercici de 2016.

2. Passatgers transportats de TMB

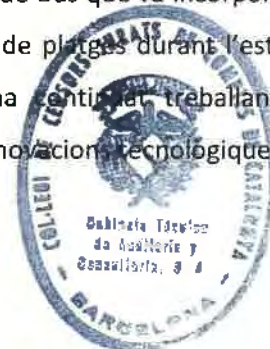
Un dels fets més destacats de l'exercici 2016 ha estat l'increment important de viatgers que s'ha donat en el Sistema tarifari integrat de l'ATM (ha assolit el seu màxim històric de 955 milions de viatgers) i també en el conjunt dels mitjans de Transports Metropolitans de Barcelona (TMB). Així, a TMB (sense incloure el Telefèric de Montjuïc) s'han transportat 577,3 milions de viatgers la qual cosa suposa 4,5 milions més que l'any anterior (+0,8%).

Viatgers transportats a TMB (en milions)

(Xifres en milions)	2016	2015	Diferència	%
Total Ferrocarril Metropolità de Barcelona	381,486	385,002	-3,516	-0,9
Xarxa de Bus	190,100	182,255	7,845	4,3
Bus Turístic	5,546	5,361	0,185	3,4
Tramvia Blau	0,151	0,171	-0,020	-11,5
Total Transports de Barcelona	195,797	187,787	8,010	4,3
Total TMB	577,283	572,789	4,494	0,8

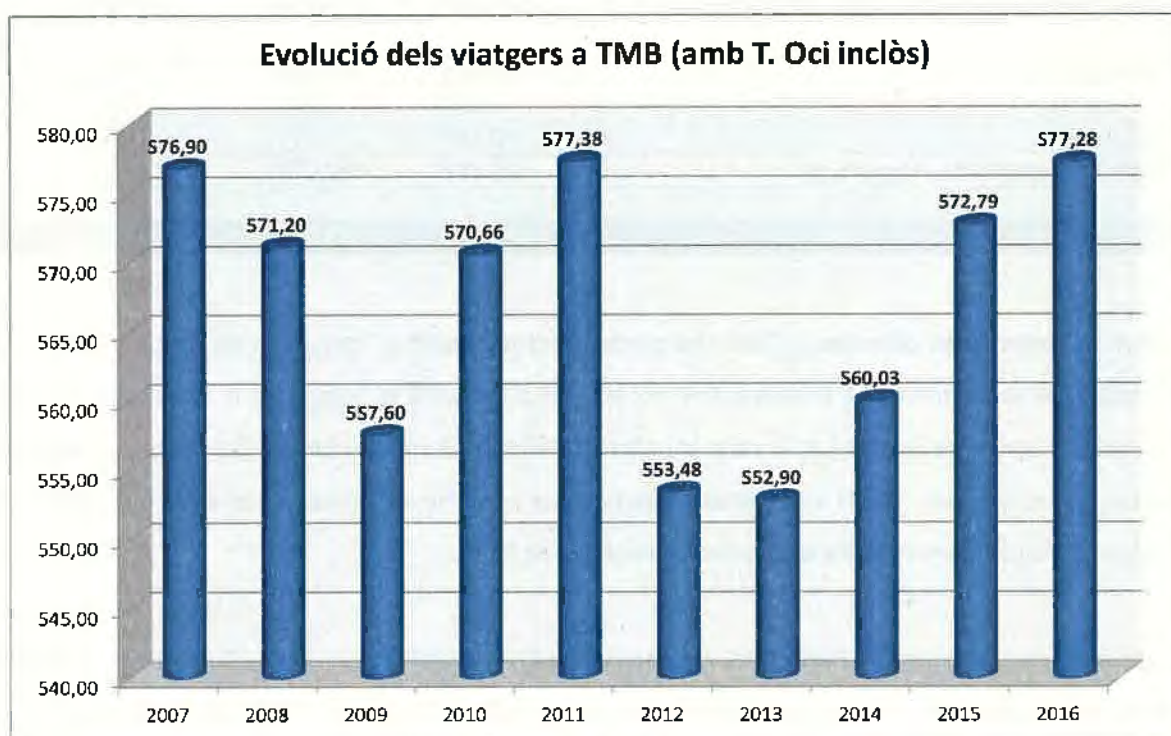
Aquest creixement del passatge a TMB s'ha produït exclusivament a Transports de Barcelona on el nombre de viatgers ha augmentat en 8,0 milions (+4,3%) tot i les 9 jornades de vagues en el servei que es van produir en el primer semestre de l'any. A la xarxa de Metro s'ha produït un descens de 3,5 milions d'usuaris (-0,9%) motivat, principalment, per la conflictivitat laboral que hi va haver durant l'exercici i que va provocar 15 jornades d'aturades en el servei en el primer semestre de l'any.

En el cas de de Transports de Barcelona, que inclou la xarxa regular de bus, el Bus Turístic i el Tramvia Blau, el creixement de passatge s'ha produït sobretot a la xarxa regular de bus, amb 7,8 milions de viatgers més que l'any anterior (+4,3%). A més a més de la millora de la conjuntura econòmica del país, aquest augment cal atribuir-lo també a diverses causes. Una d'elles és la millora del servei d'autobusos. Així, el 18 de setembre es va tornar a posar en marxa el servei en diumenges i festius a les línies de barri (que s'havia suprimit l'any 2012), es van consolidar les actuacions sobre un conjunt de línies incloses dins del Pla de Millora de l'Oferta iniciat al primer trimestre de 2015, que va representar incrementar la capacitat de transport en algunes línies, i també es va posar en marxa, el 29 de febrer, la 4a fase de la Nova Xarxa de Bus que va incorporar les noves línies H4, V11 i V13. Destacar també el reforç que es va fer a les línies de platges durant l'estiu de 2016. Juntament amb aquestes actuacions sobre l'oferta, durant l'any s'ha continuat treballant per augmentar la qualitat del servei com la renovació de la flota, la introducció d'innovacions tecnològiques i les millores en el servei d'informació als clients.

Una altra causa que va contribuir a augmentar els usuaris, fou el transvasament de part del passatge de Metro que va resultar afectat per les 15 jornades de vaga i que va compensar els 9 dies de vaga en el servei de bus. També cal afegir que l'any 2016 va comptar amb 1 dia més de servei ja que fou un any bixest.

Pel que fa als transports de l'oci, s'ha produït un creixement del 3,4% en el nombre d'usuaris del Bus Turístic que han compensat amb escreix el descens de passatge del Tramvia Blau. Aquest últim va interrompre el servei des del 29 d'agost al 9 de setembre de 2016 per unes obres realitzades a l'avinguda del Tibidabo. L'augment de la demanda del Bus Turístic cal atribuir-lo a un increment del nombre de turistes que van visitar Barcelona motivat també per una conjuntura internacional convulsa en algunes zones del Mediterrani.

En el gràfic es mostra l'evolució de la demanda de TMB (amb Bus Turístic i Tramvia Blau inclosos) dels últims deu anys, on es pot apreciar clarament diverses oscil·lacions en la demanda:

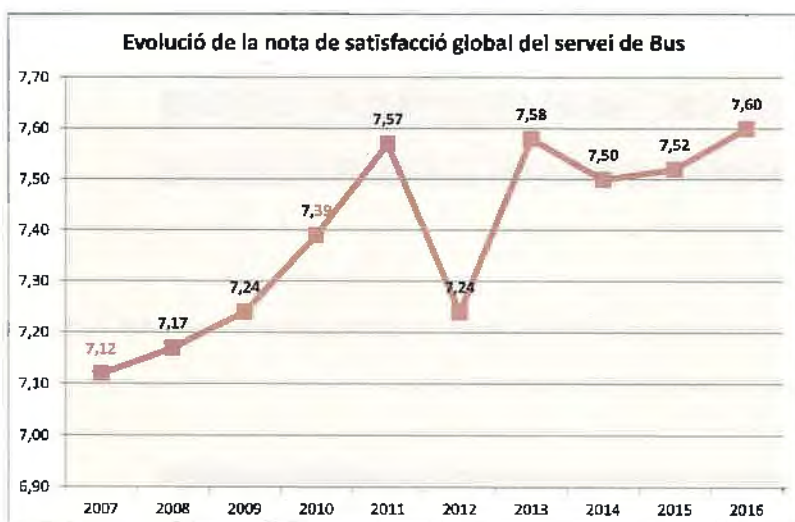
- Disminució de passatge fins l'any 2009, coincidint amb la caiguda de l'activitat econòmica i de la mobilitat en general, arran de l'inici de la crisi econòmica.
- Els anys 2010 i 2011 van coincidir amb ampliacions de la xarxa de metro (prolongacions de les Línies 2, 3 i 5 i la posada en marxa del primer tram de la L9 Nord/10) i es van produir dos anys consecutius d'incrementos de passatge que van culminar l'any 2011 amb la xifra més alta de viatgers del Metro de Barcelona de la seva història.

- De nou es va tornar a produir una davallada de passatge en els anys 2012 i 2013, que és quan es van registrar els valors més baixos dels últims exercicis.
- A partir de l'any 2014 es produeix un nou repunt de la demanda amb dos exercicis consecutius d'increment de viatgers (anys 2015 i 2016) coincidint també amb una millora de la conjuntura econòmica del país. L'any 2016, malgrat la conflictitat laboral, gairebé s'ha igualat la xifra històrica de passatge de l'any 2011 gràcies a la millora de l'oferta de bus i la posada en servei de la línia 9 Sud de Metro.

Un altre aspecte a destacar també és la bona valoració que donen els clients als serveis de Metro i Bus en els estudis de satisfacció dels últims anys. Així, l'any 2016 la nota mitjana atorgada pels usuaris al servei de Bus ha estat un 7,6 (la més alta de la sèrie) i un 7,5 al servei de Metro, en una escala que va del 0 als 10 punts.

3. Oferta del Servei de TMB

En el cas de Metro, la principal novetat de l'any ha estat la posada en servei de la nova línia 9 Sud el dia 12 de febrer. Pel que fa a la xarxa d'autobusos, destaquen sobretot dues actuacions sobre l'oferta: la posada en marxa de la 4 fase de la Nova Xarxa amb les noves línies H4, V11 i V13, i la recuperació del servei en diumenges i festius de les línies de barri el dia 18 de setembre. A més a més, durant l'estiu es van reforçar les línies de platja i també hi va haver altres actuacions com el reforç de la línia 114 i el canvi de recorregut de la línia 165, la qual també va passar a circular durant el mes d'agost, entre d'altres.

3.1. Cotxes-km útils

L'oferta en termes de cotxes-km útils de l'any 2016 s'ha caracteritzat per un augment del 4,2% a la xarxa de Metro i de l'1,1% a la xarxa de superfície.

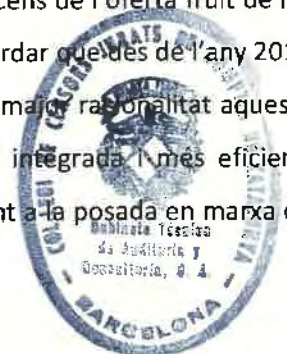
Xifres en milers	2016	2015	Diferència	%
Metro	85.782,75	82.295,51	3.487,24	4,2
TB	40.555,40	40.111,66	443,74	1,1

3.2. Places-km ofertes

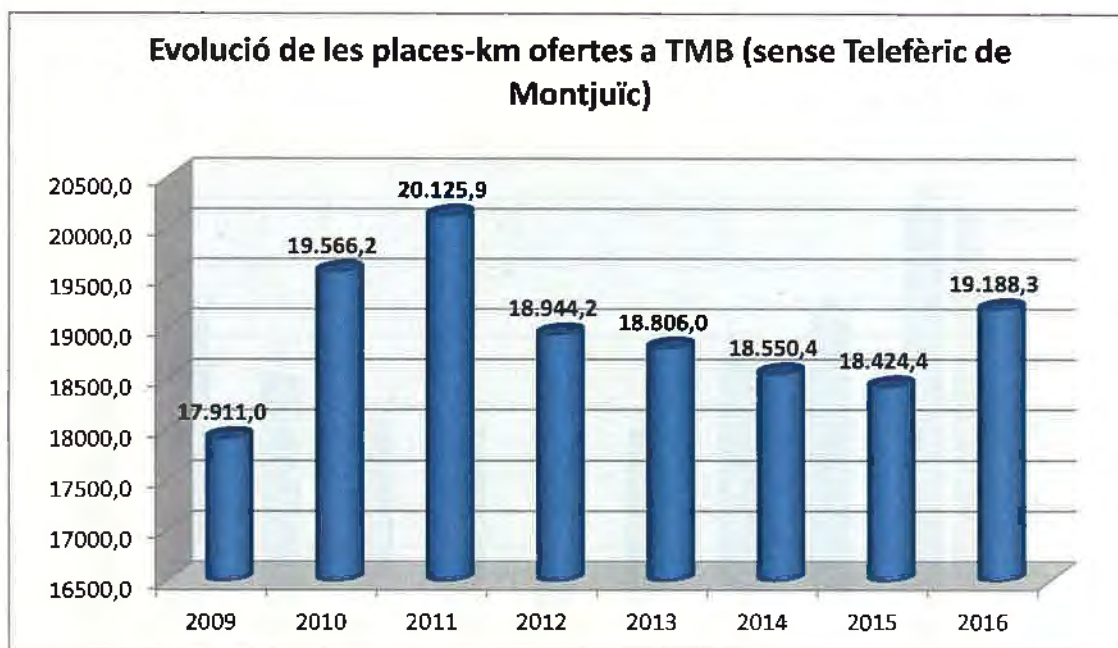
En termes de places-km ofertes, l'oferta conjunta de TMB ha experimentat un creixement del 4,1%, fins a situar-se en un total de 19.188 milions de places-km entre les dues xarxes.

Xifres en milions	2016	2015	Diferència	%
Metro	15.833,29	15.086,12	747,17	5,0
TB	3.355,04	3.338,25	16,79	0,5
TMB	19.188,33	18.424,37	763,96	4,1

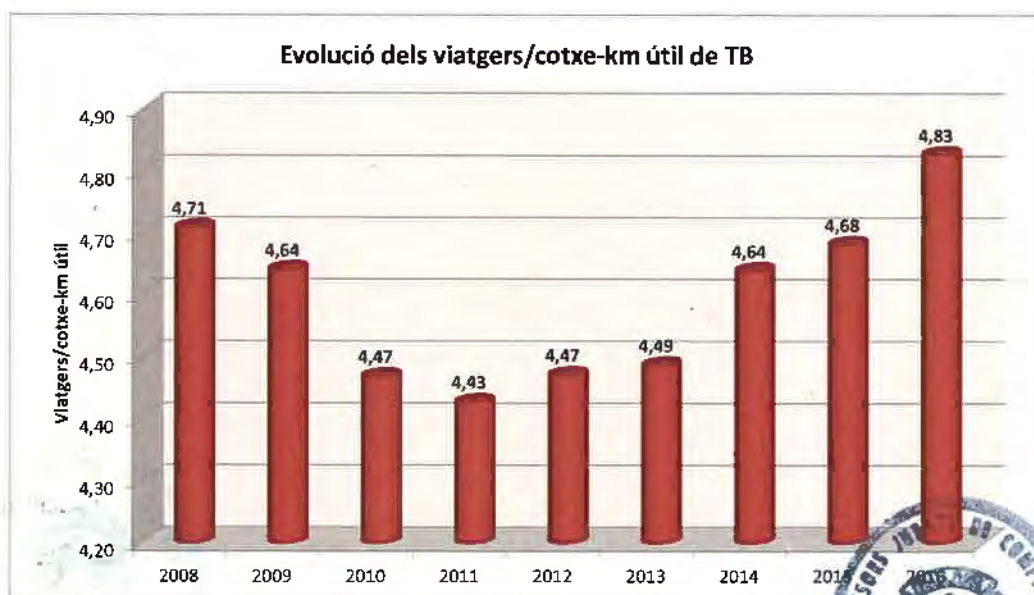
En el gràfic següent es pot observar l'evolució de les places-km ofertes al conjunt dels mitjans de TMB (sense incloure-hi el Telefèric de Montjuïc). A partir de l'any 2011 es pot apreciar un descens de l'oferta fruit de les mesures introduïdes per racionalitzar les despeses. En el cas d'autobusos, cal recordar que des de l'any 2012 s'han posat en marxa 4 fases (16 línies) de la Nova Xarxa de Bus que dota d'una major racionalitat aquesta xarxa, passant d'un model d'acumulació de línies a convertir-se en una xarxa integrada i més eficient, comprensible i útil. L'augment de les places-km de l'any 2016 obeeix principalment a la posada en marxa de

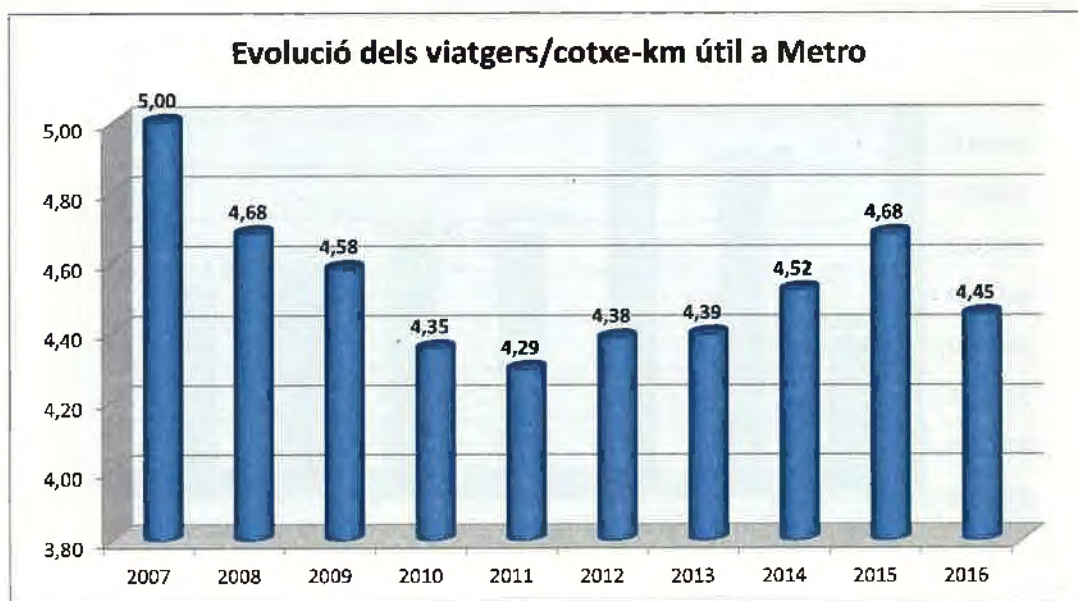
la línia 9 Sud de Metro i la 4a fase de la Nova Xarxa de Bus, juntament amb el retorn del servei en festius de les línies de barri.

Com es pot observar en els gràfics següents, la ràtio de viatgers per cotxe-km útil ha anat incrementant cada exercici a partir de l'any 2012, fruit de les mesures que es van posar en marxa aquell any sobre l'oferta fins arribar, en el cas de Bus, al seu valor màxim de 4,83 viatgers/km útil aquest 2016.

En el cas de Metro, la tendència de creixement d'aquest indicador, iniciada també l'any 2012, es trenca aquest any 2016 per la posada en marxa de la línia 9 Sud.

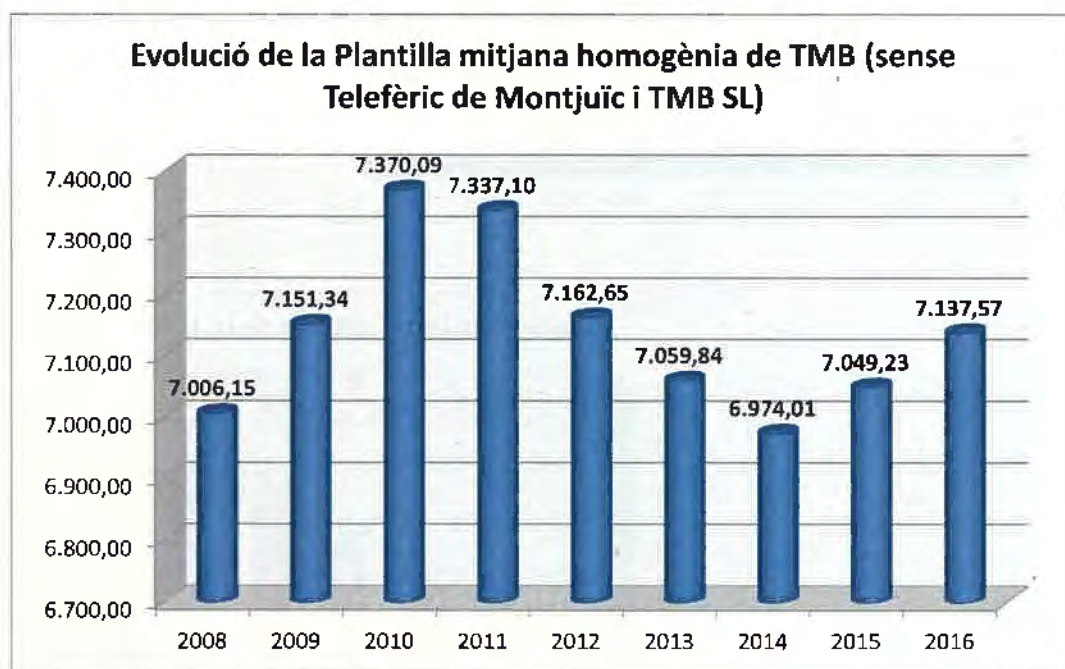
4. Evolució de la plantilla de TMB

La plantilla activa absoluta de TMB (sense incloure la societat que opera el Telefèric de Montjuïc i la Societat TMB, SL) era de 7.744 empleats a 31 de desembre de 2016. Per empreses, la plantilla absoluta a final d'any de FMB era de 3.567 empleats i la de TB de 4.179 efectius. Dins d'aquestes xifres s'inclouen 407 empleats en règim de jubilació parcial, vinculada a un contracte de relleu.

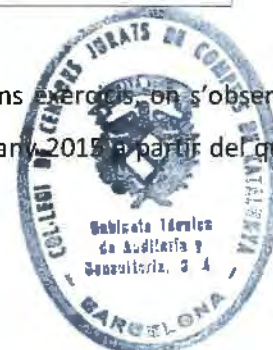
Evolució de la Plantilla mitjana homogènia (no inclou Telefèric de Montjuïc)

	2016	2015	Diferència	Percentatge
Ferrocami Metropolità de Barcelona	3.203,09	3.140,45	62,64	2,0%
Transports de Barcelona	3.934,48	3.908,78	25,70	0,7%
TMB	7.137,57	7.049,23	88,34	1,3%

Per altra banda, si es considera la plantilla mitjana homogènia anual (en termes d'hores per empleat i any) de TMB (sense incloure el Telefèric de Montjuïc i TMB SL), l'any 2016 ha estat de 7.137,57 empleats, és a dir, ha crescut en 88,34 persones respecte l'any anterior. L'augment de plantilla és conseqüència de les ampliacions d'oferta que hi ha hagut l'any 2016 en les dues xarxes explicades anteriorment.

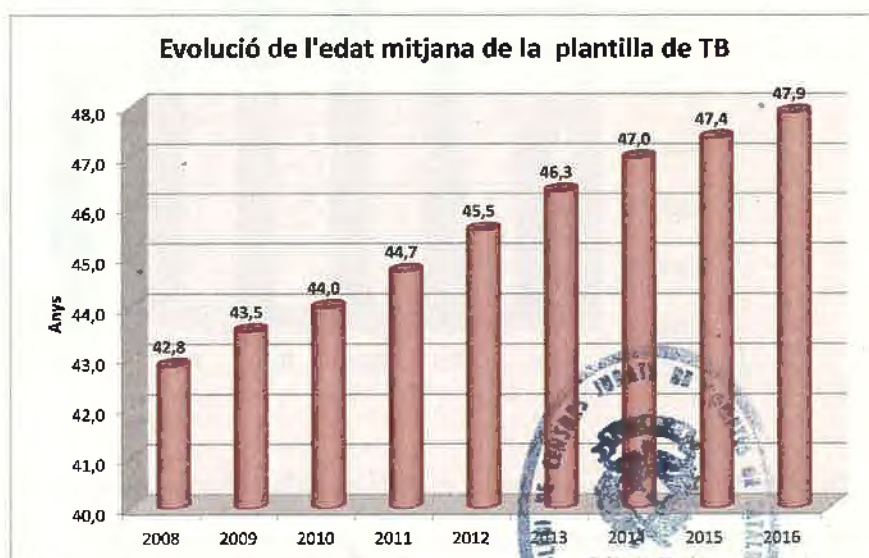
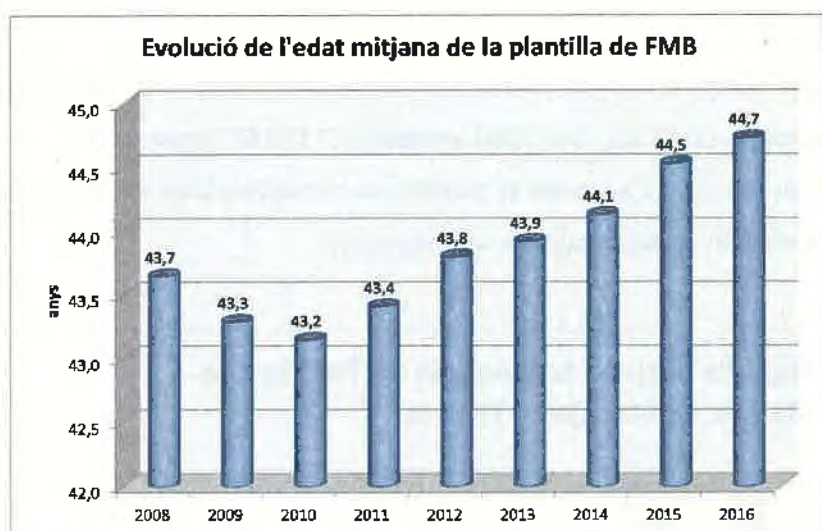
En el gràfic es pot veure l'evolució de la plantilla mitjana homogènia dels últims exercicis, on s'observa un descens a partir de l'any 2010 fins al 2014. Aquesta tendència es va trencar l'any 2015 a partir del qual va tornar a augmentar la plantilla de TMB.

En el cas de FMB, la plantilla mitjana homogènia ha estat de 3.203,09 empleats, la qual cosa representa un increment mitjà d'aproximadament 63 persones respecte l'any anterior. Aquest creixement obeeix principalment al nou personal contractat per posar en servei, el dia 12 de febrer de 2016, el nou tram de la L9 que va des de la Zona Universitària fins a la terminal T1 de l'Aeroport d'El Prat.

Pel que fa a Transports de Barcelona, la plantilla mitjana homogènia s'ha situat en 3.934,48 empleats, és a dir, ha crescut en 25,7 efectius. L'augment s'ha concentrat principalment en el col·lectiu de conductors i és fruit de l'augment d'oferta derivat de les actuacions descrites anteriorment.

L'edat mitjana de la plantilla activa de FMB ha estat de 44,73 anys mentre que a TB era de 47,90 anys a 31 de desembre de 2016. El descens de plantilla dels últims anys ha vingut acompanyat també d'un progressiu envelliment de la plantilla en les dues societats.

5. Principals dades de les xarxes de Metro i Bus

5.1. Dades de la xarxa de Metro.

Les principals dades de la xarxa de Metro, a 31 de desembre de 2016, són les que es detallen a continuació:

Línia	km (*)	Nombre d'estacions	Trens programats en Hora Punta	Interval de pas en Hora Punta
1	20,2	30	26	3'44"
2	12,8	18	19	3'28"
3	17,8	26	26	3'21"
4	16,5	22	19	4'03"
5	18,6	26	30	2'58"
L9 Nord/L10	10,4	12	6 i 4	3'00"
L9 Sud	19,7	15	9	7'19"
11	2,3	5	2	7'30"
Funicular	0,7	2	2	10'00"
Total xarxa	119,0	156	143	

La Línia 11 té 3 trens de 2 cotxes i la resta de línies tenen trens quintuples
 Funicular: 2 trens de 3 cotxes
 L'interval de 3'00" correspon al tram comú de L9 Nord i L10, en els trams individuals és de 6'00"

(*) Nou criteri de mesura per adequar-se als estàndards internacionals del transport ferroviari on es mesura la distància tenint en compte el servei comercial.

De les 156 estacions de la xarxa, inclòs el Funicular de Montjuïc, n'hi ha 108 de senzilles, 18 amb una correspondència i 4 amb dues correspondències.

El parc mòbil del Metro (sense Funicular), a 31 de desembre de 2016, estava format per 168 trens quintuples i 3 trens dobles. Això representa un total de 846 cotxes, dels quals 678 són motors i 168 remolcs, tal i com es desglossen per sèries en el quadre següent:

	Motors	Remolcs	Total Cotxes	TOTAL TRENS
Sèrie 2000	24	6	30	6
Sèrie 2100	60	15	75	15
Sèrie 3000	72	18	90	18
Sèrie 4000	96	24	120	24
Sèrie 5000	156	39	195	39
Sèrie 6000	40	10	50	10
Sèrie 9000	224	56	280	56
Sèrie 500 (*)	6	0	6	3
Total cotxes	678	168	846	168 quintuples
(*) Els trens de la sèrie 500 són dobles				3 dobles

Per altra banda, el Funicular de Montjuïc compta amb una flota de 2 unitats de 3 cotxes cadascuna.

5.2. Dades de la xarxa de Bus.

DADES DE LA XARXA A 31 DE DESEMBRE DE 2016	
	TOTAL
Nombre de línies (a)	99
Longitud de la xarxa (a)	857,06
Nombre de parades (a):	2.529
	<i>amb marquesina:</i>
	1.338
	<i>amb pal de parada:</i>
	1.191
Quilòmetres de carril bus	172,22

DADES DE LA FLOTA A 31 DE DESEMBRE DE 2016	
	Núm vehicles
Autobusos Estàndards:	603
	<i>Propulsats amb gasoil:</i>
	232
	<i>Propulsats amb GNC:</i>
	244
	<i>Híbrids amb motor dièsel i elèctric:</i>
	112
	<i>Híbrids amb motor de GNC i elèctric:</i>
	13
	<i>Propulsats únicament amb motor elèctric</i>
	2
Autobusos Articulats:	301
	<i>Propulsats amb gasoil:</i>
	144
	<i>Propulsats amb GNC:</i>
	128
	<i>Híbrids amb motor dièsel i elèctric:</i>
	27
	<i>Propulsats únicament amb motor elèctric</i>
	2
Midibusos:	25
	<i>Propulsats amb gasoil:</i>
	24
	<i>Híbrids amb motor dièsel i elèctric:</i>
	1
Minibusos (propulsats amb gasoil):	52
Autobusos de 2 pisos (propulsats amb gasoil):	72
Autobusos Jardineria (propulsats amb gasoil):	4
Autobusos Biarticulats (híbrids amb motor dièsel i elèctric)	3
TOTAL FLOTA	1.060

RESUM FLOTA PER TIPUS DE COMBUSTIBLE:	
Autobusos propulsats amb gasoil:	528
Autobusos propulsats amb GNC:	372
Autobusos híbrids:	156
	<i>híbrids motor dièsel i elèctric</i>
	143
	<i>híbrids motor de GNC i elèctric</i>
	13
Autobusos propulsats amb motor elèctric	4
TOTAL FLOTA	1.060
Nombre d'autobusos adaptats a PMR	1.060
Nombre d'autobusos equipats amb aire condicionat (b)	1.056
Flota necessària per al servei (feiner en hora punta oferta d'hivern) (C)	834

NOTES:

(a) No inclou les línies especials de Bus Turístic ni el Tramvia Blau ni tampoc les línies 80, 81, 82 i 83 contractades a Sagalés.

(b) La diferència amb el total de la flota correspon als autobusos jardineria

(c) La diferència entre el total de vehicles i la flota necessària per al servei (que no inclou les línies del Bus Turístic) obeeix al parc operatiu en reserva i a la flota en revisió, ITV, etc.

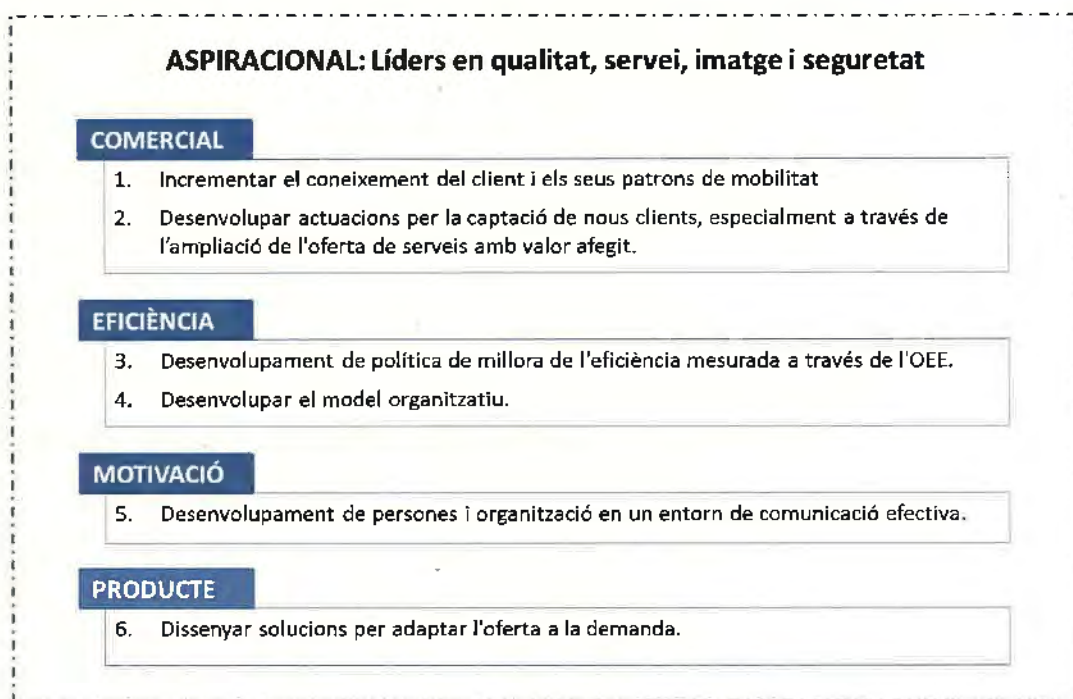
6. Novetats, millores i projectes

a) Ferrocarril Metropolità de Barcelona

Objectius de Millora Fonamental (OMF) de Metro 2016:

L'any 2016 es va encetar amb diverses sessions de treball i debat on, partint del rumb que es va marcar l'any anterior i d'unes primeres línies estratègiques, es va treballar amb la seva revisió, obtenint així un conjunt de 6 línies que defineixen el marc d'actuació global cap on vol evolucionar l'equip de Metro.

Aquesta revisió de l'estratègia realitzada va portar a treballar en 4 grans línies d'avanç: comercial, eficiència, motivació i producte. I els objectius definits són els que es recullen a continuació:

Amb aquestes premisses, es va començar a treballar en el si de la Xarxa de Metro en una nova metodologia de desenvolupament de projectes anomenada Objectius de Millora Fonamental (OMF).

Els objectius (OMF) que es van definir per treballar al llarg de l'any 2016 es van escollir de manera consensuada per tot l'equip de Metro. Es van crear grups de treball multidisciplinaris i autònoms que van permetre la definició i implantació d'accions que duguessin a la millora efectiva. Els nou objectius treballats al llarg de l'any han estat:

1. Millora de l'eficiència del Manteniment i l'Operació (OEE).
2. Reducció de l'Absentisme.
3. Foment de l'autoprotecció.
4. Aposta per la Seguretat (Prevenició de riscos laborals, procediments, Seguretat ferroviària).
5. Projecte DARWIN.
6. Revisió del procés de planificació.

7. Manteniment 2020.
8. Línia 9 tram Sud.
9. Adaptació de l'oferta a la demanda.
10. Conveni de Metro.
11. Anàlisi, disseny i implementació de processos a l'àrea de persones.
12. Nou reglament de circulació.

El desenvolupament d'aquests objectius queda recollit àmpliament en l'apartat 1.7. de l'Informe de Gestió 2016 de la societat Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA.

b) Transports de Barcelona

L'any 2016 en l'àmbit de la xarxa d'autobusos s'ha treballat en un conjunt de projectes que es detallen a continuació:

1. En busca de l'eficiència i la millora mediambiental. Aposta per la mobilitat elèctrica:
  - Continuació del projecte ZeEus. Promoció de l'autobús d'emissió zero.
  - Càrrega d'oportunitat (autobusos elèctrics).
  - Projecte europeu ELIPTIC de nova estació de càrrega ultraràpida per a l'electrificació del transport urbà.
  - Proposta de projecte de minibús elèctric.
  - Procediment cycle SORT per a vehicles híbrids endollables de GNC destinat a mesurar i comparar el consum de vehicles d'aquests tipus.
  - EBSF-2, disseny de l'autobús del futur.
2. Aposta per la tecnologia: Principals projectes tecnològics en curs:
  - Millores relacionades amb el Sistema d'Ajut a l'Explotació (SAE). SAE central – Integració de mesures reguladores.
  - Projecte de Planificació i prestació del servei (PPS).
  - Renovació de les màquines de liquidació per obsolescència.
  - Projecte de cotxe sancionador del carril bus.
3. Projectes de coordinació de la programació i manteniment de la flota:
  - Pla d'inspeccions predictives, Pla de capacitat i optimització dels Plans de manteniment preventiu de la flota.
  - Desenvolupament del nou model d'anàlisi de costos del manteniment.

- Pla de millores tecnològiques ROMMI. Projectes de millores tecnològiques orientades cap a la millora del manteniment.
  - Renovació de les PDA dels magatzems i validació de la Plataforma SAP MOVILIZER.
  - Auditoria energètica RD 56/2016.
  - Desenvolupament d'eines d'anàlisi per a la certificació ISO 50.001.
  - Projecte d'anàlisi de millores en la gestió de materials.
4. Projectes desenvolupats en l'àmbit d'infraestructures.
  5. Principals actuacions als centres operatius de negoci (CON).
  6. Principals actuacions al Centre de suport de la xarxa (CSX).

Tots aquests projectes i actuacions es desenvolupen àmpliament en l'apartat 1.6 de l'Informe de Gestió 2016 de Transports de Barcelona, 5A.

7. Esdeveniments de l'exercici

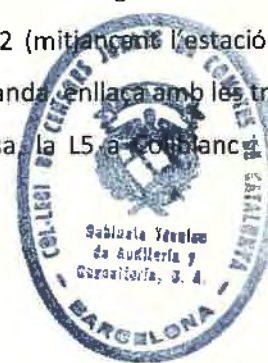
◆ Posada en marxa la Línia 9 Sud de Metro

L'any 2016 va començar amb una gran activitat de proves de sistema i marxa en blanc per poder arribar a la data del 12 de febrer quan es va inaugurar l'anomenada L9 Sud, que comprèn el tram entre les estacions Aeroport Terminal 1 i la Zona Universitària, amb 19,7 Km i 15 estacions, totes elles accessibles. A partir d'aquell moment, el que es coneixia com a L9 (corresponent al tram 4), es va passar a anomenar-se L9 Nord, amb 10,4 Km i 12 estacions. La posada en servei d'aquesta línia ha suposat que el 27% de la xarxa de metro sigui completament automàtica. Per subratllar aquest moment històric, TMB va crear un bitllet especial per a dos viatges el dia de la inauguració que es va distribuir gratuïtament a les estacions.

Prèviament, el dia 30 de gener es va fer un parèntesi en el període de marxa en blanc per dur a terme una simulació d'aglomeracions en dos punts de la xarxa, realitzada amb l'ajuda indispensable i desinteressada de més de 2.000 voluntaris. Els participants, registrats prèviament, van entrar a partir de les 10 del matí per les estacions de Cèntric, Torrassa i Collblanc, des d'on es van traslladar en trens a les dues estacions més singulars del traçat, la d'Aeroport T1 i la de Fira.

Va ser la primera vegada que a Metro de Barcelona es posa en servei un tram/línia de metro amb aquestes dimensions d'un sol cop, i va representar un gran repte, tant a nivell tècnic com organitzatiu. La L9 Sud uneix per un costat les dues terminals de l'aeroport amb el recinte de Fira 2 (mitjançant l'estació de Fira amb connexió directa al vestíbul i sense haver de sortir al carrer) i, per altra banda, enllaça amb les tres línies més importants de metro: la L1 a l'estació de correspondència de Torrassa, la L5 a Collblanc i la L3 a Zona Universitària.

Tal i com estava previst, l'oferta de servei nominal en aquesta línia consta d'un carrusel amb 9 trens amb un interval de 7'19" (aquest interval ve donat per la via única entre Collblanc i Zona Universitària) amb oferta plana des de les 6 del matí fins a les 21h.

La flexibilitat que dona el fet de ser una línia completament automàtica, possibilita poder reforçar el servei davant de situacions programades, com esdeveniments a la Fira, mitjançant dobles carrusels que permeten arribar a intervals de 3 minuts i mig, o fer reforços puntuals davant d'aglomeracions que es puguin produir en dies de futbol i altres situacions (injectant automàticament un o més trens si fos necessari).

La nova línia 9 Sud compta amb l'existència d'una tarifa especial per als viatges amb inici o final a Aeroport T1 i Aeroport T2, i, per tant, la validació de sortida en aquestes estacions.

◆ **Reobertura del Funicular de Montjuïc després de modernitzar les serve instal·lacions i trens**

El 25 d'abril de 2016 el Funicular de Montjuïc va obrir de nou les portes al públic en horari habitual, un cop finalitzades les tasques de renovació i la revisió a fons de la instal·lació i del seu material mòbil, pel qual havia estat aturat des del 2 de novembre de 2015. Aquesta renovació es va fer després de 23 anys de prestació de servei i haver superat les 22.500 hores de funcionament, i es va aprofitar també per posar-lo al dia pel que fa la normativa del transport per cable.

Durant el temps que va estar aturat, s'hi van realitzar treballs d'actualització i modernització integral del material mòbil en un taller extern (renovació de la carrosseria, substitució del sistema hidràulic de frens i del comandament dels trens, entre d'altres). També es va aprofitar per fer tasques de recondicionament de les instal·lacions. Es va canviar el sistema de comandament i control i s'hi van substituir els cables tractors superior i inferior, així com el cable del contrapès. També es va millorar la megalònia, l'equalització i el circuit de videocàmeres.

A la fase final de la revisió es van fer els ajustos i proves de funcionament de tots els nous equips i funcionalitats del sistema de transport per cable perquè pogués tornar a obrir les portes al públic amb les prestacions i la seguretat garantides.

◆ **Prova pilot de càrrega ràpida de telèfons mòbils en quatre estacions de metro de la línia 2**

Quatre estacions de la línia 2 de metro van incorporar carregadors de dispositius mòbils d'alta potència que els usuaris poden utilitzar gratuïtament per reomplir les bateries dels seus dispositius mòbils personals. Aquesta prova pilot, impulsada per FMB de la mà de l'empresa catalana *Yupcharge*, es preveu aplicar-la també en alguns trens, per poder valorar si s'estén més endavant al conjunt de la xarxa de metro de Barcelona.

Els carregadors, equipats amb quatre ports USB, estan situats a les dues andanes de Sagrada Família, a les andanes direcció Badalona Pompeu Fabra de les estacions de Passeig de Gràcia i de Paral·lel, i al vestíbul

d'intercanvi d'Universitat. Són fàcilment localitzables gràcies a la senyalització informativa del servei de càrrega.

◆ **Acord de finançament per fer arribar el metro als barris de la Marina**

El dia 27 de desembre de 2016, la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona van signar un conveni de col·laboració per al finançament de diverses actuacions que es duran a terme a la línia 10 Sud durant el proper any 2017, i que permetran fer arribar aquest mitjà de transport als barris de la Marina.

Les dues administracions van signar el conveni de finançament que preveu la compra, per part de l'Ajuntament de Barcelona, d'un conjunt de béns immobles, titularitat de la Generalitat, prèviament valorats en 40 milions d'euros, amb el compromís que aquest import es destini íntegrament a la línia 10 Sud per posar en funcionament dues noves estacions (Foneria i Foc Cisell) que donaran servei a una població potencial de 70.000 habitants.

◆ **La Nova Xarxa de Bus va créixer amb 3 noves línies (H4, V11 i V13)**

El passat 29 de febrer van entrar en funcionament tres noves línies de la Nova Xarxa de Bus, una d'horitzontal (H4) i dues de verticals (la V11 i la V13). Amb aquesta nova fase, la quarta, es va arribar a les 16 línies d'altas prestacions en funcionament de les 28 previstes. Aquesta fase va venir precedida d'un procés participatiu, desenvolupat la tardor de 2015, que va incloure reunions amb les entitats del Pacte per la Mobilitat, reunions als districtes, amb veïns i entitats, punts informatius a les zones afectades i visites al centre de regulació de TMB.

Les noves línies són:

- H4 (Zona Universitària – Bon Pastor) amb una longitud de 14,85 km (semisuma dels recorreguts d'anada més tornada).
- V11 (Estació Marítima (WTC) – Bonanova) amb una longitud de 6,87 km (semisuma dels recorreguts d'anada més tornada).
- V13 (Pla de Palau – Avinguda del Tibidabo) amb una longitud de 7,52 km (semisuma dels recorreguts d'anada més tornada).

Nova Xarxa amb 16 línies

Arran del desplegament d'aquesta quarta fase, es va realitzar un conjunt d'actuacions d'arranjament de la infraestructura que es van concretar en la delimitació de 7 km de nous carrils bus, l'ampliació de la capacitat de la plaça Alfons Comín, la instal·lació i reprogramació de semàfors, la implantació de 49 noves parades i l'adequació de 8 de les existents.

Així mateix, com a conseqüència del desplegament d'aquesta fase, es van realitzar les modificacions següents en la xarxa de línies de bus convencionals:

- Supressió de les línies 14, 58, 64 i 73.
- Línia 20: va escurçar el seu recorregut que va passar a ser d'Av. Roma a Pl. Congrés.
- Línia 22: va escurçar el recorregut que va passar a ser de Pl. Catalunya a Av. del Tibidabo.
- Línia 60: va escurçar el seu recorregut passant a ser de Besòs/Verneda a Av. d'Esplugues.
- Línia 92: va escurçar el seu recorregut que va passar a ser del Passeig Marítim a Av. Tibidabo.

A fi de facilitar la màxima disponibilitat d'informació de servei en temps real per als usuaris, les parades més importants dels tres nous recorreguts que no tenien dispositius tecnològics es van equipar amb 54 pantalles lluminoses, allotjades en marquesines, i 10 pals solars d'informació (que no necessiten connexió elèctrica a la

xarxa) d'un model millorat, totes amb capacitat per donar les previsions de temps d'arribada dels autobusos i comunicar alteracions.

La posada en marxa d'aquesta fase va comptar amb una campanya informativa sobre el desplegament de les 3 noves línies, amb el lema "Més xarxa, més ciutat". L'acció tenia com a objectiu informar els ciutadans de les noves línies i dels canvis que van implicar la seva posada en servei (afectacions, noves parades, etc.); alhora que recordava els beneficis que té per a la ciutat.

Així, l'Ajuntament de Barcelona i TMB van instal·lar i repartir: Banderoles, cartells en suports publicitaris de la ciutat i de TMB i als autobusos, cartells en porteries, informació a les marquesines de les parades d'autobús, Oficines d'Atenció Ciutadana i equipaments públics i fullets dirigits a la gent gran distribuïts en casals i biblioteques. També, des del dia 22 de febrer, es van desplegar informadors als intercanviadors i a les parades d'autobús que atendien presencialment els usuaris i distribuïen fullets. Eren més de 150 persones, comptant els empleats de TMB en situació de prejubilació, formades especialment per a l'acció informativa. A banda, també s'informava els ciutadans a través del telèfon del 010, la web www.novaxarxabus.bcn.cat i les xarxes socials (*Twitter, Facebook*).

Properes fases:

El mes de juliol de 2016 es va donar el tret de sortida al treball conjunt de la direcció de Mobilitat de l'Ajuntament, TMB i els districtes per elaborar una proposta, modulada en col·laboració amb les entitats integrants del grup de transport públic del Pacte per la Mobilitat.

Posteriorment, a mitjan gener de 2017 s'iniciarà el procés final d'informació i debat als barris, amb 14 sessions amb veïns, entitats i grups, el qual tindrà una durada de dos mesos.

La proposta que es debatrà preveu la implantació de 12 línies més de la nova xarxa de bus —una d'horitzontal, dues de diagonals i nou de verticals— el desplegament de les quals s'abordarà tècnicament de manera conjunta i s'executarà en dos moments diferents: la tardor del 2017 i la tardor del 2018. Així culminarà la remodelació del transport públic de superfície de la ciutat més important dels darrers anys

◆ ***Les línies de Bus del Barri van tornar a funcionar els diumenges i festius***

Des del passat 18 de setembre totes les línies de Bus del Barri van passar a funcionar els set dies de la setmana, inclosos diumenges i festius. La recuperació d'aquest servei de transport de proximitat va ser possible gràcies a una aportació anyal especial de l'Ajuntament de Barcelona d'1,3 milions d'euros.

El Bus del Barri va tornar així al tipus d'oferta permanent que va estar en vigor entre el 2006 i el gener del 2012 quan, amb motiu de la manca de finançament del sistema de transport públic i juntament amb altres mesures d'estalvi, TMB va haver de suprimir el servei en festius en 20 línies (totes menys la 111-Tibidabo i la 116-La Salut, que tenien indicadors de demanda i de cobertura més elevats). Les línies que tornen a funcionar en diumenges i festius van passar a ser 19 (una menys, ja que la línia 112 va deixar d'existir el juliol del 2013 en ser absorbit el seu trajecte per la 185).

Coincidint amb l'extensió del servei del Bus del Barri als festius, TMB va desenvolupar una campanya de difusió dels recorreguts i horaris d'aquestes línies a través de cartells, fullets i els canals propis de l'empresa, amb el lema "El Bus del Barri no s'atura".

◆ **Pla de renovació de la flota 2016**

Durant aquest any 2016 s'ha realitzat una important inversió per tal de seguir treballant en la millora i l'ampliació del parc ambientalment net de la flota d'autobusos de TMB. A més, s'han posat en marxa alguns dels vehicles comprats durant l'any 2015, que havien estat en fase de proves. Els nous vehicles adquirits aquest any han estat els següents:

- **Autobusos híbrids per a les línies regulars:**

Aquest any s'han comprat 25 nous vehicles Solaris Urbino i 15 nou Volvos 7900. Aquests 40 nous híbrids articulats estaran operatius a principis de 2017. Aquests autobusos incorporen les mateixes prestacions que els 27 comprats l'any passat.

Aquest dos models han estat els primers híbrids articulats que han circulat a l'estat espanyol i tenen com a principals trets característics: 4 portes per al passatge (dues d'entrada i dues de sortida), els connectors USB per a la recàrrega de mòbils, els comptadors de passatgers intel·ligents, etc.

- **Double-deckers descoberts per al Barcelona Bus Turístic:**

El Barcelona Bus Turístic es modernitza (i estrenarà nova imatge al gener 2017). Durant aquest any s'han rebut i posat en funcionament 6 unitats del lot comprat l'any 2015. Aquests nous cotxes de 14 metres de longitud, tres eixos i dos pisos, manufacturats per Sercar a partir de xassis i mecànica Volvo, porten propulsors dièsel amb la qualificació ambiental Euro 6. Aquests nous vehicles de doble pis superen als actuals en capacitat i tenen una línia molt innovadora respecte els anteriors.

D'altra banda, durant l'any 2016 s'ha realitzat una nova compra de 10 vehicles de dos pisos marca Ayats que es posaran en funcionament durant el 2017. Aquests nous cotxes tenen unes prestacions similars al lot comprat l'any 2015 i serviran per seguir treballant en el rejuveniment i la millora ambiental d'aquesta flota.

▪ ***Nous autobusos estàndards per a la flota regular:***

Durant l'any s'han comprat dos lots de vehicles estàndards:

- 18 autobusos MAN propulsats amb gas natural (GNC).
- 10 vehicles MAN amb tecnologia híbrida.

Aquests nous cotxes estaran operatius a principis de 2017 i serviran per substituir les partides de vehicles estàndards donades de baixa per envelliment.

◆ ***Posada en funcionament en període de proves de dos autobusos articulats elèctrics i una estació de càrrega ràpida en ruta***

El 21 de setembre es va fer la presentació dels dos nous autobusos articulats elèctrics que circularan per la capital catalana en el marc del projecte ZeEUS (*Zero Emission Urban bus System*), finançat per la Unió Europea i coordinat per l'Associació Internacional de Transport Públic (UITP). El projecte consisteix en una bateria de proves intensives amb autobusos elèctrics o híbrids endollables d'última generació que tenen lloc en deu ciutats diferents, per donar un impuls decisiu a la recerca i la innovació en tecnologies netes aplicables al transport urbà. TMB lidera les proves a Barcelona en associació amb els fabricants Irizar i Solaris i l'empresa energètica Endesa, i amb la col·laboració d'Enide, la Universitat Politècnica de Catalunya, Idiada i GMV.

Es tracta de dos autobusos articulats Solaris Urbino E, els primers elèctrics purs de 18 metres de longitud que hi ha a l'Estat espanyol, que tenen una capacitat per a uns 110 passatgers, construïts a Polònia per la firma Solaris. Estan propulsats per motors elèctrics de 270 kW i equipats amb tres bateries aptes per a la càrrega lenta, a la cotxera, i ràpida, en ruta. D'aquesta manera, el cotxe pot mantenir una bona operativitat amb unes bateries de dimensions més reduïdes, de 120 kWh, i de menys pes, cosa que n'afavoreix l'eficiència.

Com totes les unitats de la flota de TMB, els Solaris Urbino E18 s'han dissenyat per complir els requisits d'operativitat habituals: 16 hores continuades de circulació a plena càrrega, funcionament de l'aire condicionat els mesos d'estiu i prestacions habituals de confort per als usuaris (plataforma baixa, 37 seients, dos espais per a PMR, rampa, sistemes d'informació a bord, endolls USB per carregar dispositius mòbils...). Compten amb quatre portes, cosa que permet que la pujada de passatgers es faci alhora per les dues de davant.

La novetat tecnològica és el sistema de càrrega dels dos autobusos experimentals, que es fa a través d'un pantògraf retràctil situat a la part superior de la carrosseria. Aquest sistema consta de dos elements. El carregador, que és un pilar d'uns cinc metres d'altura que està ubicat a prop de l'última parada del recorregut de l'autobús i on el vehicle sol fer la regulació abans de reprendre la ruta. En aquest cas, Endesa va construir la infraestructura de càrrega al carrer Cisell, a pocs metres d'una de les terminals de la línia H16. D'altra banda, hi ha el que és pròpiament el pantògraf, un braç mecànic retràctil instal·lat al sostre de l'autobús que es desplega fins a unir-se a la campana del pilar, al qual s'acobla per iniciar la càrrega de la bateria mentre el vehicle està estacionat.

Aquest sistema, també anomenat d'oportunitat, permet omplir fins al 80% de la bateria del vehicle —que sempre es manté per sobre del 40%— en un temps d'entre 5 i 8 minuts, gràcies als 400 kW de potència del carregador. Aquest, a més, està connectat al Centre de Control d'Endesa, des d'on es comparteixen les dades amb el Centre de Regulació d'Autobusos. Aquesta informació permet saber, en temps real, quina activitat està desenvolupant el dispositiu i l'estat del vehicle que s'hi ha connectat.

L'autobús té sensors en dos punts diferents. A la part davantera, hi ha el sensor d'aproximació, que avisa que l'autobús s'està apropant al pilar carregador i prepara el sistema per a la seva posada en marxa. A la part posterior hi ha el sensor de posició, que confirma al braç pantògraf que ja es pot desplegar per acoblar-se a la campana i procedir, així, a la càrrega.

A més d'aquest punt de càrrega, que és el d'oportunitat, Endesa té instal·lats a les cotxeres de TMB dos punts de càrrega nocturna, que aprofiten el descans dels vehicles a la nit per carregar les seves bateries al 100% en un temps aproximat de dues o tres hores.

S'han implementat indicadors operatius per tenir una gestió remota de l'activitat necessària per al monitoratge dels autobusos elèctrics, mitjançant una aplicació (APOLO), que permet conèixer les dades bàsiques necessàries per a l'explotació, tals com: nivell de bateria (SOC), km d'autonomia previstos, estat de la càrrega, alarmes, temperatura d'elements físics i temperatura ambient, etc.

Els nous Solaris Urbino, van començar al mes de novembre els recorreguts regulars en buit a la línia H16 de la nova xarxa de bus, com a pas previ a l'inici de les proves amb passatgers. En aquesta marxa en blanc, els dos vehicles segueixen l'itinerari de la línia H16 (Passeig de la Zona Franca - Fòrum) i s'aturen a les parades, però no accepten viatgers. El dia 30 de gener de 2017 els dos vehicles començaran el seu servei comercial amb passatge dins la línia H16. A bord del bus, uns informadors distribuïran fullets amb un resum dels avantatges ambientals d'aquests autobusos d'última generació, que no emeten gasos ni contaminants de cap tipus.

Posteriorment, TMB construirà una segona estació de càrrega ràpida a la zona del Fòrum que completarà el subministrament d'energia dels dos autobusos en ruta.

◆ **TMB va estrenar nou web corporatiu**

Les línies d'evolució del nou web, que es va estrenar el 5 de setembre, han estat la **usabilitat**, la **navegació**, la **gràfica** i l'**arquitectura**. També s'ha treballat per aconseguir un web més ràpid, tècnicament més eficient i estructuralment més flexible i segur. Gràficament s'ha concebut un producte més equilibrat.

El nou espai també ha significat la caducitat de la versió del web per a mòbils, ja que és responsiu. La **tecnologia responsiva** permet consultar les pàgines web des dels diferents tipus de dispositius mòbils, que actualment marquen la tendència en el consum d'informació. Això ha permès alhora que tots els continguts del web es puguin consultar des del mòbil.

El nou portal dóna continuïtat al compromís de la companyia amb l'**accessibilitat universal**, i ofereix un espai pensat per a tothom, sense limitació per raó de capacitats o de recursos tecnològics. Alhora ofereix tots els avantatges estructurals i de navegació que garanteixen els webs accessibles. Aquest esforç d'adaptació i totes les mesures que s'hi apliquen segueixen les pautes d'accessibilitat al contingut web 2.0 (WCAG 2.0) del Consorci *World Wide Web (W3C)* i estan certificades amb el nivell doble A.

La **nova estructura** del web està pensada perquè cada tipus d'usuari pugui trobar el que busca: residents a Barcelona que es mouen amb transport públic, viatgers i visitants, informació comercial per a negocis, així com aspectes corporatius, educatius o professionals per a altres públics.

Finalment, destacar que durant l'any 2016 el web de TMB ha rebut més de 12,5 milions de visites de les quals 9,2 milions corresponen al web anterior (versió escriptori més versió de telèfon mòbil) i 3,3 milions pertanyen al nou web. Això representa un creixement de més de 2,6 milions de visites respecte l'any 2015.

◆ **La flota auxiliar de TMB es renova amb vehicles elèctrics**

Aprofitant la renovació que s'havia de fer de bona part de la flota auxiliar i apostant per la mobilitat elèctrica i sostenible, s'hi han incorporat 12 nous vehicles amb motor elèctric (8 furgonetes i 4 cotxes). Tres de les 8 furgonetes elèctriques Nissan NV 200 adquirides han passat a formar part de la flota de vehicles d'assistència de TB, i els 4 cotxes Nissan Leaf comprats ho han fet dins la flota d'inspecció de TB. A Metro s'han incorporat 5 d'aquestes furgonetes elèctriques.

◆ **TMB va ser distingida amb diversos guardons**

- *TMB va rebre el certificat d'empresa integrada a la xarxa espanyola d'empreses saludables*

L'Institut Nacional de Seguretat i Higiene en el Treball (INSHT) va atorgar a TMB el reconeixement de "bones pràctiques empresarials en la promoció de la salut en el treball". L'Institut va certificar TMB com una empresa integrada a la xarxa espanyola d'empreses saludables.

TMB té un recorregut de 25 anys en la promoció d'hàbits saludables i en la implantació, progressivament, dels diferents programes que es posen a l'abast dels treballadors i treballadores, com són: la prevenció de lesions i malalties professionals, la prevenció de malalties comunes, la promoció de la salut, el benestar laboral i l'atenció social i assistència sanitària.

- *TMB educa va aconseguir el segell de qualitat de l'Institut de Ciències de l'Educació*

El segell de qualitat de l'Institut de Ciències de l'Educació (ICE) de la Universitat de Barcelona es va atorgar per les activitats que es desenvolupen a través del projecte educatiu TMB Educa. Aquest projecte es va posar

en marxa el febrer del 2015 fruit d'un conveni entre l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona (IMEB) i l'Institut de Ciències de l'Educació (ICE) de la Universitat de Barcelona, amb l'objectiu d'analitzar les bones pràctiques existents, oferir elements de millora i, en definitiva, contribuir a optimitzar l'oferta educativa de la ciutat.

L'informe final del procés d'acreditació, elaborat per la direcció de Promoció Educativa de l'Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona (IMEB), va valorar positivament l'interès, la dedicació i la professionalitat amb què es treballa des del projecte educatiu TMB Educa. També s'hi va destacar la qualitat de l'oferta educativa que es realitza, així com la concreció pedagògica per a les escoles, instituts i cicles formatius.

- *Premi Innova eVIA per la recerca en infoaccessibilitat al bus i al metro*

"Eliminant barreres en el transport públic" és el títol del projecte pel qual la Fundació TMB va obtenir el premi Innova eVIA 2016, juntament amb la Fundació Vodafone i l'ONCE. Concretament, TMB va guanyar el premi Innova eVIA Projecte per la seva recerca en la millora de l'accessibilitat, tant al metro com a l'autobús, a través de la innovació tecnològica.

Es va premiar el projecte tecnològic de recerca i desenvolupament (R+D) per facilitar l'ús del transport públic a persones cegues o amb baixa visió, en estacions de metro i parades d'autobús, mitjançant aplicacions en dispositius mòbils i balises de radiofreqüència (*beacons*). El mes de febrer les tres institucions van presentar una versió de prova d'aquest sistema, amb una demostració pràctica, a l'estació de Fira de la línia 9 Sud de metro.

Els premis Innova distingeixen l'esforç i l'excel·lència científica i innovadora al sector de les TIC aplicades a la salut, l'accessibilitat i la vida activa i independent.

8. Compte de Pèrdues i Guanys del Grup Consolidat de TMB

L'exercici de 2016 ha transcorregut dins d'una conjuntura de creixement econòmic positiu de les economies catalana i espanyola, en el qual TMB ha operat dins el marc financer estable de referència que representa el Contracte Programa 2014-2017 i el Pla Marc 2014-2031 de Sanejament Financer del Sistema de Transport Públic de Refinançament del Deute, que es va aprovar el 6 de març de 2014 per part del Consell d'Administració de l'ATM.

També l'any 2016 ha vingut marcat, sobretot, per la posada en marxa del tram de la nova línia 9 Sud de Metro, el dia 12 de febrer de 2016, la qual cosa ha repercutit sobre el compte de Pèrdues i Guanys del Grup Consolidat de TMB.

A continuació s'analiza l'evolució dels ingressos i les despeses d'exploració:

- Ingressos d'exploració:

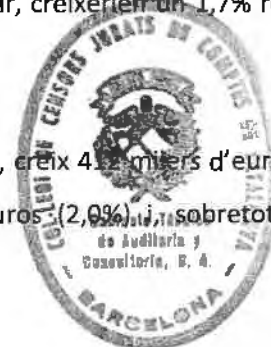
El total d'ingressos del grup consolidat de TMB (sense incloure les subvencions al servei) ha crescut en 16,7 milions d'euros (un 4,0%) respecte l'exercici anterior. Això s'ha degut sobretot a: per un costat, un increment dels ingressos per vendes en 11,0 milions d'euros (2,8%), gràcies al creixement de passatge que s'ha produït en el conjunt dels mitjans de TMB, i, per una altra banda, a un augment dels ingressos accessoris de 5,7 milions d'euros (un 27,3%). Aquest últim s'explica principalment pels ingressos procedents de la facturació de serveis a les administracions públiques derivats de les tasques de manteniment d'infraestructures que realitza TMB a les línies 9 Nord/L10 i que aquest any han crescut per la incorporació de la nova línia 9 Sud. Per contra, les subvencions especials han disminuït en 47 milers d'euros (-0,5%).

Finalment, les Subvencions al servei han crescut en 33,7 milions d'euros (un 10,4%) a causa principalment de la posada en marxa de la línia 9 Sud.

- Despeses d'exploració:

La nova línia 9 Sud explica majorment l'augment de les despeses d'exploració abans d'amortitzacions, les quals han incrementat en 51,9 milions d'euros (+7,8%) respecte l'any anterior. Ara bé, si s'exclouen els cànon de la les Línies 9 Nord/L10 i L9 Sud i el rènting dels trens (que en conjunt han crescut en 42,8 milions d'euros), l'augment de les despeses seria de 9,0 milions d'euros, és a dir, creixerien un 1,7% respecte l'any anterior.

Les partides que més han incrementat han estat: la d'Aprovisionaments, creix 4,1 milers d'euros (2,3%), les despeses de personal operatiu, que augmenten en 7,4 milions d'euros (2,0%), i, sobretot, els Serveis

Exteriors, que incrementen en 52,2 milions d'euros (+23,5%), dels quals 42,8 milions obeeixen a l'augment dels cànon de la línia 9 Nord/L10 i 9 Sud i el rènting dels trens, i 9,4 milions d'euros a la resta de partides que s'agrupen dins els Serveis Exteriors. Dins d'aquestes últimes, les partides que més han augmentat, han estat les següents: les despeses de reparació i conservació d'elements de transport, maquinària i instal·lacions fixes, la seguretat i vigilància, les despeses en informadors del Bus Turístic, les despeses en treballs d'informàtica i les de neteja de vehicles i edificis, entre d'altres.

Les despeses de Personal han crescut 7,4 milions d'euros (+2,0%) com a conseqüència de l'augment de plantilla per la nova línia 9 Sud, i l'augment d'oferta de la xarxa de bus comentat anteriorment, i per l'aplicació del nou Conveni col·lectiu de bus signat al 2016.

Per altra banda, destaca la reducció de les despeses de Carburant i energia en 3,6 milions d'euros (-7,3%) respecte l'any 2015. Aquesta disminució s'ha produït tant a les despeses de gasoil i gas natural dels autobusos com a les d'energia elèctrica de Metro. En el primer cas, bàsicament pel descens del preu mitjà del carburant i, en el cas de Metro, per una disminució del preu mitjà del kWh i per un descens del consum d'energia elèctrica. Pel que fa als autobusos, el dia 1 d'agost de 2016 es va contractar una cobertura del 20% del consum del gasoil de la flota amb motor dièsel amb inici diferit a 1 de gener de 2017 fins a 31 de desembre de 2017.

Les variacions de les provisions han baixat 1,9 milions d'euros i dins dels Altres Resultats hi ha un ingrés de 2,1 milions d'euros que s'han rebut de l'Agència Tributària en concepte de devolució del cèntim sanitari en l'impost sobre vendes minoristes de determinats hidrocarburs (IVMDH) dels exercicis de 2011 i 2012.

- Resta de despeses:

L'amortització neta (després de subvencions en capital traspassades a l'exercici) ha crescut 0,94 milions d'euros respecte l'any anterior (+1,7%) i les despeses financeres han disminuït en 1,8 milions d'euros, gràcies al descens de les despeses financeres estructurals.

Finalment, el Resultat després d'impost sobre societats ha estat de 4,3 milions d'euros, la qual cosa ha representat un descens de 0,98 milions d'euros respecte l'any anterior.

COMPTE DE PÈRDUES I GUANYS CONSOLIDAT GRUP TRANSPORTS METROPOLITANS DE BARCELONA				
(en milers d'euros)				
	Any 2016	Any 2015	Diferència	% Dif.
A) OPERACIONS CONTINUADES:				
INGRESSOS				
Vendes	397.704	386.685	11.018	2,8
Accessoris a l'explotació	26.738	20.999	5.740	27,3
Subvencions especials	9.445	9.493	-47	-0,5
Subvencions al Servei	356.948	323.267	33.681	10,4
TOTAL INGRESSOS	790.835	740.443	50.392	6,8
DESPESES D'EXPLOTACIÓ				
Aprovisionaments	18.319	17.907	412	2,3
Electricitat/Carburants	45.266	48.826	-3.559	-7,3
Personal operatiu	376.766	369.406	7.360	2,0
Aportació al Sistema complementari de Pensions:	555	657	-102	-15,6
<i>Sistema Complementari de Pensions Contingència Jubilació</i>	0	0	0	
<i>Sistema Complementari de Pensions Contingència Risc</i>	555	657	-102	-15,6
Personal en procés de regulació	749	616	132	21,5
Serveis Exteriors	274.279	222.064	52.214	23,5
Tributs	988	786	203	25,8
Variacions de les provisions	272	2.174	-1.901	-87,5
Deteriorament i Resultats per vendes d'immobilitzat	115	875	-760	-86,9
Altres resultats	-2.129	0	-2.129	
TOTAL DESPESES ABANS D' AMORTITZACIONS	715.181	663.311	51.869	7,8
Amortitzacions	65.931	64.170	1.760	2,7
Subvencions en capital imputades a pèrdues i guanys	-10.673	-9.853	-820	8,3
AMORTITZACIÓ NETA	55.258	54.318	940	1,7
TOTAL DESPESES D'EXPLOTACIÓ	770.439	717.629	52.810	7,4
DESPESES FINANCERES				
Desp. Financeres per sanejament CP	16.657	16.014	643	4,0
Desp. Financeres estructurals	-228	2.218	-2.446	-110,3
TOTAL DESPESES FINANCERES	16.429	18.232	-1.803	-9,9
Participació en Benefici societats posades en equivalència	435	672	-238	-35,4
RESULTAT TOTAL ABANS D'IMPOSTOS	4.401	5.254	-853	-16,2
Impost sobre societats	-124	4	-127	-3.494,5
RESULTAT CONSOLIDAT DE L'EXERCICI PROCEDENT D'OPERACIONS CONTINUADES (Després d'impost s/ Beneficis)	4.278	5.258	-980	-18,6
B) OPERACIONS INTERROMPUDES				
RESULTAT CONSOLIDAT DE L'EXERCICI PROCEDENT D'OPERACIONS INTERROMPUDES (Després d'impost s/ Beneficis)	0	0	0	
RESULTAT DE L'EXERCICI	4.278	5.258	-980	-18,6

9. Balanç de situació a 31 de desembre del Grup Consolidat de TMB

BALANÇ DE SITUACIÓ CONSOLIDAT DEL GRUP TMB			
(En milers d'euros)	Any 2016	Any 2015	Diferència
ACTIU			
ACTIU NO CORRENT	1.093.936	1.092.971	965
Immobilitzat intangible	15.393	13.815	1.578
Immobilitzat material	532.436	516.389	16.047
Inversions immobiliàries	0	0	0
Inversions en empreses del Grup i associades a llarg termini	3.441	4.916	-1.475
Inversions financeres a llarg termini	542.666	557.851	-15.185
ACTIU CORRENT	214.533	152.349	62.185
Existències	9.337	9.195	142
Deutors comercials i altres comptes a cobrar	119.364	71.552	47.812
Inversions financeres a curt termini	10.293	10.491	-198
Periodificacions a curt termini	1.038	486	552
Efectiu i altres actius líquids equivalents	74.500	60.624	13.876
TOTAL ACTIU	1.308.469	1.245.320	63.149
PATRIMONI NET I PASSIU			
PATRIMONI NET	353.258	377.534	-24.276
Fons propis:	294.753	290.476	4.278
<i>Capital escriturat</i>	18.642	18.642	0
<i>Reserves</i>	271.834	266.578	5.256
<i>Resultats negatius d'exercicis anteriors</i>	0	-2	2
<i>Resultats de l'exercici</i>	4.278	5.258	-980
Ajustaments per canvi de valor	-42.841	-22.491	-20.350
Subvencions, donacions i llegats rebuts	101.346	109.549	-8.204
PASSIU NO CORRENT	701.838	695.532	6.306
Deutes a llarg termini	701.838	695.532	6.306
PASSIU CORRENT	253.372	172.254	81.118
Provisions a curt termini	12.413	11.192	1.221
Deutes a curt termini	125.230	63.609	61.620
Creditors comercials i altres comptes a pagar	103.450	90.268	13.182
Periodificacions a curt termini	12.281	7.185	5.096
			0
TOTAL PASSIU	1.308.469	1.245.320	63.149

- *Accions pròpies:*

Les societats del Grup no tenen accions pròpies. Durant l'any no s'han produït transaccions amb accions pròpies.

- *Terminis de pagaments a proveïdors:*

El termini mitjà de pagament a proveïdors a Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA ha estat de 43 dies l'any 2016, a Transports de Barcelona, SA ha estat de 45 dies, a Projectes i Serveis de Mobilitat, SA ha estat de 70 dies i a la societat TMB, SL de 67 dies.

Totes les societats en els últims temps estan adaptant els terminis de pagament a proveïdors amb l'objectiu d'acostar-los al període mitjà de pagament, per sota del màxim establert en la normativa de morositat.

10. Esdeveniments importants després del tancament de l'exercici

Després del tancament de l'exercici no s'ha produït cap esdeveniment remarcable que no estigués contemplat dins dels plans econòmics i operacionals previstos per a l'any 2017.

Tanmateix, el Consell d'Administració de l'Autoritat del Transport Metropolità (ATM) del 14 de desembre de 2016 va acordar per a l'any 2017 la congelació dels preus dels títols de transport a l'àrea de Barcelona (títols integrats i bitllet senzill, entre d'altres) tal com havien acordat anteriorment la Generalitat de Catalunya, l'Ajuntament de Barcelona i Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB). Altres novetats són: l'allargament de la vigència de la T-12 fins als 16 anys (que passarà a anomenar-se T-16), l'ampliació de l'accés a les bonificacions per als aturats (se substitueix la T-Trimestre per una targeta T-Mes al preu de la targeta T-10 d'1 zona), que entraran en vigor al març de 2017, i la creació de la targeta multipersonal especial de dos viatges, amb un preu d'1,8 euros, que només es podrà comprar i utilitzar els dies d'episodi ambiental de contaminació.

Aquest paquet de mesures suposen un increment del dèficit del sistema de quasi 20 milions d'euros. Les administracions consorciades incrementaran en 9,75 milions d'euros les seves aportacions: La Generalitat el 51%, l'Ajuntament de Barcelona el 25% i l'AMB el 24%. També demanen a l'Estat que aporti 10 milions d'euros més per a l'any 2017.

Per altra banda, a partir del 16 de gener de 2017 s'inicia el procés final d'informació i debat als barris de la proposta de noves línies d'altres prestacions, amb diverses sessions amb veïns, entitats i grups. El procés tindrà una durada de dos mesos i, un cop finalitzat, es tancarà la configuració definitiva de la nova xarxa de bus i del conjunt del servei d'autobús a la ciutat.

La proposta preveu la implantació de 12 línies més de la nova xarxa de bus —una d'horitzontal, dues de diagonals i nou de verticals— el desplegament de les quals s'abordarà tècnicament de manera conjunta i s'executarà en dos moments diferents: la tardor del 2017 i la tardor del 2018. Així culminarà la remodelació del transport públic de superfície de la ciutat més important dels darrers anys.

11. Evolució previsible de la societat i projectes de futur

11.1. Línies estratègiques de TMB

Transports Metropolitans de Barcelona (TMB), com a empresa operadora de la xarxa de metro i autobusos de la ciutat de Barcelona, té com a missió oferir una xarxa de transport públic que contribueixi a la millora de la mobilitat ciutadana i al desenvolupament sostenible de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, garantint la prestació del millor servei al client, desenvolupant polítiques de responsabilitat social, en un marc de viabilitat i eficiència econòmica. A més a més, TMB ha d'esdevenir una empresa de transport i mobilitat ciutadana competitiva i referent a Europa, fent èmfasi en la seva projecció i viabilitat més internacional. L'àmbit de referència de TMB, doncs, dependrà cada cop més del model de competències resultant de l'adaptació al Reglament Europeu del transport públic de viatgers.

L'ús eficient de la tecnologia ha estat el que ha permès donar en els darrers anys un salt qualitatiu en la millora del servei i l'eficiència, i això continuarà sent així en el futur. Assolir l'èxit d'aquesta visió estratègica és l'objectiu sota el qual es va implantar el model de gestió *Balanced Scorecard*, un sistema de gestió estratègica amb una visió integral del negoci. En aquest model es mesura la gestió del negoci suportada en 4 grans eixos estratègics (perspectives): 1) Satisfacció dels clients/ciutadans, 2) Innovació i rendiment dels processos, 3) Desenvolupament i creixement dels recursos humans i 4) els Resultats financers.

a) Perspectiva de clients / ciutadans

L'objectiu estratègic final ha de ser la satisfacció del client. A Bus es continuarà amb la reconversió de la seva xarxa amb la posada en servei de noves línies o eixos d'altres prestacions, i a Metro es començaran les tasques internes per a la futura posada en marxa de la Línia 10. Tanmateix està previst unes actuacions a l'oferta de les línies L1, L2 i L5 per tal de millorar el servei a les línies més carregades entre setmana.

b) Perspectiva de processos

Ja que l'àmbit dels processos té una importància clau en el moment d'obtenir els resultats desitjats, els esforços de TMB aquest any i en aquest àmbit aniran en la línia d'optimització, sostenibilitat, eficiència i qualitat.

A més, TMB ha participat en el Projecte SocMobilitat que té per objectiu la implantació d'una nova targeta T-Mobilitat. Es tracta d'un projecte pioner i innovador que desplegarà la tecnologia *Contactless* al Transport de Catalunya deixant per a una segona fase l'evolució tarifària. Per al projecte s'han creat 13 grups de treball col·laborats per l'ATM, l'AMB, FGC i TMB, amb la participació dels operadors de transports, les administracions i SocMobilitat.*

c) Perspectives de persones

Les persones són els inductors necessaris que permeten aconseguir resultats excel·lents en les altres perspectives. Els termes estratègics d'aquesta perspectiva passen per consolidar unes relacions laborals basades en el diàleg i en la competitivitat i el potenciar el compromís i la implicació, és a dir, un canvi gradual en la cultura de l'empresa, aconseguint una millora de la productivitat.

d) Perspectiva financera

L'estratègia financera és la palanca necessària per assolir l'objectiu final de millora de la satisfacció del client. Els grans punts en que se sustenta són: incrementar els ingressos per validacions i accessoris, i una gestió òptima i eficient dels recursos a tots els nivells de l'organització.

10.2. Previsió per a l'any 2017

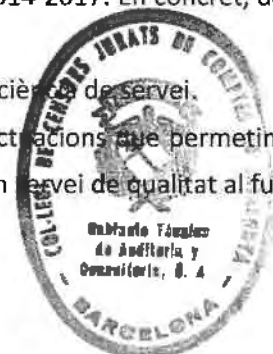
L'objectiu de TMB per al 2017 serà el manteniment de la qualitat i el nivell de servei que s'ha assolit els darrers anys, per tal de garantir una mobilitat sostenible i contribuir a la vertebració del territori, utilitzant els recursos disponibles de la manera més eficient.

Des de l'inici de la crisi econòmica actual, i donades les restriccions pressupostàries de les Administracions Públiques, TMB ha adaptat el seu nivell d'inversions a un import equivalent a la reposició mínima dels seus actius, per tal de garantir la seguretat en el servei i, alhora, facilitar a les Administracions el finançament de les necessitats. Per aquest motiu les inversions dels darrers anys es van situar sensiblement per sota la xifra de l'amortització comptable.

El fet de disposar d'un Contracte Programa per a un període de 4 anys és molt positiu per a l'estabilitat financera de TMB, i per a la planificació de l'estratègia a implementar els propers anys, la qual cosa comença a permetre realitzar plans d'inversió a mig termini amb l'objectiu de poder millorar l'estat de l'actiu de TMB.

L'objectiu de TMB per a l'exercici de 2017 serà poder prestar en les millors condicions el nivell d'oferta actual a la xarxa de metro, consolidar la posada en servei del Tram de la Línia 9 Sud, entre l'Aeroport i la Zona Universitària, inaugurar una nova fase de la Nova Xarxa de Bus, prevista per a l'octubre de 2017, consolidar la posada en servei del Pla de Bus de barri en festius, no contemplada inicialment en el pressupost 2016, mantenir la recuperació del ritme d'inversió iniciat l'any 2016, i ajustar-se al mateix temps a les disponibilitats financeres que determina el Contracte Programa ATM-TMB 2014-2017. En concret, destaquen els següents eixos:

- Mantenir l'oferta a la xarxa de Metro, al màxim nivell de qualitat i eficiència de servei.
- Continuació del major nivell d'inversions iniciat l'any 2016 per fer actuacions que permetin posar al dia les instal·lacions, infraestructures i el parc mòbil, per assegurar un servei de qualitat al futur.

- Consolidar la posada en servei de la Línia 9 Sud que va de l'Aeroport a Zona Universitària, inaugurada el mes de febrer de 2016.
- Consolidació del Pla de Bus de Barri en festius, iniciat el mes de setembre de 2016.
- Posada en funcionament de la fase 5.1 de la Nova Xarxa de Bus prevista per a l'1 d'octubre de 2017.
- Dur a terme les actuacions necessàries al conjunt de l'organització per adaptar TMB a les necessitats del gran projecte T-Mobilitat, que suposarà un canvi de paradigma en la gestió futura de la mobilitat.

12. Situació de la participació en altres empreses

La participació accionarial de les empreses del Grup Consolidat de Transports Metropolitans de Barcelona en altres societats, a 31 de desembre, es detalla a continuació:

- Participació amb 8.806,14 euros en l'empresa "Ensitrans, A.E.I.E", quantitat que representa el 20% del seu capital social.

- Participació amb 120.202,44 euros en "Barcelona Regional Agència Metropolitana de desenvolupament urbanístic i d'infraestructures SA", xifra que representa el 7,84% del capital social d'aquesta societat.

- Participació amb 3.005,06 euros en "La Fundació per a la motivació dels recursos humans", quantitat que representa el 3,85% del total del seu capital social.

- Participació en la societat "Tramvia Metropolità SA" amb la quantitat de 2.624.400,0 euros, xifra que representa el 2,50% del seu capital social.

- Participació amb 513.000,0 euros en la societat "Tramvia Metropolità del Besòs, SA", que representa el 2,5% del seu capital social.

- Participa amb 300.506,05 euros en la societat "Transports Ciutat Comtal, SA", quantitat que representa el 33,3% del seu capital social.

- Participació amb 420,71 euros en "Promociones Bus SA", quantitat que representa el 0,37% del seu capital social.

- Al tancament de l'exercici 2016, l'empresa "TMB France, EURL unipersonal" forma part del "Grup de Projectes i Serveis de Mobilitat SA".

El dia 21 d'octubre de 2011 es va constituir la societat TMB France, en la qual Projectes i Serveis de Mobilitat SA té el 100% de les accions, i el seu capital social és de 500 euros. El seu domicili social és a la ciutat de Perpinyà i el seu objecte social el constitueix la gestió, l'operació i organització dels modes de prestació de servei públic i d'altres formes de mobilitat de persones, equipatges i les seves concessions.

En data 22 de desembre de 2011 es va formalitzar un préstec dinerari entre Projectes de Serveis i Mobilitat, SA com a prestador i TMB France com a prestatari, per un import de 105.000,00 euros al tipus Euribor (3m)

+3,25% per un termini màxim de 5 anys, amb l'objecte de participar minoritàriament en l'empresa operadora de l'àrea metropolitana de Perpinyà (*Corporation Française de Transports Perpignan Méditerranée*).

A 31 de desembre de 2016 l'import pendent de pagament amb interessos és de 90.050,10 euros.

En data 29 de febrer de 2014 es va signar un contracte entre CFT Vectalia France, SAS i Vectalia France, SA per una banda i TMB France per l'altra, pel qual TMB France va adquirir el 5% del capital social de CFT Vectalia France mitjançant la compravenda de 50 accions de Vectalia France, SA.

Donada la poca rellevància de TMB France dins dels comptes del Grup, per aquest any 2016 aquesta societat no consolida dins dels Comptes Anuals del Grup TMB.

13. Resum de l'Informe de gestió de Projectes i Serveis de Mobilitat, SA

L'any 2016 ha esdevingut el novè any complet de funcionament del Telefèric de Montjuïc des de la seva total renovació. Disposa de 55 cabines totalment vidriades amb una capacitat de 8 persones i adaptades per a persones amb mobilitat reduïda (PMR).

Amb 3 estacions (Parc de Montjuïc, Mirador i Castell), la capacitat de transport supera les 2.000 persones/hora/sentit i és modulable en funció de la demanda. Funciona tots els dies de l'any amb horari entre les 10h i les 21h (en l'època de l'any de major afluència), excepte en el període necessari per al manteniment preceptiu, que al 2016 va ser del 25 de gener al 14 de febrer.

Com a millores de gestió de la venda a les línies de peatge, s'ha portat a terme la digitalització per a la lectura de descomptes i promocions. Per altra banda, segueix el procés de donar més prestacions al torniquet de pas dels clients.

S'ha iniciat el projecte de renovació de la pàgina web pròpia actual (www.telefericdemontjuic.cat), que conté informació del servei, llocs d'interès turístic i una galeria fotogràfica. D'altra banda, s'ha consolidat durant l'any la web www.barcelonasmartmoving.com, una plataforma en 6 idiomes per promoure els transports d'oci de la ciutat de Barcelona, així com la venda *online* dels seus productes, que també inclou el Telefèric de Montjuïc.

A nivell comercial, s'han portat a terme accions promocionals amb altres operadors i de comercialització a través de nous intermediaris.

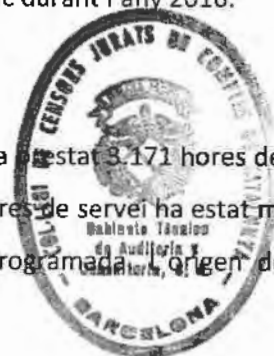
A nivell d'uniformitat del personal s'ha fet un complement en vestuari, afegint una peça més (jersei).

De cara a l'any 2017, i després de la seva desena temporada de servei, s'iniciarà un manteniment de cicle de mitja vida de l'habitable de les cabines del Telefèric per seguir garantint la seva plena funcionalitat.

A continuació es recull un resum de les principals dades d'operació del telefèric durant l'any 2016:

- Oferta de servei

Des de l'1 de gener fins al 31 de desembre de 2016 el Telefèric de Montjuïc ha estat 3.171 hores de servei. Durant els mesos d'estiu (juny, juliol, agost i setembre) és quan l'oferta en hores de servei ha estat major. La disponibilitat de la instal·lació ha estat del 97,58% respecte a l'oferta programada. Origen de la no

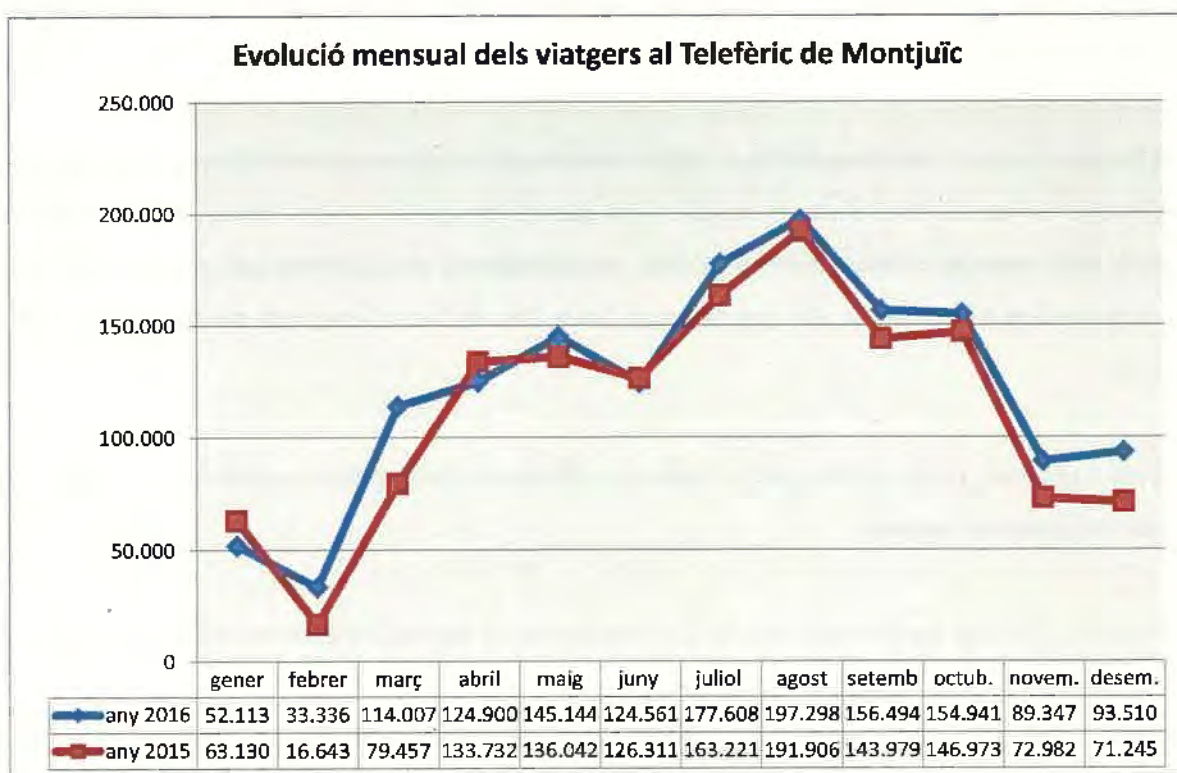

disponibilitat ha estat un 2,38% per causes externes (principalment per la climatologia) i un 0,04% per causes internes (incidències tècniques).

- **Demanda**

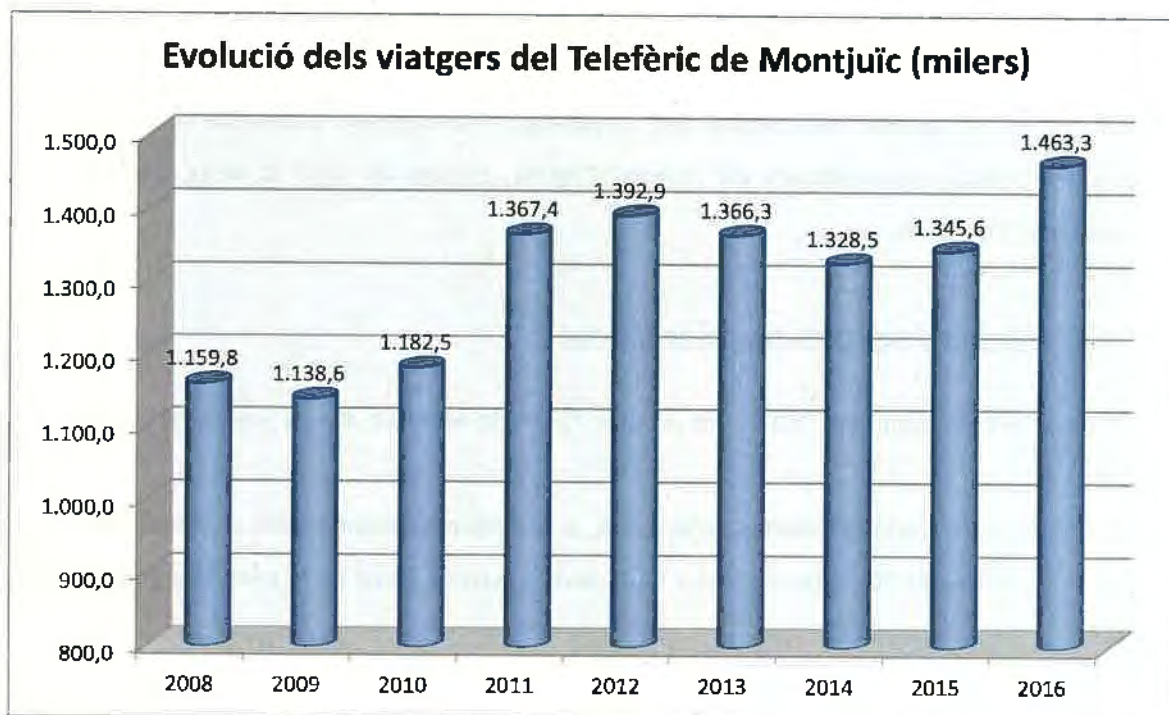
Els viatgers transportats han crescut notablement l'any 2016, concretament ho han fet un 8,7%, i han estat d'1,46 milions d'usuaris. El creixement ha estat important en tots dos semestres de l'exercici: un 7,0% en el primer i un 10,0% en el segon.

	2016	2015	Diferència	%
Primer semestre	594.061	555.315	38.746	7,0%
Segon semestre	869.198	790.306	78.892	10,0%
Total	1.463.259	1.345.621	117.638	8,7%

A continuació es pot observar l'evolució de la demanda del Telefèric de Montjuïc per al període 2008-2016, on es pot veure que aquest darrer exercici s'ha assolit el màxim de passatge des que es va inaugurar el 17 de maig de 2007.

- Principals dades del Telefèric

Longitud (metres):	752
Desnivell (metres):	84,55
Nombre de suports:	12
Nombre de cabines:	55 (totes vidrades)
Capacitat del sistema (persones/hora):	2.000
Distància mínima entre cabines (metres):	48
Velocitat (metres/segon):	2,5 - 5,0
Tracció (kVA):	400
Contrapès:	Tensió hidràulica

- Plantilla

El telefèric disposa d'un equip humà que, a 31 de desembre de 2016, era de 24 persones (6 conductors encarregats i 18 auxiliars) que, distribuïts en diferents torns de treball, faciliten el servei als clients.

L'any 2016 es va realitzar un procés de cobertura d'auxiliars de telefèric per cobrir necessitats a l'estiu. A l'anunci publicat s'hi van presentar 149 persones de les quals se'n van seleccionar 9 que van fer la formació (també selectiva) i, finalment, s'hi van incorporar 7 persones per treballar a l'estiu.

- Participació en l'ampliació de capital de Thinking Forward XXI, SL

Al novembre es va aportar més capital per consolidar el creixement d'aquesta empresa en R+D+I en seguretat ferroviària, especialitzada en motors d'agulla, circuits de via i d'altres, passant a tenir una participació del 7% al 12%.

- Esdeveniments importants després de l'exercici

A partir del dia 1 de gener de 2017 s'ha produït l'entrada en vigor de les noves tarifes del Telefèric de Montjuïc.

Seguint amb la planificació prèviament efectuada, el Telefèric ha estat tancat al públic des del dia 30 de gener al 19 de febrer de 2017 per sotmetre'l a la revisió tècnica anual i a la posada a punt de tots els seus elements.

14. Activitat de Transports Metropolitans de Barcelona, SL

L'any 2015 va ser el primer exercici d'activitat de la societat Transports Metropolitans de Barcelona, SL la qual forma part del Grup Consolidat de TMB. Per tant, el 2016 ha estat el primer any complet de la societat. Aquesta inclou dins la seva activitat els negocis següents:

- La plataforma d'e-commerce "barcelonasmartmoving.com", que es posiciona com el referent de la mobilitat turística a Barcelona i la seva àrea metropolitana.
- Els serveis especials discrecionals de Transports de Barcelona (TB) per a empreses.

Aquest any el registre de vendes ha continuat tenint una progressió molt positiva superant amb escreix les estimacions realitzades en el pla de negoci. Destacar també un increment del 82% de les vendes *online* respecte l'any 2015.

Les fites més destacades del negoci aquest 2016 han estat:

- **Plataforma d'e-commerce:**
  - Al llarg de l'any s'han incorporat nous productes al catàleg de l'e-commerce com ara el *Barcelona Night Tour* amb l'objectiu d'ampliar l'oferta i fiançar el posicionament de referent de mobilitat turística a la ciutat de Barcelona.
  - S'han optimitzat les diferents fonts de trànsit de/a la Plataforma (internes i externes), fet que ha afavorit les vendes de productes. Menció especial mereix el trànsit generat per *Google Adwords* en el qual s'ha passat d'un ROI (Retorn de la inversió) del 200% a un del 1.100%.
  - S'ha dut a terme una auditoria de SEO (*Search Engine Optimization*- posicionament en cercadors) que ha permès millorar el posicionament orgànic de la plataforma.

Pel que fa als principals objectius de l'any 2017, destaquen: la millora de la securització de la plataforma (millorar la seguretat), implementació d'accions de *cross-selling* (venda creuada), és a dir, la venda de productes complementaris als que consum o pretén consumir un client, creació d'un blog, implementació de *landing pages* (pàgines d'aterratge o pàgina d'un web a la qual s'arriba després de clicar en un enllaç, banner, un portal o anunci d'una altra pàgina web) i optimització de *linkbuilding* (pràctica destinada a millorar el posicionament en cercadors).

- **Serveis especials de TB:**

Al llarg de l'exercici s'han realitzat diversos serveis especials tant d'autobusos regulars com de bus turístic. Els ingressos per aquests serveis especials han superat els 113 mil euros.

Els membres del Consell d'Administració de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA en reunió del dia 30 de març de 2017, donen per formulat l'Informe de Gestió 2016, recollit en aquest document de 46 pàgines.

